

**Министерство на околната среда и водите
Регионална инспекция по околната среда и
водите-Враца**

**Регионален доклад за състоянието на
околната среда през 2023 г.**

СЪДЪРЖАНИЕ

стр.

I. Въведение.....	3
II. Анализи по компоненти на околната среда	5
II.1. Качество на атмосферния въздух.....	5
II.2. Води	23
II.3. Политика по изменение на климата.....	52
II.4. Земи и почви.....	53
II.5. Защитени територии и биоразнообразие	57
III. Анализи по фактори на въздействие.....	87
III.1. Отпадъци.....	87
III.2. Шум	111
III.3. Радиационен контрол.....	116
III.4. Химикали и управление на риска от големи аварии.....	118
IV. Превантивна дейност.....	125
IV.1. ОВОС и Екологична оценка.....	125
IV.2. Комплексни разрешителни.....	131
IV.3. Екологична отговорност и отстраняване на минали екологични щети.....	136
V. Информация за състоянието на околната среда за активно формиране на обществено поведение за грижа към околната среда.....	136
VI. Административнонаказателна отговорност и принудителни административни мерки.....	143
VII. Проекти/ обекти с екологично предназначение.....	146
VIII. Заключение.....	149

СПИСЪК НА НАЙ-ЧЕСТО ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

БЗП	- Билкозаготвителен пункт
ВЕЕС	- Висш експертен екологичен съвет
ВЕЦ	- Водноелектрическа централа
ПСОВ	- Пречиствателна станция за отпадъчни води
ДОВОС	- Доклад за оценка на въздействието върху околната среда
ДГС	- Държавно горско стопанство
ЗООС	- Закон за опазване на околната среда
ЗЧАВ	- Закон за чистотата на атмосферния въздух
ЗВ	- Закон за водите
ЗЗТ	- Закон за защитените територии
ЗБР	- Закон за биологичното разнообразие
ЗГМО	- Закон за генетично модифицираните организми
ЗЛР	- Закон за лечебните растения
ЗУО	- Закон за управление на отпадъците
ЗЗ	- Защитени зони
ЗМ	- Защитена местност
ЗТ	- Защитени територии
ИАОС	- Изпълнителна агенция по околна среда
ИЕО	- Индивидуални емисионни ограничения
КАВ	- Качество на атмосферния въздух
КПКЗ	- Комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването
МПС	- Моторно превозно средство
НСМОС	- Национална система за мониторинг на околната среда
НПО	- Неправителствена организация
ОВОС	- Оценка на въздействието върху околната среда
ПЗ	- Природна забележителност
ПДЕ	- Пределно допустими емисии
ПДК	- Пределно допустима концентрация
ПП	- Природен парк
ПР	- Поддържан резерват
ПДК м.е.	- Пределно допустима концентрация - максимална еднократна
ПДК ср.дн.	- Пределно допустима концентрация - средноденонощна
ПДК ср.год.	- Пределно допустима концентрация - средногодишна
ПМС	- Постановление на Министерски съвет
ПУДООС	- Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПУП	- Подробен устройствен план
ФПЧ	- Фини прахови частици
РЛ	- Регионална лаборатория
ОД „ПБЗН“	- Областна дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението"
РС „РЗ“	- Регионална служба "Растителна защита"
ТЕЦ	- Топлоелектрическа централа
CITES	- Конвенцията по международната търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Докладът е разработен от експертите на Регионалната инспекция по околната среда и водите – Враца (РИОСВ – Враца) и отразява цялостната превинтивна, контролна и последваща дейност, осъществена през 2023 година. Целта на доклада е да представи на широката общественост и заинтересованите лица информация за състоянието и проблемите, свързани с компонентите и факторите на околната среда на регионално ниво.

Той е насочен към гражданите, обществените институции, неправителствените организации, академичните среди, бизнеса и всички, които са заинтересовани от съхраняването и опазването на околната среда.

От този доклад съдържа информация за:

- ✓ текущото състояние и тенденциите на промяна в отделните компоненти на околната среда в региона;
- ✓ конкретните проблеми, свързани с нейното опазване;
- ✓ степента на въздействие на факторите, водещи до замърсяване и увреждане;
- ✓ извършените законодателни, административни и инвестиционни промени в областта на опазване на околната среда.

РИОСВ – Враца осъществява контролната си дейност на територията на област Враца.

На контролираната територия на РИОСВ – Враца попадат всички общини от област Враца: Враца, Борован, Бяла Слатина, Козлодуй, Криводол, Мездра, Мизия, Оряхово, Роман и Хайредин.

Област Враца се намира в Северозападната част на България и включва западната част на Стара планина и Врачанския Балкан. Граничи с областите Монтана, София-област, Ловеч и Плевен, а на север с река Дунав.

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

Релефът е разнообразен - от равнинен покрай река Дунав, хълмист, с преобладаваща надморска височина 150-300 м - в посока север и на юг – планински, включващ Врачанска планина. На север има международна граница с окръг Долж, Румъния. На запад граничи с област Монтана, на юг със София Област и на изток с областите Ловеч и Плевен. През територията на област Враца минават международни транспортни коридори: номер IV – път Е 79 и номер VII – река Дунав.

През територията преминават реките – Искър, Ботуня, Лева, Огоста, Скът и др. В климатично отношение попада в умерено-континентална подобласт.

На територията на област Враца има 30 броя защитени територии обявени по реда на ЗЗТ, които принадлежат към следните категории:

- Резерват – 1 бр.;
- Природен парк – 1 бр.;
- Природни забележителности – 13 бр.;
- Защитени местности – 15 бр.

На територията на Област Враца попадат 18 защитени зони от мрежата „Натура 2000“: 3 по Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици и 15 защитени зони по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна.

Обект на защита в зоните по Натура 2000 са около 140 природни местообитания и над 600 вида животни и растения, които са определени като значими за Европейската общност.

Индустриалното развитие на областта се представя от енергетика, производство на цимент, добив, съхранение и пренос на нефт и газ, машиностроене, шивашка промишленост, кариери за добив и обработка на скалнооблицовъчни материали, предприятия от хранително-вкусовата промишленост, строителна дейност и др. На територията ѝ се намират „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД и най-голямото хранилище за природен газ в България - Подземно газохранилище - Чирен, стопанисвано от „Булгартрансгаз“ ЕАД.

Адрес на РИОСВ - Враца

гр. Враца 3000

ул. "Екзарх Йосиф" № 81, п.к. 210

Телефони:

Зелен телефон - 092/629211;

E-mail: riosv-vr@riosv-vr.com

Страница в Интернет: <http://riosv.vracakarst.com/>

II. АНАЛИЗИ ПО КОМПОНЕНТИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

II.1. КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ

1. Мрежа за контрол на Качеството на Атмосферния Въздух на територията на РИОСВ - Враца като част от Национална система за мониторинг на околната среда - подсистема "въздух"

Контролът на основните показатели, характеризиращи качеството на приземния слой на атмосферния въздух - серен диоксид, азотен оксид, азотен диоксид, азотни оксиди, въглероден оксид, ФПЧ₁₀ и озон, в региона контролиран от РИОСВ-Враца, се осъществява чрез постоянни измервания - Градски фонов пункт - от Автоматична измервателна станция /АИС "ЖП Гара"-Враца/. При анализ на регистрираните концентрации на контролираните замърсители, превишения на средноденонощната норма са констатирани по показателя ФПЧ₁₀ (ПДК_{ср.дн.} 50мкг/м³). Броят на регистрираните превишения за 2023 г. е 5, а тези за 2022 г. е 14.

2. Качество на атмосферния въздух – състояние и тенденции

ЗАМЪРСИТЕ Л	ФПЧ ₁₀	Pb аер.	SO ₂	NO ₂	CO	H ₂ S	бензен	NH ₃	ПАВ	As аер.	Cd аер	Ni	ФПЧ _{2.5}	NO	O ₃
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Общ брой пунктове в т.ч	1	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
1. АИС "ЖП Гара" - Враца	да	-	да	да	да	-	-	-	-	-	-	-	-	да	да
Брой пунктове с концентрация над ПС на СЧН или ПДК м.е в т.ч.															
1.АИС "ЖП Гара" - Враца	да	-	не	не	не	-	-	-	-	-	-	-	-	не	не
Пунктове с концентрация над СГН, в т.ч.:															
1.АИС "ЖП Гара" -Враца	не	-	не	не	не	-	-	-	-	-	-	-	-	не	не

Средногодишните концентрации по основните показатели регистрирани от АИС "ЖП Гара"- Враца през 2023 г. са както следва:

Показател за КАВ	ФПЧ ₁₀	O ₃	CO	NO ₂	SO ₂
Норма (ПДК)	Средно годишна 40 µg/m ³	ПИН 180.0 µg/m ³	8ч норма 10.0 mg/m ³	Средно годишна 40 µg/m ³	ПС за СДН 125.0 µg/m ³

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

АИС "ЖП Гара"- Враца	21.57	53.45	0.25	11.26	8.17
-------------------------	-------	-------	------	-------	------

Във връзка с текущата оценка на качеството на атмосферния въздух на територията на гр. Враца, през 2023 г. са изготвени:

- ежедневни бюлетини за състоянието на атмосферния въздух за нивата на замърсяване на серен диоксид, азотен оксид, азотен диоксид, въглероден оксид, озон и ФПЧ₁₀ на гр. Враца, които ежедневно се публикува в Национална система за контрол качеството на атмосферния въздух в реално време на ИАОС и сайта на РИОСВ-Враца.

- ежемесечно в дирекции "ОЧВ" и "ПОСККД" на МОСВ се изпраща информация с измерените СДН концентрации на ФПЧ₁₀ от АИС "ЖП Гара"-Враца, същата се публикува в сайта на РИОСВ-Враца.

- доклади за регистрираните концентрации на ФПЧ₁₀ и Озон - Отчет за зимен сезон за периода 01.10.2022г.- 31.03.2023г. и Отчет за летен сезон за периода 01.04.2023г.- 30.09.2023г.

Основни дефиниции при осъществяване контрол по компонента "Въздух":

"Качество на атмосферния въздух" е състояние на въздуха на открито в тропосферата, с изключение на въздуха на работните места, определено от състава и съотношението на естествените и съставки и добавените вещества от естествен или антропогенен произход.

"Приземен слой" е атмосферния въздух на височина до 100 м от повърхността на Земята.

"Замърсяване на атмосферния въздух" е всяко постъпване на вредни вещества (замърсители) в него.

"Норма за качеството на атмосферния въздух" е всяко ниво, установено с цел избягване, предотвратяване или ограничаване на вредни въздействия върху здравето на населението и/ или околната среда, което следва да бъде постигнато в определен за целта срок, след което да не бъде превишавано.

"Праг за информирание на населението" е праг за нивата на озон в атмосферния въздух, превишаването на който е свързан с риск за здравето на особено чувствителни групи от населението, включително при кратковременна експозиция, и при превишаването на който е необходимо незабавно предоставяне на подходяща информация.

"ФПЧ₁₀" са всички частици, преминаващи през размерно- селективен сепаратор, определен съгласно референтния метод за вземане на проби и измерване нивата на ФПЧ₁₀, с 50%-на ефективност на задържане при аеродинамичен диаметър на частиците до 10 микрона.

"Градски фонові пунктове за мониторинг" са тези пунктове за мониторинг, които са разположени в застроената част на града и където измерените нива на отделните замърсители са представителни за експозицията на по- голямата част от населението.

"Постоянни измервания" означават непрекъснати или периодични измервания, направени в постоянен пункт за мониторинг, в съответствие с поставените изисквания за качество на данните.

"Индикативни измервания" означават измервания, към които не се поставят толкова строги изисквания по отношение качеството на данните в сравнение с постоянните измервания.

"Ниво" е определена стойност за концентрацията на даден замърсител в

атмосферния въздух или отлагането му от атмосферния въздух върху открити площи за определен период от време.

“Пределно допустима концентрация” е концентрация на вредните вещества в атмосферния въздух на населените места, която за определен период от време не оказва нито пряко, нито косвено вредно въздействие върху организма на човека.

“Максималната еднократна концентрация” е най- високата от краткосрочните концентрации за определен замърсител, регистрирани в даден пункт за определен период на наблюдение.

“Средноденоношната пределно допустима концентрация” е допустимата концентрация в продължение на 24-часова експозиция.

“Средноденоношната концентрация” е средната аритметична стойност от еднократните концентрации, регистрирани неколkokратно през денонощието или тази, отчетена при непрекъснато пробовземане в продължение на 24 часа.

“Средногодишната концентрация” е средната аритметична стойност от средноденоношните концентрации, регистрирани в продължение на една календарна година.

“ПС за СЧН” е прагова стойност за средночасова норма за опазване на човешкото здраве за основните атмосферни замърсители.

“Вредно вещество (замърсител)” е всяко вещество, въведено пряко или косвено от човека в атмосферния въздух, което е в състояние да окаже вредно въздействие върху здравето на населението и/или околната среда.

“Норма за допустими емисии” е определена стойност за маса на дадено вещество, изразена чрез съответните специфични параметри, като концентрация и/или ниво на емисиите, която не може да бъде превишавана по време на един или повече предварително зададени периоди. Нормите за допустими емисии могат да се определят и за определени групи, класове или категории вещества.

“Емисия” е изпускане на вредни вещества (замърсители) в атмосферния въздух. Точката или повърхността, откъдето се осъществява изпускането, се нарича източник. Емисията се определя като маса на дадено вредно вещество (замърсител) за един кубически метър изпускан газ или като дебит на изпусканото вещество (емисионен дебит) при нормални условия.

“Организирано изпускане” е това, при което веществата се отвеждат в атмосферния въздух чрез изпускащо устройство- комин, канал и др.

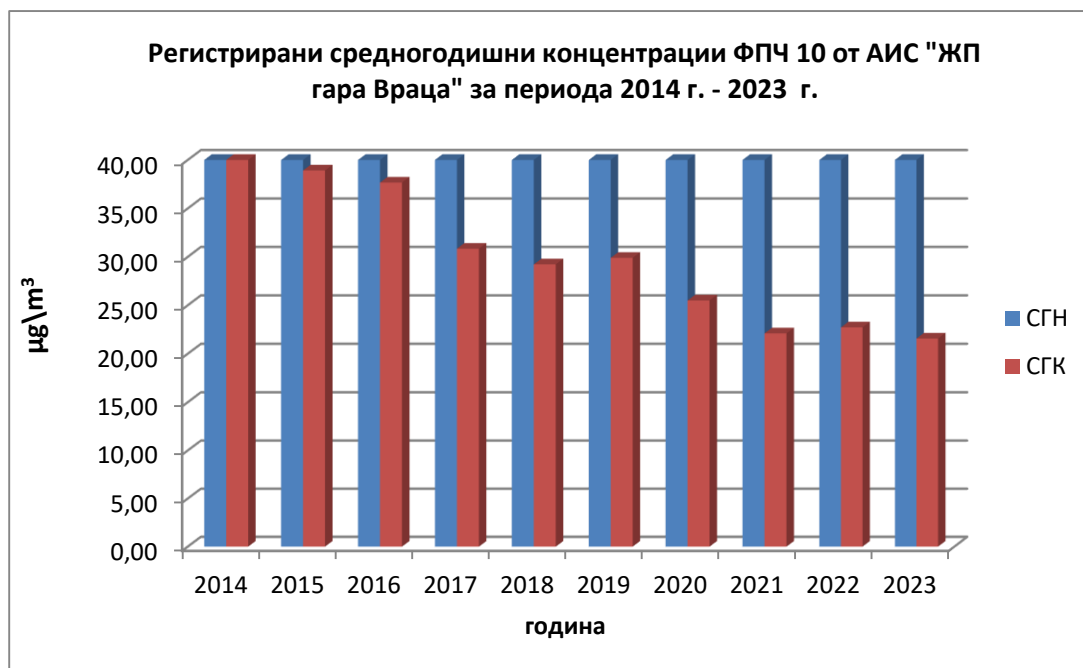
“Неорганизирано изпускане” е това, при което в атмосферния въздух веществата се отделят разредоточено от дадена площадка- товарно-разтоварни площадки, открити складове за прахообразуващи материали, неизправна технологична апаратура и др.

“Национална система за мониторинг на околната среда” е комплекс от измервателни, аналитични и информационни дейности, чиято цел е осигуряването на своевременна и достоверна информация за състоянието на компонентите на околната среда и факторите, въздействащи върху тях, въз основа на която да се правят анализи, оценки и прогнози за обосноваване на дейностите по опазване и защита на околната среда и човешкото здраве от вредни въздействия.

Измерените средногодишни концентрации на основните замърсители, характеризиращи качеството на приземния слой на атмосферния въздух на гр. Враца, регистрирани от АИС “ЖП Гара”- Враца за периода 2014г.-2023г. са представени графично, както следва:

ФИНИ ПРАХОВИ ЧАСТИЦИ /твърди частици с големина по - малка от 10 микрона/.

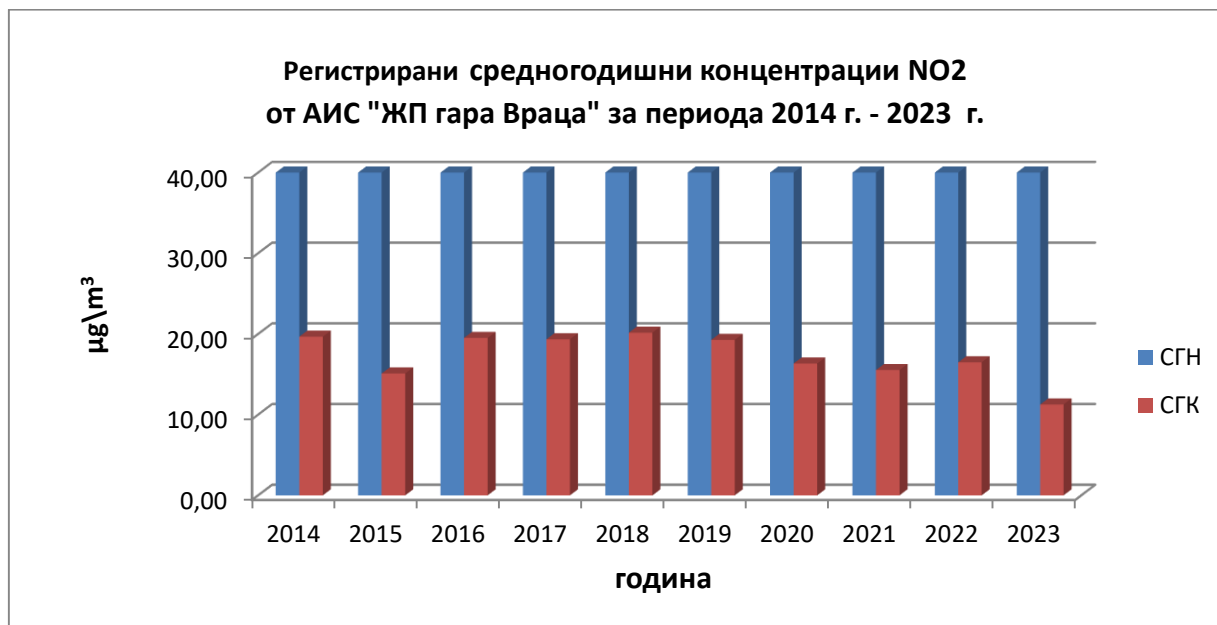
Основните причини за регистрираните наднормени нива по показателя са специфичните метеорологични условия през зимния сезон и ниските комини, намаляващи възможността за разсейване на атмосферните замърсители. През отоплителния сезон основен източник на замърсяване с прахови частици е изгарянето на твърди горива в бита. Някои от превишенията през годината се дължат на трансграничен пренос на прахови частици над България.

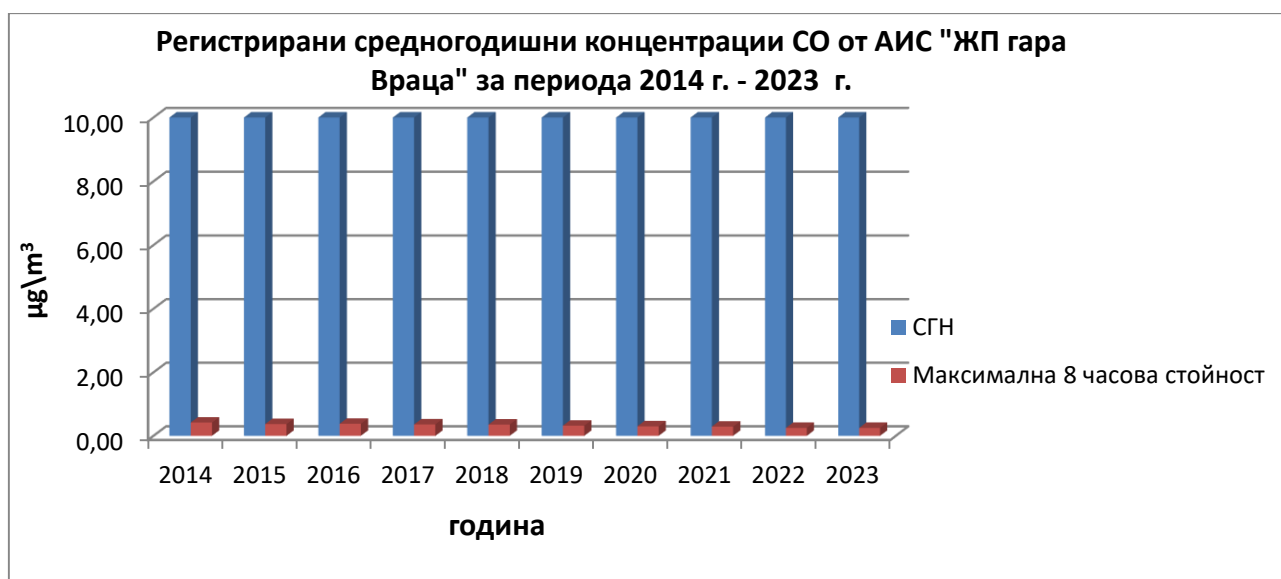
СЕРЕН ДИОКСИД - принадлежи към групата на серните оксиди (SO_x), като основни източници са: индустрията, енергетиката, отопление с въглища и горива с високо сярно съдържание. През годината няма регистрирани превишения на СДН по показателя (125 мкг/м³).

АЗОТЕН ДИОКСИД - Групата на азотните оксиди включва различни оксиди на азота, като най-широко застъпените в различните емисии са NO и NO₂. Основни източници са горивните процеси в индустрията и моторните превозни средства. Образува се и в почвата вследствие действието на микроорганизмите. Няма регистрирани превишения на СЧН през календарната година (40мкг/м³).

ВЪГЛЕРОДЕН ОКСИД - Въглеродният оксид е безцветен, горящ газ, без миризма и представлява един от най-широко разпространените атмосферни замърсители. Образува се при непълно изгаряне на различни видове горива при недостиг на кислород. Най-голям източник на СО е автомобилния транспорт - над 65 % от общото емитирано количество за страната. Други източници са използването на твърди горива в битовото отопление, горивните процеси в индустрията и горските пожари. Няма регистрирани превишения на СДН по показателя през 2023г (10мг/м³).

ОЗОН - не се емитира директно в атмосферата. Той се формира от взаимодействието на азотните оксиди и летливите органични съединения под влияние на високи температури и слънчева светлина. През 2023 г. няма регистрирани превишения на праговата стойност за информиране на населението по показателя, както и на нормата за опазване на човешкото здраве (ПДК 120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$).

Територията контролирана от РИОСВ- Враца попада в **район за оценка и управление качеството на атмосферния въздух Северен/Дунавски**. Област Враца обхваща общините: Враца, Мездра, Козлодуй, Оряхово, Мизия, Хайредин, Бяла Слатина, Роман, Криводол и Борован.

Качеството на атмосферния въздух в гр. Враца се контролира чрез Автоматична измервателна станция (АИС) "ЖП Гара" гр. Враца- част от Националната система за мониторинг на околната среда. Следят се основните показатели, характеризиращи качеството на атмосферния въздух в приземния слой: фини прахови частици (ФПЧ₁₀), серен диоксид, азотен оксид, азотен диоксид, азотни оксиди, въглероден оксид и озон. При анализ на регистрираните концентрации на контролираните показатели през 2023г., превишения са констатирани само по показателя ФПЧ₁₀ (броя на превишенията е под нормативно допустимия брой от 35 превишения годишно).

Община Враца:

За подобряване качеството на атмосферния въздух, намаляване нивата на финни прахови частици (ФПЧ₁₀) и достигане на утвърдените норми през 2023г. община Враца изпълнява „Актуализирана програма за управление на качеството на атмосферния въздух (КАВ) в Община Враца за периода 2019-2023г.". Програмата е разработена в съответствие с чл.27, ал.6 от Закон за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ). Ежемесечно общината представя в РИОСВ- Враца информация относно изпълнение на предвидените мерки, заложи в програмата с цел намаляване броя на превишенията и достигане на европейските норми по показателя ФПЧ₁₀ (броя на превишенията да е под нормативно допустимия брой от 35 превишения годишно). През 2023г. във връзка с контрол по изпълнение на заложените мерки в Плана за действие към общинската програма по чл. 27, ал.1 от ЗЧАВ са извършени 2 броя планови проверки.

За останалите общини на територията на област Враца: Мездра, Козлодуй,

Оряхово, Мизия, Хайредин, Бяла Слатина, Криводол, Роман и Борован не се изисква изготвянето на програма за намаляване нивата на замърсителите.

Община Мездра ежесечно представя информация в РИОСВ- Враца за предприетите мерки с цел спазване на установените норми и осигуряване качеството на атмосферния въздух в района.

Във връзка с изпълнение на одобрен Годишен график за измерване с мобилна автоматична станция (МАС) за качеството на атмосферния въздух, през 2023г. е извършен мониторинг в гр. Козлодуй, общ. Козлодуй, обл. Враца по следните показатели: фини прахови частици (ФПЧ₁₀), въглероден оксид, серен диоксид, азотен оксид, азотен диоксид и озон. При анализ на регистрираните концентрации на контролираните атмосферни замърсители не са констатирани превишения на установените норми съгласно Наредба №12. Стойността на изчисления 90,4-ти перцентил по показател ФПЧ₁₀ е 18,632 µg/m³, което е под СДН- 50 µg/m³.

Измерванията са извършени с Мобилни автоматични станции за контрол качеството на атмосферния въздух на РЛ- Плевен към ИАОС- София.

За периода 01.01.2023г. до 31.12.2023г. по компонент „Въздух” са извършени- 93 броя планови проверки (86 броя обекта) и 5 броя проверки по изпълнение на условията в Разрешителните за емисии на парникови газове (4 броя оператори). Плана за контролната дейност е изпълнен на 100%. Извършени са и 11 броя извънредни проверки, както следва: 6 броя по последващ контрол на издадени предписания във връзка с представяне на документация, 4 броя по подадени сигнали и 1 брой проверка във връзка с изпълнение на утвърден Годишен график за 2023г. относно позициониране и снемане на географски координати на Мобилна автоматична станция за контрол качеството на атмосферния въздух в гр. Козлодуй, обл. Враца.

При извършените проверки е осъществен контрол на:

- емисии (концентрации) на вредни вещества, изпускани в атмосферата от неподвижни източници, нормирани съгласно действащото законодателство, подписаните и ратифицирани от Република България международни конвенции;
- източници на неорганизирано изпускане на емисии;
- изпълнения на Условие №9. „Емисии в атмосферата“ от издадени Комплексни разрешителни на оператори;
- изпълнения на условията в издадени Разрешителни за емисии на парникови газове на оператори;
- съответствие на пусканите на пазара и/или употреба: бои, лакове и авторепаратурни продукти с нормите за максимално допустимо съдържание на летливи органични съединения (ЛОС);
- инсталации, използващи органични разтворители;
- употреба на вещества нарушаващи озоновия слой и флуорирани парникови газове;
- инсталации за съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини;
- изпълнение на заложените мерки в Плана за действие към програмата за управление на качеството на атмосферния въздух на Община Враца.

Източници на емисии на територията на РИОСВ- Враца

Емисионен контрол на горивни и производствени неподвижни източници

Във връзка с изпълнение на утвърден „График за извършване на контролни измервания на емисии от неподвижни източници през 2023 година“ съвместно с Регионална Лаборатория- Плевен към ИАОС- София са извършени 11 броя проверки/ мониторинг на 9 броя оператори- 12 броя пробоотборни точки. Извършеният

мониторинг обхваща следните обекти/подобекти:

- „Теклас- България” ЕАД, завод гр. Враца- подобект: нова средна горивна инсталация Котел водогреен (с номинална мощност 1,16MW) на гориво природен газ;
- „Топлофикация- Враца“ ЕАД, гр. Враца- ОЦ „Младост“ гр. Враца- 3 броя подобекти: 1 брой средна горивна инсталация Водогреен котел ВК 50, ст. №1 (с номинална мощност 20,63 MW) на гориво природен газ, 1 брой горивна инсталация Когенератор (с номинална мощност 4,4 MW) на гориво природен газ и 1 брой нова средна горивна инсталация Водогреен котел ВК 50, ст. №2 (с номинална мощност 16,87 MW) на гориво биомаса (слънчогледови пелети);
- „Царевец Енерджи“ ООД, площадка с. Царевец, общ. Мездра, обл. Враца- подобект: горивна инсталация Когенератор тип CG-170-12 (с номинална мощност 1,1 MW) на гориво биогаз;
- „Малиновец Енерджи“ ООД, площадка с. Царевец, общ. Мездра, обл. Враца- подобект: 1 брой горивна инсталация Когенератор тип CG-170-12 (с номинална мощност 1,1 MW) на гориво биогаз;
- „Млечен рай-2“ ООД, гр. Враца- подобект: горивна инсталация Парен котел- THS 32/9 (с номинална мощност 2,03MW) на гориво природен газ;
- „Кралтрейс“ ООД, гр. Враца, асфалтова база землище с. Косталево, общ. Враца- подобект: Асфалтосмесителна инсталация “BENNINGHOVEN ECO 2000“ на гориво природен газ;
- „Строител- Криводол“ ЕООД, гр. Криводол, общ. Криводол, обл. Враца- подобект: Асфалтосмесителна инсталация “ MARINI MAP 100 E“ на гориво природен газ;
- ЕТ „Йордан Величков- Влади” гр. София (оранжерия с. Зверино, общ. Мездра, обл. Враца)- подобект: горивна инсталация Водогреен котел №1 (с номинална мощност 4MW) на твърдо гориво (микс дърва и слънчогледова люспа).

Емисионен контрол не е осъществен на 2 броя горивни инсталации: Водогреен котел №2 към ЕТ „Йордан Величков- Влади” гр. София и Водогреен котел №3 към ЕТ „Агропрофит- Владимир Величков” с. Дреновец, обл. Видин, разположени на обща площадка- оранжерия с. Зверино, общ. Мездра, обл. Враца, поради минимален работен режим на горивните инсталации (основно в тъмната част на денонощието в периода м. февруари- м. април 2023г.), с натоварване под 50%, отразено в протоколи от извършените планови проверки. Емисионен контрол е извършен на действащата горивна инсталация към оранжерията- Водогреен котел №1 към ЕТ „Йордан Величков- Влади” гр. София.

За резултатите от извършеният емисионен контрол са изготвени Доклади, съгласно изискванията на чл. 25, ал. 4 от Наредба №6 за реда и начина за измерване на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници (обн. ДВ, бр. 31/1999г., с изм. и доп.).

Няма констатирани нарушения във връзка със спазване нормите за допустими емисии на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух съгласно: Наредба №1 за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии (обн. ДВ, бр.64/2005 г.), Протокол към Конвенцията от 1979г. за трансграничното замърсяване на въздуха на далечни разстояния за намаляване на подкиселяването, еутрофикацията и тропосферния озон (обн. ДВ, бр. 93/2005г.), при регистрираните нови средни горивни инсталации в съответствие с изискванията на Наредба за ограничаване на емисиите на определени замърсители, изпускани в атмосферата от средни горивни инсталации (обн. ДВ, бр.63/2018г. с посл. изм.) и Условие №9. „Емисии в атмосферата“ от издадените Комплексни разрешителни на операторите. Няма констатирани нарушения, издадени

предписания и наложени санкции на проверените оператори.

През 2023г. на територията на РИОСВ- Враца, както и в предходни години, няма действащи големи горивни инсталации.

Оценка на Доклади от Собствени непрекъснати измервания (СНИ) и Собствени периодични измервания (СПИ) на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от неподвижни източници- 211 броя:

• Доклади Собствени непрекъснати измервания- 78 броя (72 броя месечни Доклади и 6 броя Годишни Доклади за календарната 2022г.).

➤ На база представени в РИОСВ- Враца 72 броя месечни Доклади от “Холсим (България)” АД, с. Бели Извор, общ. Враца (специализирано в производство на цимент) за оценка на резултатите от проведени СНИ на емисиите на вредни вещества изпускани в атмосферния въздух при експлоатация на подобекти: „Пещ/ Суровинна мелница“- „Пещ №2 за производство на цимент“, „Скарен охладител“, „Въглищна мелница“ и „Циментови мелници № №1, 2 и 3“ са изготвени 72 броя Протоколи за оценка на резултатите от проведените СНИ за м. Декември 2022г. и периода: м. Януари- м. Ноември 2023г.

➤ На база представени от “Холсим (България)” АД, с. Бели Извор, общ. Враца- 6 броя Годишни Доклади за календарната 2022г. от СНИ на емисиите на вредни вещества изпускани в атмосферния въздух при експлоатацията на подобекти: „Пещ/ Суровинна мелница“- „Пещ №2 за производство на цимент“, „Скарен охладител към „Пещ/ Суровинна мелница“- „Пещ №2 за производство на цимент“, „Въглищна мелница“ и „Циментови мелници №№ 1, 2 и 3“ са изготвени 6 броя Протоколи за оценка на резултатите от проведените СНИ за 2022г. Няма констатирани нарушения на нормите на емисии на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух- заложен в Условие №9. „Емисии в атмосферата“ към издаденото Комплексно разрешително на оператора.

• Доклади Собствени периодични измервания- 133 броя:

➤ 3 броя Доклади за подобект: изпускащо устройство №1 „Пещ/ Суровинна мелница“- „Пещ №2 за производство на цимент“ към “Холсим (България)” АД, с. Бели извор, общ. Враца по показателите: бензен; флуороводород; кадмий и талий; живак; антимон, арсен, олово, хром, кобалт, мед, манган, никел, ванадий; диоксини и фурани (PCDD/PCDF). Мониторинга е извършен от Лаборатория „ENVIROMETRICS” Ltd. Athens, Greece, притежаваща Сертификат за акредитация с първоначален № 412-5/12.02.2008г. с последна преакредитация от 21.05.2021г. валидна до 11.02.2024г. издаден от Гръцка система за акредитация S.A.(ESYD), съгласно условията на стандарт ELOT EN ISO/IEC 17025:2017. Вземите проби са анализирани от „ENVIROMETRICS” Ltd. Athens, Greece и Testing Laboratory №1163 ALS Czech Republic, s.r.o, притежаваща Сертификат за акредитация №73/2022 от 14.02.2022г., валиден до 14.02.2027г. издаден от EA MLA Signatory (Чешки институт за акредитация) съгласно стандарт CSN EN ISO/IEC 17025:2018;

➤ 33 броя Доклади на 30 броя технологични инсталации (на 3 броя подобекти честотата на мониторинга е на шест месеца) на „Холсим (България)” АД, с. Бели Извор, общ. Враца, изготвени във връзка с Условие №9. „Емисии в атмосферата“ към Комплексно разрешително (КР) издадено на оператора. Мониторинга е извършен от Акредитирана Изпитвателна лаборатория „Хеспа“ при „Хеспа“ ООД, гр. София (номерацията е съгласно издаденото КР) за следните подобекти: „Лентов транспортър 2 на ролкова преса“ (№56 от издадено КР), „Пневмоканал на ролкова преса“ (№57 от издадено КР), „Елеватор на ролкова преса“ (№58 от издадено КР), „Сепаратор за тежки частици“ (2 броя Доклади, №68 от издадено КР), „Вторичен шредер и магнитен

сепаратор“ (2 броя Доклади, №69 от издадено КР), „Нарязани хартия, картон, дърво“ (2 броя Доклади, №63 от издадено КР), „Елеватор и лентов транспортър 1 на ролкова преса“ (№59 от издадено КР), „Пресипка и бункер на лентов транспортър 1 на ролкова преса“ (№60 от издадено КР), „Пресипка и бункер на лентов транспортър 2 на ролкова преса“ (№61 от издадено КР), „Захранване на пещ- до охладителна кула“ (№42 от издадено КР), „Захранване на пещ- до ВДГ“ (№43 от издадено КР), „Захранване на пещ- до силозите за сурово брашно“ (№44 от издадено КР), „Лентов транспортър от покрит склад към бункер за варовик“ (№46 от издадено КР), „Лентов транспортър от покрит склад към въглищна мелница“ (№45 от издадено КР), „Покрит склад за твърдо гориво и варовик“ (№47 от издадено КР), „Лентов транспортър от разтоварище за твърдо гориво и варовик към покрит склад“ (№48 от издадено КР), „Питатели на суровини“ (№51 от издадено КР), „Везни за суровини“ (№52 от издадено КР), „Бункери за суровини“ (№53 от издадено КР), „Събирателна лента за суровини“ (№54 от издадено КР), „Силози за клинкер 5 и 6“ (№36 от издадено КР), „Вибросито“ (№11 от издадено КР), „Елеватор и пневмоканални на автотоварище 2 за насипен цимент“ (№13 от издадено КР), „Ж.П. Товарище“ (№12 от издадено КР), „Клинкер везна за циментова мелница 3“ (№28 от издадено КР), „Сепаратор за циментова мелница 3“ (№29 от издадено КР), „Първа пресипка на транспорт за цимент на циментова мелница 3“ (№30 от издадено КР), „Бункер към въглищна мелница“ (№49 от издадено КР), „Бункер за фини въглища“ (№50 от издадено КР) и „Клинкер транспорт 5“ (№37 от издадено КР). Честота на мониторинга на отделните подобекти е определена в Условие №9. „Емисии в атмосферата“ към издаденото Комплексно разрешително на оператора;

➤ 24 броя Доклади на „Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Оряхово, Козлодуй, Хайредин, Мизия, Бяла Слатина, Борован и Кнежа“ с оператор „Община Оряхово“ за подобекти: Газов кладенец №1 (към Клетка 1) и Газов кладенец №2 (към Клетка 2). Мониторинга е извършен от ЛИК „ЛИПГЕИ“ към „Пехливанов-Инженеринг“ ООД, гр. София - Акредитирана лаборатория за изпитване и калибриране. Честота на мониторинга е определена в Условие №9. „Емисии в атмосферата“ към издаденото Комплексно разрешително на оператора;

➤ 54 броя Доклади на „Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Враца и Мездра“ с оператор „Екопроект“ ООД, гр. Враца за подобекти: Газови кладенци № 1, 2 и 3 (към рекултивирано сметище) и Газови кладенци № 4, 5, 6 и 7 (към Клетка 1 и Клетка 2-1). Мониторинга е извършен от ЛИК „ЛИПГЕИ“ към „Пехливанов-Инженеринг“ ООД, гр. София- Акредитирана лаборатория за изпитване и калибриране. Честота на мониторинга на газовите кладенци е определена в Условие №9. „Емисии в атмосферата“ към издаденото Комплексно разрешително на оператора (газови кладенци №№ 1, 2 и 3 на полугодие, а за газови кладенци №№ 4, 5, 6 и 7 месечно);

➤ 4 броя Доклади на „Яйца и птици“ АД, гр. Мизия- площадка Козлодуй, обл. Враца за технологични подобекти: „Дозирание на микроелементи“, „Дробилка на зърно“, „Елеватор на кота 12 метра“ и „Елеватор на кота 16 метра“. Мониторинга е извършен от ЛИК „ЛИПГЕИ“ към „Пехливанов-Инженеринг“ ООД, гр. София- Акредитирана лаборатория за изпитване и калибриране. Честота на мониторинга е определена в Условие №9. „Емисии в атмосферата“ към издаденото Комплексно разрешително на оператора;

➤ 1 брой Доклад на „Центромет“ АД, гр. Враца за подобект: горивна инсталация Водогреен котел РО-116 /1160 (с номинална мощност 1,3MW) на гориво природен газ. Мониторинга е извършен от Регионална лаборатория Плевен- Акредитирана лаборатория за изпитване;

➤ 1 брой Доклад на „Екопродукт Мегия“ ЕООД, гр. Враца за подобект: горивна инсталация Парен котел ПКМ/Г-2,5 (с номинална мощност 1,8MW) на гориво природен

газ. Мониторинга е извършен от ЛИК „ЛИПГЕИ“ към „Пехливанов- Инженеринг“ ООД, гр. София- Акредитирана лаборатория за изпитване и калибриране;

➤ 5 броя Доклади на ТЕЦ “Градска” гр. Враца към „Топлофикация- Враца“ ЕАД, гр. Враца за подобекти: горивна инсталация Водогреен котел „ПКГМ 12“ №1 (с номинална мощност 8,7MW) на гориво природен газ; горивна инсталация Водогреен котел „ПКГМ 12“ №2 (с номинална мощност 8,7MW) на гориво природен газ; горивна инсталация Ко-генератор №1 (с номинална мощност 7,8MW) на гориво природен газ; горивна инсталация Ко-генератор №2 (с номинална мощност 7,8MW) на гориво природен газ и горивна инсталация Котел КГ-12 №1 (с номинална мощност 7 MW) на гориво твърда биомаса;

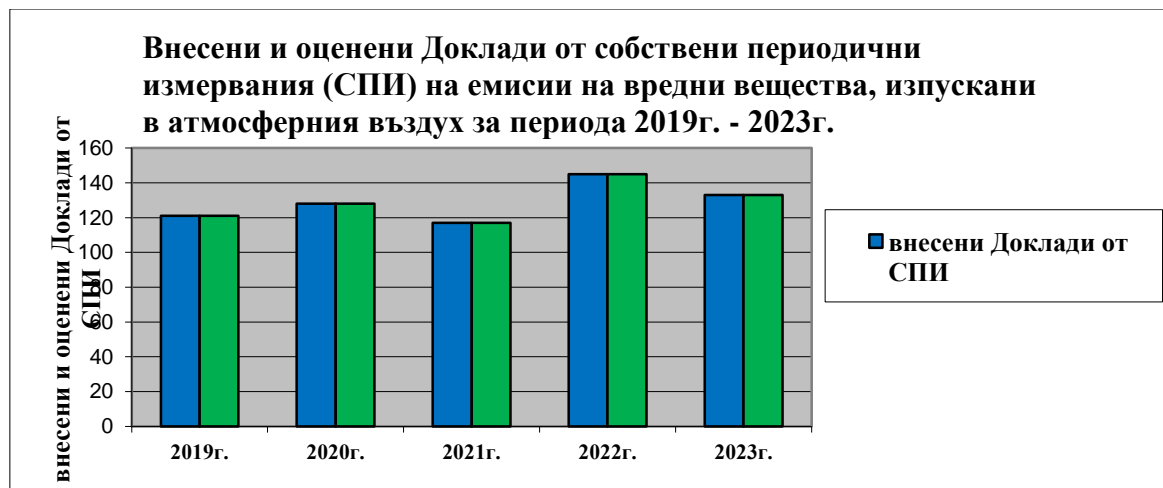
➤ 1 брой Доклад на „Метизи”АД, гр. Роман, обл. Враца за технологичен подобект: „Процес поцинковане на метал“. Мониторинга е извършен от ЛИК „ЛИПГЕИ“ към „Пехливанов- Инженеринг“ ООД, гр. София- Акредитирана лаборатория за изпитване и калибриране. Честота на мониторинга е определена в Условие №9. „Емисии в атмосферата“ към издаденото Комплексно разрешително на оператора;

➤ 2 броя Доклади на „Евро Строй Кънстракшън” ЕООД, гр. Асеновград, обл. Пловдив- асфалтова база с производствена площадка гр. Мездра, обл. Враца за подообекти: асфалтосмесителна инсталация „ЕКО BENNINGHOVEN ECO 4000“ на гориво природен газ и горивна инсталация „Термален нагревател за масло TR100“ (маслогрейка за подгряване на битум) на гориво природен газ. Мониторинга е извършен от ЛИК „ЛИПГЕИ“ към „Пехливанов- Инженеринг“ ООД, гр. София- Акредитирана лаборатория за изпитване и калибриране;

➤ 1 брой Доклад на “Нивего“ ООД с. Чирен, общ. Враца за подобект: горивна инсталация Парен котел ПКН/Г-1,6 (с номинална мощност 1,2MW) на гориво природен газ. Мониторинга е извършен от ЛИК „ЛИПГЕИ“ към „Пехливанов- Инженеринг“ ООД, гр. София- Акредитирана лаборатория за изпитване и калибриране;

➤ 4 броя Доклади за подобекти: горивни инсталации към площадка на Подземно газово хранилище „Чирен“, землището на с. Чирен, общ. Враца към “Булгартрансгаз” ЕАД, гр. София- 3 броя Водогрейни котли № №1, 2 и 3 (с номинална мощност по 0,74MW всеки) на гориво природен газ и 1 брой Система за регенерация на триетилен гликол (с номинална мощност 1,4MW) на гориво природен газ. Мониторинга е извършен от Акредитирана изпитвателна лаборатория за атмосферен въздух към „Екоексперт 6“ ЕООД, гр. Варна.

Графика- сравнителен анализ на внесени и оценени доклади от СПИ в периода 2019г. - 2023г., представени от оператори пред РИОСВ- Враца:

Всички представени Доклади са изготвени в съответствие с изискванията на чл.39 от Наредба №6 за реда и начина за измерване на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници (обн. ДВ, бр. 31/ 1999г., изм. и доп.).

Съгласно представените Доклади, Протоколи към тях и направените оценки, не са констатирани нарушения от страна на операторите във връзка с нормите за допустими емисии съгласно нормативната база: Наредба №1 за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии (обн. ДВ, бр.64/2005г.), Протокол към Конвенцията от 1979г. за трансграничното замърсяване на въздуха на далечни разстояния за намаляване на подкиселяването, еутрофикацията и тропосферния озон (обн. ДВ, бр. 93/2005г.), Наредба за ограничаване на емисиите на определени замърсители, изпускани в атмосферата от средни горивни инсталации (обн. ДВ, бр.63/2018г. с посл. изм.) и Условие №9. „Емисии в атмосферата“ към издадените Комплексни разрешителни. Няма констатирани нарушения, издадени предписания и наложени санкции на операторите извършили СПИ на емисии на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух.

През 2023г. всички оператори на действащи горивни и/или технологични инсталации подлежащи на СПИ на емисии на вредни вещества изпускани в атмосферния въздух са извършили собствен мониторинг и представили съответните Доклади в РИОСВ- Враца, които своевременно са оценени.

Извършени са 7 броя планови проверки (на 7 броя оператори) във връзка с изпълнение на Условие №9. „Емисии в атмосферата“ от издадени Комплексни разрешителни на следните обекти:

- „Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Враца и Мездра“ с оператор “Екопроект”ООД, гр. Враца;
- „Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Оряхово, Козлодуй, Хайредин, Мизия, Бяла Слатина, Борован и Кнежа“ с оператор „Община Оряхово“, гр. Оряхово;
- „Холсим (България)“АД, с. Бели Извор, общ. Враца- „Инсталация за производство на циментов клинкер“;
- „АСК-БУЛ“ ЕООД, гр. Враца (производствена площадка гр. Мездра, общ. Мездра, обл. Враца, източна промишлена зона)- „Инсталация за преработка на отпадъчни нефтопродукти“ и „Инсталация за съхранение на опасни отпадъци (отпадъчни нефтопродукти)“;
- „Яйца и птици” АД, гр. Мизия- „Инсталация за интензивно отглеждане на птици с повече от 40 000 места” площадка гр. Козлодуй, общ. Козлодуй, обл. Враца;
- Подземно газово хранилище “Чирен”, землището на с. Чирен, общ. Враца към „Булгартрансгаз“ ЕАД, гр. София- "Горивни инсталации";
- „Метизи“ АД, гр. Роман, общ. Роман, обл. Враца- „Инсталация за производство на стоманени телове, стоманени въжета, арматурни снопове, пирони, сита и сапани”.

В проверените дружества няма констатирани нарушения, издадени предписания и наложени санкции във връзка с изпълнение на Условие №9. „Емисии в атмосферата“ от издадените съответни Комплексни разрешителни.

• **Контрол на обекти и дейности с летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини:**

Съгласно Наредба №16 за ограничаване емисиите на летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини (обн., ДВ бр.75/1999г.) на контрол подлежат: бензиностанции, петролни бази и терминали, които представляват неподвижни източници на емисии на летливи органични съединения, които се съдържат в различните марки бензини.

Емисиите на летливи органични съединения, съдържащи се в бензина, предизвикват местни и регионални проблеми, свързани с качеството на атмосферния въздух. Бензенът, който се съдържа в емисиите от моторните превозни средства и изпаренията при работа с петрол (бензиностанции и рафинерии) е канцерогенен за човека. Озонът в близост до земната повърхност, който се формира при взаимодействието на азотните оксиди и летливите органични съединения е токсичен за човека.

Летливите петролни продукти, какъвто е бензинът, отделят пари при съхранение, превоз, товарене или разтоварване. Преди въвеждането на системите за улавяне на бензиновите пари (УБП), тези пари се изпускаха в атмосферата.

При пълнене на резервоар на бензиностанция, едновременно с това по обратен път парите в него се подават към автоцистерната за зареждане чрез така наречения маркуч за газова фаза. Това е ЕТАП I на УБП. Парите от автоцистерните се отвеждат в петролната база, където се ползват благодарение на системите за втечняване на бензиновите пари.

Бензиновите пари се улавят и по време на зареждане на автомобилите и се връщат отново в резервоарите на бензиностанциите или в бензиноколонките. Пистолетите са така устроени, че докато се пълнят резервоарите на автомобилите бензиновите пари се извличат обратно. Това представлява ЕТАП II

на УБП.

Добрата ефективност на системите за улавяне и регенериране на бензиновите пари водят до намаляване на замърсяването на приземния въздух. Всички бензиностанции, попадащи в териториалния обхват на РИОСВ- Враца, са приведени в съответствие с изискванията на нормативната база.

През 2023г. са извършени 15 броя планови проверки по Наредба №16 за ограничаване емисиите на летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини за съответствие с изискванията на системите за улавяне на бензиновите пари (УБП)- Етап I и Етап II и наличието на заверени дневници за състоянието на системите. Издадено е 1 брой предписание, което е изпълнено в срок. Няма съставени актове.

• **Контрол на обекти, осъществяващи дейности с употреба на летливи органични съединения в разтворители:**

Летливите органични съединения (ЛОС) реагират със слънчевата светлина и образуват тропосферен озон, който е вреден за здравето на хората и влияе върху качеството на въздуха. Основни източници на емисии от ЛОС в атмосферния въздух са: промишлените предприятия и обекти от сферата на обслужването, чиято дейност е свързана с употреба на органични разтворители. Това налага въвеждането на редица изисквания определящи използването на органични разтворители.

Извършени са 15 броя проверки по Наредба № 7 за норми за допустими емисии на летливи

органични съединения, изпускани в околната среда, главно в атмосферния въздух в резултат на употребата на разтворители в определени инсталации (обн., ДВ бр. 96/2003г. с изм. и доп.). Проверени са Планове за управление на разтворители на 3 броя оператори на инсталации за химическо чистене и са изготвени Решения за утвърждаването им, съгласно чл.20, ал.7 от Наредбата. Спазена е допустимата норма за общи емисии.

Операторите на останалите регистрирани инсталации са декларирали консумация на органични разтворители под праговите стойности за консумация на разтворители (ПСКР), определени за конкретните дейности. Няма констатирани нарушения и дадени предписания.

Съгласно чл. 30л от ЗЧАВ през 2023г. е регистрирана една нова инсталация, извършваща дейности по Приложение №1 от цитираната Наредба №7.

• **Контрол на обекти за производство, търговия или употреба на определени бои, лакове и авторепаратурни продукти, съдържащи органични разтворители:**

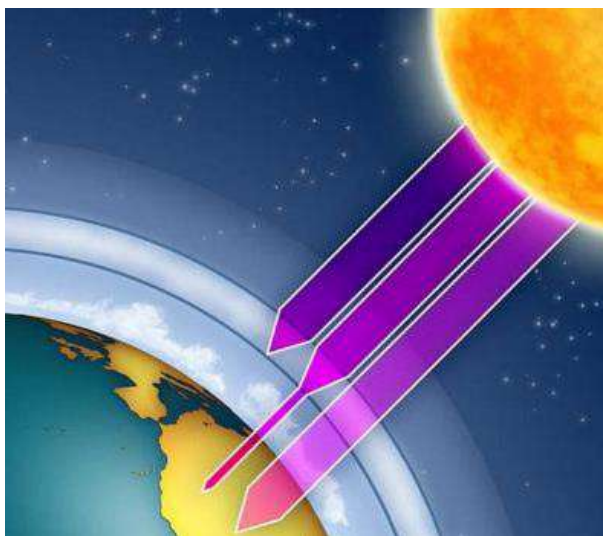
В съответствие с изискванията на Наредбата за ограничаване емисиите на летливи органични съединения при употреба на органични разтворители в определени бои, лакове и авторепаратурни продукти (обн., ДВ бр. 20/2007г. с изм. и доп.), РИОСВ-Враца извършва контрол на лица, които пускат на пазара и употребяват продукти за нанасяне на покрития като: бои, лакове, грундове, байцови, авторепаратурни продукти и др. При извършените през 2023г.- 29 броя планови проверки не са констатирани нарушения на изискванията по отношение на етикетиране и максимално допустимо съдържание на ЛОС.

Дванадесет броя оператори са проверени по двете Наредби: Наредба № 7 за норми за допустими емисии на летливи органични съединения, изпускани в околната среда, главно в атмосферния въздух в резултат на употребата на разтворители в определени инсталации и Наредба за ограничаване емисиите на летливи органични съединения при употребата на органични разтворители в определени бои, лакове и авторепаратурни продукти. Няма констатирани нарушения и дадени предписания.

Задължените лица по горните Наредби, представят ежегодно в РИОСВ-Враца информация за количествата пуснати на пазара/употребявани продукти през предходната календарна година.

• **Контрол и управление на веществата, нарушаващи озоновия слой и флуорсъдържащи парникови газове:**

РИОСВ- Враца осъществява контрол и наблюдение в обекти, които извършват

ремонт и поддръжка на хладилни, климатични и термопомпени системи, както и на оператори на такова оборудване.

В изпълнение на изискванията на Регламент (ЕО) №1005/2009 относно веществата, които нарушават озоновия слой през 2023г. са извършени 8 броя планови.

Извършени са 29 броя планови проверки във връзка с изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) 517/2014 за флуорсъдържащи парникови газове.

Осем броя оператори са проверени по двата Регламента.

Основните задължения на операторите на климатични, хладилни и термопомпени инсталации, съдържащи хладилни агенти класифицирани като озонразрушаващи вещества или флуорирани парникови газове са:

- Регистриране в РИОСВ- Враца на всички климатични и хладилни инсталации, термопомпи, подлежащи на контрол (съдържащи 5 тона CO₂ еквивалент, 3 килограма или повече озонразрушаващи вещества или флуорирани парникови газове);

- Извършване на проверки касаещи: течове, извличане, поддръжка или сервизно обслужване, включително и презареждане на хладилно, климатично и термопомпено оборудване на флуорирани парникови газове и озонразрушаващи вещества. Дейностите да се извършват от сертифицирани лица (фирми или техници), притежаващи документ за правоспособност, издаден от Българска браншова камара по машиностроене. За всяка една климатична или хладилна инсталация е необходимо да се води “досие на системата”;

- Изготвяне и представяне в РИОСВ- Враца на Годишни отчети, съгласно изискванията на Наредба №1 за реда и начина за обучение и издаване на документи за правоспособност на лица, извършващи дейности с оборудване, съдържащо флуорсъдържащи парникови газове (обн., ДВ бр.20/2017г. с изм. и доп.), както и за документирането и отчитането на емисиите на флуорсъдържащите парникови газове и Наредбата за установяване на мерки по прилагане на Регламент (ЕС) № 1005/2009. (обн., ДВ бр.2/2011г.). На база представените отчети, през 2023г. е извършено докладване за референтната 2022г., относно количествата флуорирани парникови газове и веществата, нарушаващи озоновия слой.

При извършените проверки се наблюдава тенденция към замяна на озоноразрушаващите вещества и флуорирани парникови газове в хладилните и климатични инсталации с хладилни агенти с нисък потенциал за глобално затопляне.

Като цяло операторите спазват нормативните изисквания- водят досиета на системите, спазват изискванията за периодичност на извършване на проверките за херметичност/течове. Проверките се извършват от лица, притежаващи документи за правоспособност, издадени от Българска браншова камара по машиностроене. Дадени са 6 броя предписания, на 5 оператора във връзка с представяне на документация, за което са извършени 5 броя извънредни проверки. Предписанията са изпълнени в срок.

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

През 2023г. от извършваните ежеседмични проверки на интернет сайтове за реклама на хладилни агенти- вещества, които нарушават озоновия слой (забранени за търговия и употреба от 01.01.2015г.) и флуорсъдържащи парникови газове в бутилки за еднократна употреба (вносът е забранен от 4 юли 2007г.) или пък предлагани на пониски цени на територията на област Враца- не са установени нарушения (изготвени са 4 броя протоколи - за всяко тримесечие).

През 2023г. по компонент „Въздух“ са извършени 11 броя извънредни проверки от които 4 броя са във връзка с постъпили сигнали за замърсяване на атмосферния въздух от дейност на оператори или за определени райони:

- В района на Червения площад и магазин „Кауфланд“ гр. Враца;
- В гр. Мизия, частен жилищен имот;
- В частен жилищен имот на ул. „Дико Илиев“, гр. Враца;
- В района на бензиностанция "ФАР Петролиум" ЕООД, гр. Мездра;

При извършените проверки не е установено нарушение на екологичното законодателство.

Извършена е извънредна проверка във връзка с изпълнение на утвърден Годишен график за 2023г. относно позициониране и снемане на географски координати на Мобилна автоматична станция към Регионална лаборатория- Плевен за извършване на имисионен контрол в Район за оценка и управление качеството на атмосферния въздух Северен/Дунавски (гр. Козлодуй, обл. Враца).

Шест броя извънредни проверки са във връзка с изпълнение на дадени предписания, както следва: 5 броя по Контрол и управление на веществата, нарушаващи озоновия слой и флуорсъдържащи парникови газове и 1 брой по Контрол на обекти и дейности с летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини.

Един сигнал е изпратен по компетентност в община Враца.

3. Оценка за качеството на атмосферния въздух на територията на РИОСВ- Враца

Контрол на качеството на атмосферния въздух (КАВ) в гр. Враца се осъществява от автоматична измервателна станция (АИС) „ЖП Гара“ Враца, обслужвана от Регионална лаборатория- Враца към ИАОС- София. Същата е с непрекъснат режим на работа (24 часа на денонощие) и се контролират следните показатели, характеризиращи качеството на атмосферния въздух: фини прахови частици (ФПЧ₁₀), серен диоксид, азотни оксиди (азотен оксид и азотен диоксид), озон и въглероден оксид.

С АИС се следи стандартен набор от метеорологични параметри, включващ следните метеорологични параметри: посока и скорост на вятъра, температура, налягане, влажност и слънчева радиация.

Норми на контролираните показатели от АИС „ЖП Гара“ Враца

Пределно допустими норми	Период на оценяване	Концентрация	Условия за приложение
Фини прахови частици (ФПЧ₁₀)			
СДН	24 часа	50 µg/m ³	Да не бъде превишавана повече от 35 пъти в рамките на една календарна година
СГН	1 календарна	40 µg/m ³	-

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

	година		
Серен диоксид			
СЧН	1 час (60 минути)	350 µg/m ³	Да не бъде превишавана повече от 24 пъти в рамките на една календарна година
СДН	24 часа	125 µg/m ³	Да не бъде превишавана повече от 3 пъти в рамките на една календарна година
Азотен диоксид			
СЧН	1 час (60 минути)	200 µg/m ³	Да не бъде превишавана повече от 18 пъти в рамките на една календарна година
СГН	1 календарна година	40 µg/m ³	-
Озон			
КЦН	максимална 8 часова средна стойност в рамките на едно денонощие *	120 µg/m ³	Да не се превишава повече от 25 дни на календарна година, осреднено за 3 години
Въглероден оксид			
Норма за опазване на човешкото здраве	максимална 8-часова средна стойност в рамките на едно денонощие *	10 mg/m ³	-

Забележки:

СЧН- средночасова норма за опазване на човешкото здраве;

СДН- средноденонощна норма за опазване на човешкото здраве;

СГН- средногодишна норма за опазване на човешкото здраве;

КЦН- краткосрочна целева норма за опазване на човешкото здраве.

* Максималната осемчасова средна стойност на концентрацията в рамките на едно денонощие се избира след проверка на текущите 8-часови средни стойности, определени въз основа на съответните средночасови стойности и измерени на всеки час. Първият изчислителен период за дадено денонощие започва в 17:00 ч. на предходния ден и свършва в 01:00ч. на същия ден; последният изчислителен период за дадено денонощие започва в 16:00ч. и завършва в 24:00ч.

По отношение на риска за здравето на хората, законодателно са определени алармени прагове за нивата на концентрации на дадени атмосферни замърсители, при кратковременна експозиция, налагащи предприемане на спешни мерки:

Алармени прагове и прагове за информирание на населението

Показател	Алармени прагове	Концентрации	Забележка
Серен диоксид	АП	500 µg/m ³	Измерени през три последователни часа в пунктовете за мониторинг, които са представителни за качеството на въздуха в не по-малко от 100 km ² или целия район или агломерация
			Измерени през три последователни часа в

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

Азотен диоксид	АП	400 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	пунктовете за мониторинг, които са представителни за качеството на въздуха в не по-малко от 100 km^2 или целия район или агломерация
Озон	ПИН	180 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Определени като средна стойност за период от един час (средночасова стойност)
	ППН	240 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Определени като средна стойност за период от един час (средночасова стойност). Превишаването на прага трябва да е измерено в продължение на три последвателни часа

Забележки:

АП- алармен праг;

ПИН- праг за информиране на населението;

ППН- праг за предупреждаване на населението

Определените норми за: ФПЧ_{10} , SO_2 , NO_2 , CO , O_3 и алармените прагове (за SO_2 , NO_2 и O_3) са съгласно Наредба № 12 за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух (обн. ДВ, бр. 58/2010г. с изм. и доп.).

За периода 01.01.2023г.- 31.12.2023г. от Автоматична измервателна станция „ЖП Гара“ Враца са регистрирани 5 броя превишения на средноденонощната норма (СДН) 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ по показателя ФПЧ_{10} при нормативно установен допустим брой от 35 превишения годишно, съгласно Наредба №12 за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух (обн. ДВ. бр.58/2010г., с изм. и доп.). Регистрирани са следните превишения на средноденонощните стойности по дати:

Брой превишения	Дата	Измерена стойност $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Пъти превишение
1.	20.01.2023г.	67,86	1,4
2.	26.02.2023г.	50,86	1,0
3.	24.09.2023г.	54,87	1,1
4.	25.10.2023г.	58,29	1,2
5.	21.12.2023г.	51,34	1,0

През 2023г., за четвърта поредна година броят на регистрираните превишения на средноденонощна норма по показателя ФПЧ_{10} са под нормативно установения допустим брой от 35 превишения годишно (брой регистрирани превишения по години: 2020г.- 23 броя, 2021г.- 12 броя и 2022г.- 14 броя).

За 2023г. средногодишната концентрация по показателя ФПЧ_{10} е 21.57 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, което е по-малко от нормативно установената средногодишна норма (СГН) 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (съгласно Наредба №12). През годината регистрираните средномесечни стойности по показателя ФПЧ_{10} , са както следва:

Година	Януари	Февруари	Март	Април	Май	Юни	
2023	26,49	28,75	19,13	18,57	18,40	16,46	
	Юли	Август	Септември	Октомври	Ноември	Декември	СГ
	19,26	16,22	28,14	26,48	16,13	24,93	21.57

За останалите контролирани показатели: серен диоксид, въглероден оксид, азотен диоксид и озон от АИС „ЖП Гара“ Враца- през 2023г. не са установени

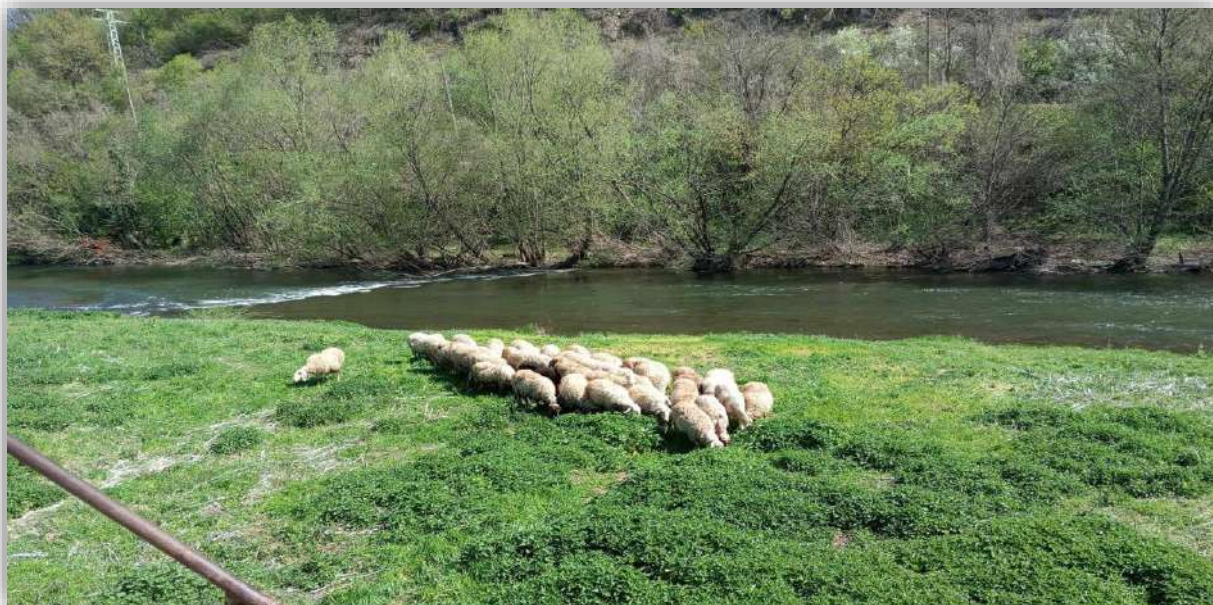
нарушения на нормите за нивата (концентрациите) съгласно Наредба №12.

** Поради необходимостта от окончателно валидиране на данните преди докладване в Европейската агенция по околна среда са възможни минимални промени в публикуваните данни. Окончателните данни се публикуват в Националния доклад за състоянието и опазването на околната среда, изготвян от Изпълнителна агенция по околна среда.*

II. 2. ВОДИ

1. Кратко описание на основните приоритети при извършване на контролната дейност през годината

Основен приоритет е интегрирано управление на водите, в т. ч. опазване и подобряване състоянието на водите, постигане и поддържане на добро количествено, химично и екологично състояние на водните тела на територията на РИОСВ-Враца чрез контрол на заустванията на отпадъчни води и предотвратяване или намаляване на неблагоприятните последици от вредното въздействие на водите чрез:

✓ Контрол на обекти с издадени разрешителни за заустване и комплексни разрешителни, в т. ч.:

- Контрол на производствени обекти, които са потенциални източници на приоритетни и приоритетно опасни вещества, във връзка с разпоредбите на чл. 151 ал. 4, т. 5 от ЗВ и чл. 103 от Наредба № 1/11.04.2011 г. за мониторинг на водите;

- Контрол на канализационни системи на населени места, селищни и курортни образувания с големина над 2000 е.ж., с изградена селищна ПСОВ, за проверка на съответствието с изискванията, вкл. и по отношение на провеждане на мониторинг, в съответствие с чл. 19 от Наредба № 6 за емисионни норми за допустимо съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти, на

обектите, заустващи отпадъчни води в повърхностни води и по отношение на изпълнение на задълженията да изпращат информация в ИАОС за количествата генерирани утайки от селищни ПСОВ, състава им и начина на оползотворяването им;

- Контрол на канализационни системи на населени места, селищни и курортни образувания над 2000 е.ж. с неизградена селищна ПСОВ или невключена в ПСОВ канализационна мрежа, с цел предприемане на действия за изграждане на необходимата инфраструктура;

✓ Контрол на други обекти, определени на база на оценка на риска от вида и количеството замърсители в отпадъчните води, в т.ч. и обекти без разрешителни, обекти, потенциален замърсител на водни тела.

2. Опазване на повърхностните води

Към повърхностните водни обекти спадат една от следните категории води – реки, езера (изкуствени и естествени), преходни води или крайбрежни води – или като изкуствени повърхностни водни обекти или силно модифицирани повърхностни водни обекти.

Водните ресурси в България се формират от оттока на вътрешните реки, подземните води и част от водите на река Дунав. Тяхното опазване, рационално използване и управление е от жизнено важно значение за бъдещото устойчиво развитие на страната. За съжаление България е в числото на най-бедните на водни ресурси страни в Европа.

Хидрогеографската характеристика на нашата територия обуславя наличието на две основни отточни области – Черноморска и Егейска. Черноморската отточна област се разделя на две подобласти: Дунавска и подобласт от реки, директно вливащи се в Черно море. Територията, контролирана от РИОСВ-Враца обхваща реките и водните обекти спадащи към Черноморският водосборен басейн и по-точно Дунавската подобласт.

Основен дял на повърхностните води се пада на реките. Реките са естествени водни потоци със сравнително голяма дължина. За начало на дадена река може да е езеро, извор или сливане на по-малки реки. При сливането на няколко ручея се образува поток, който тече в по-голямо русло. При съединяването на много потоци се образува река. Реката тече в речно корито (легло). Тя непрекъснато го задълбава и разширява, като го превръща в речна долина. Районът, който се отводнява от дадена

река заедно с нейните притоци, се нарича водосъбирателен (водосборен) басейн или поречие.

Режимът на реките зависи от количеството и нивото на водата, които се определят основно от характера на подхранване и промените на времето. В зависимост от преобладаващият характер на подхранване, реките се разделят на:

- ✓ дъждовно подхранване;
- ✓ ледниково подхранване;
- ✓ снежно подхранване;
- ✓ смесено подхранване.

Географското положение и физикогеографските условия на България обуславят наличието на реки със смесен тип на подхранване. При реките от този тип повече от водите им (50-70%) се получават от разтопяването на снеговете, а останалото количество – от есенните или пролетните дъждове.

На територията, контролирана от РИОСВ-Враца се намират поречието на три реки: река Огоста, река Искър и река Дунав.

Експертите от направление „Опазване и контрол чистотата на водите“:

- ✓ Извършват мониторинг на отпадъчните води;
- ✓ Контролират обектите, формиращи отпадъчни води, включително пречиствателните станции на населените места, параметрите и изпълнението на условията и изискванията поставени в разрешителни за заустване на отпадъчни води, издадени по реда на Закона за водите и комплексните разрешителни, издадени по реда на Закона за опазване на околната среда;
- ✓ Контролират аварийните изпускания на отпадъчни води;
- ✓ Поддържат база данни за извършения мониторинг, включително собствен мониторинг на титулярите на издадени разрешителни, за количествените и качествените характеристики на отпадъчните води и за контрол за състоянието на отпадъчните води;
- ✓ Поддържат в актуално състояние списъците на обектите, които формират емисии на приоритетни и приоритетно опасни вещества, общи и специфични замърсители.

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

През 2023 г. е осъществен контрол по изпълнение условията на всички издадени разрешителни за заустване на отпадъчните води във водни обекти и контролен мониторинг, относно спазването на индивидуалните емисионни ограничения поставени в тях. Изпълнен е планирания за 2023 г. контрол по спазването на технологичния режим на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води на промишлени предприятия и на селищни пречиствателни станции за отпадъчни води. На контролираната територията са изградени и действащи 4 броя ПСОВ – в гр. Враца, гр. Мездра, гр. Бяла Слатина и гр. Козлодуй. През 2023 г. е извършен контролен мониторинг на действащите на територията ПСОВ, с честота 4 пъти годишно.

Сред едни от основните дейности в областта, които въздействат негативно върху повърхностните водни обекти са антропогенното натоварване, промишлената дейност, нерегламентирано депониране на тород отпад в близост до водоеми. Друг източник на замърсяване са попивните кладенци за битово-фекални отпадъчни води в населените места без изградени канализационни системи.

Обобщена информация за обектите, източници на отпадъчни води

За проследяване на състоянието на повърхностните води и степента на тяхната замърсеност се извършва текущ контрол и мониторинг (контролен и собствен) на обектите, формиращи отпадъчни води на територията на област Враца.

Поради различните икономически сектори на контролираните инсталации и обекти се налага подходящо проследяване за правилната експлоатация на технологичните процеси на пречистване и проследяване за коректното изпълнение на условията поставени в разрешителните за ползване на водни обекти за заустване на отпадъчни води и в комплексните разрешителни.

Обекти източници на отпадъчни води на територията контролирана от РИОСВ-Враца, на които е осъществен контрол през 2023 г.:

<i>Наименование на обекта</i>	<i>Населено място (в което се осъществява дейността) **</i>	<i>Администрация в област</i>	<i>Вид дейност</i>	<i>Наличие на разрешително по ЗВ/ЗО ОС</i>	<i>№ на разрешително за заустване/ № на комплексно разрешително (КР)</i>	<i>Код на водното тяло-водоприемник</i>	<i>Поречие</i>
1	2	3	4	5	6	7	8
“Булгартрансгаз” ЕАД	Чирен	Враца	18-Добив на нефт и природен газ	да	№13140017/14.06.2007 г. (Решение № 2623/23.04.2019 г.)	BG10G400R009	Огоста
Врачански затвор	Враца	Враца	Затвор	да	Разрешително № 13150006/06.07.2009 г.	BG10G600R007	Огоста

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

					(Решение № 1684/02.07.2015 г.)		
РДНО Оряхово-Мизия	Оряхово	Враца	Депонира не на неопасни отпадъци	да	№ 249-Н0/2008 г., (Решение № 249-Н0-И0-А2/2017 г.)	BG10 G100R 014	Огоста
ПСОВ-Враца	Враца	Враца	0-КМ_UW WTP Канализационна система (Кан.мрежа и ПСОВ) на населено място	да	Разрешително №1314006 0/11.06.2008 г. (Решение №3165/25.01.2021 г.)	BG10 G600R 007	Огоста
ПСОВ-Бяла Слатина	Бяла Слатина	Враца	0-КМ_UW WTP Канализационна система (Кан.мрежа и ПСОВ) на населено място	да	№1314016 9/10.03.2011 г.; (Решение № 3908/28.07.2023 г.)	BG10 G200R 1413	Огоста
„Млечен Рай – 2” ООД	Враца	Враца	1-MILK Преработка на мляко	да	Разрешително №1314033 8/11.08.2022 г.	BG10 G600R 007	Огоста
”Нивего” ООД	Чирен	Враца	1-MILK Преработка на мляко	да	Разрешително № 13740070/1 0.01.2014 г. (Решение №2906/06.03.2020 г.)	BG10 G400R 009	Огоста
"АПЕ 2001" ООД	Галиче	Враца	12-Производство на	да	Разрешително № 13120070/1	BG10 G200R 1413	Огоста

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

			други хранителни продукти		2.11.2018 г.		
“Холсим (България)” АД	Бели извор	Враца	Производство на циментов клинкер	да	КР№75-Н1/2009г. (Решение №75-Н1-Ю-А6/2023 г.)	BG10 G600R 007	Огоста
Кариера за варовик “Лиляче”	Лиляче	Враца	20-Добив на неметални и материали и суровини	да	Разрешително № 13430001/1 8.11.2011 г., (Решение № 2267/06.11.2017 г.)	BG10 G600R 007	Огоста
Трошачна инсталация и ремонтна работилница на кариера за варовик “Лиляче”	Лиляче	Враца	21-Спомагателни дейности в добива	да	Разрешително № 13430001/1 8.11.2011 г., (Решение № 3354/08.09.2021 г.)	BG10 G600R 008	Огоста
“Булмекс” ЕООД	Буган	Враца	39-Други - моля посочете	да	Разрешително № 13720024/1 9.04.2016 г. (Решение № 3835/02.06.2023 г.)	BG10 G307R 013	Огоста
ЕТ „Лаура-2008-Нина Руменова-Иван Нинов“	Баница	Враца	16-Рибно стопанство	да	Разрешително № 13120079/2 9.07.2022 г.	BG10 G200R 008	Огоста
“Гарант” АД	Бяла Слатина	Враца	37-Производство на метални изделия, без машини и оборудва	Не е необходимо			Огоста

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

			не				
"Лилия Милк" ЕООД	Ракево	Враца	1-MILK Преработка на мляко	Не е необходимо			Огоста
"Хаджийски и фамилия" ЕООД	Градешница	Враца	1-MILK Преработка на мляко	Не е необходимо			Огоста
"Стартмес" ООД	Търнак	Враца	5-MEAT Месна промишленост	Не е необходимо			Огоста
СД „Дигант-Димитров Григоров“ ООД	Девене	Враца	43- Производство на други хранителни продукти	Не е необходимо			Огоста
ЕТ „Фолк 3“	Враняк	Враца	1-MILK Преработка на мляко	Не е необходимо			Огоста
„ИНДУСТРИАЛНИ СУРОВИНИ“ ЕООД	Враца	Враца	39-Други	Не е необходимо			Огоста
„КОСАНЯ“ ЕАД	Враца	Враца	39-Други	Не е необходимо			Огоста
“АЕЦ Козлодуй”- Почивно оздравителен комплекс	Згориград	Враца	Почивно оздравителен комплекс	да	Разрешително № 13710063/2 7.07.2011 г. (Решение №3411/10. 11.2021 г.)		Огоста
"Екопроект" ООД (РДНО Враца-Мездра)	Враца	Враца	Депониране на неопасни отпадъци	да	№ 5-Н1/2010 г.; Решение № 5-Н1-ИО-А1-ТГ1/2013 г.		Искър

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

ПСОВ - Мездра	Мездра	Враца	0-КМ_UW WTP Канализационна система (Кан.мрежа и ПСОВ) на населено място	да	Разрешително № 13140325/2 4.06.2021 г. (Решение № 3410/05.11.2021 г.)	BG1IS1 35R026	Искър
Градска Канализация	Роман	Враца	00-КМ Канализационна система (Кан.мрежа) на населено място	да	Разрешително № 13140133/3 0.07.2009г (Решение 3115/10.12.2020 г.)	BG1IS1 35R122 6	Искър
“Метизи” АД	Роман	Враца	37-Производство на метални изделия, без машини и оборудване	да	Разрешително № 78/2005 г., (Решение №78-Н0-И0-А1/ 2011 г.)	BG1IS1 35R026	Искър
“Хемус-М” АД	Мездра	Враца	35-Производство на изделия от други неметални и минерални суровини	да	Разрешително № 13120020/1 0.06.2008 г., (Решение №2075/18.04.2017 г.)	BG1IS1 35R026	Искър
“Инертстрой Калето” АД	Мездра	Враца	35-Производство на изделия от други неметални и минерални суровини	да	Разрешително № 13120031/1 3.03.2009 г., (Решение № 3474/12.01.2022 г.)	BG1IS1 35R026	Искър

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

“Техкерамик М” АД	Мездра	Враца	35-Производство на изделия от други неметални и минерални суровини	да	Разрешително № 13140312/09.10.2019 г.	BG1IS135R026	Искър
“АСК БУЛ” АД	Мездра	Враца	Обезводняване на отпадни нефтопродукти	да	КР № 580-Н1-Ю-А0/2022 г.		Искър
„Балкан Искър“ АД	Мездра	Враца	37-Производство на метални изделия, без машини и оборудване	Не е необходимо			Искър
„Скай Клуб“ ООД	Типченица	Враца	7-ALC Производство на алкохол и алкохолни напитки	Не е необходимо			Искър
„ПРОТЕКТ ХОЛД“ ООД	Мездра	Враца	39-Други	Не е необходимо			Искър
“АЕЦ Козлодуй” ЕАД	Козлодуй	Враца	38-Производство на електроенергия	да	Разрешително № 13120037/22.11.2010 г., (Решение № 3096/19.11.2020 г.) Разрешително № 13750001/20.04.2007 г., (Решение	BG1D U000R001	Дунав

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

					№ 3684/17.10. 2022 г.)		
ПСОВ- Козлодуй	Козлодуй	Враца	0- КМ_UW WTP Канализа ционна система (Кан.мре жа и ПСОВ) на населено място	да	Разрешите лно № 13140266/3 0.06.2015 г., (Решение №3364/20. 09.2021 г.)	BG1D U000R 001	Дунав
Градска Канализация	Оряхово	Враца	00-КМ Канализа ционна система (Кан. мрежа) на населено място	да	Разрешите лно№ 13140248/2 5.04.2014 г. (Решение № 3118/11.12. 2020 г.)	BG1D U000R 001	Дунав
“Бургозоне” ЕООД	Лесковец	Враца	7-ALC Производ ство на алкохол и алкохолн и напитки	да	Разрешите лно № 137140051/ 15.12.2011 г., (Решение № 2247/23.10. 2017 г.)	BG1D U000R 001	Дунав
“Фериботен комплекс” АД	Оряхово	Враца	Речен транспор т	да	Разрешите лно № 13140296/0 8.01.2018 г.	BG1D U000R 001	Дунав
"Проучване и добив на нефт и газ" ЕАД	Селановц и	Враца	18-Добив на нефт и природен газ	Разре шител но за реинж ектира не на отпад			Дунав

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

				ЪЧНИ води в подзе мен воден обект			
“Яйца и птици” АД	Козлодуй	Враца	12- Производ ство на други хранител ни продукти	да	КР № 259- Н1/2008, (Решение № 259-Н1- ИЮ- А0/2013 г.)	BG1D U000R 001	Дунав

Контролната дейност по компонент “Води” се осъществява по поречия. В териториалния обхват на РИОСВ - Враца попадат част от поречията на реките: Огоста, Искър и река Дунав.

През 2023 г. в направление „води“ са извършени 99 броя проверки на обекти, формиращи отпадъчни води, от които: 82 броя планови и 17 броя извънредни.

Планови проверки – 82 броя на 40 обекта, от които:

- 62 броя по компонент “води” и пробонабирания от отпадъчни води във връзка с осъществяване на контролен мониторинг на отпадъчните води и контрол по условията на разрешителни за ползване на воден обект заустване на отпадъчни води или комплексни разрешителни;
- 14 броя участие в комплексни проверки, при които не са констатирани нарушения по компонент “води”. За извършените проверки своевременно са изготвени доклади, които са качени на интернет страницата на инспекцията;
- 6 броя участие в проверка по изпълнение на условията поставени в комплексни разрешителни /КПКЗ/ на 6 броя инсталации, попадащи в обхвата на Приложение № 4 от ЗООС;

Извънредни проверки – 17 бр., от които:

- 6 бр. проверки по постъпили в инспекцията жалби и сигнали за замърсяване на водни обекти;
- 3 бр. във връзка със съставяне на констативни протоколи по чл. 69 от ЗООС за констатирани превишения на индивидуалните емисионни ограничения, поставени в разрешителни за ползване на водни обекти за заустване на отпадъчни води;
- 1 бр. във връзка с поставяне на пломба на заустващ колектор, с цел преустановяване заустването на отпадъчна вода към водоприемник;
- 4 бр. на речните корита и прилежащите им територии относно наличие на отпадъци, по поречията на реките Искър, Огоста, Ботуня и Скът;
- 3 бр. контрол на предписания;

За отчетния период е съставен 1 бр. АУАН по чл. 200 от Закона за водите за констатирано изхвърляне на отпадъчни води във воден обект, нарушавайки емисионните норми и изисквания.

Във връзка с изготвяне на доклад по мерките за наблюдение и контрол при прилагане на План за управление на речните басейни (ПУРБ) 2016-2021 г. в Дунавски район, е изготвен отчет, с информация за изпълнението на планираните мерки за периода 01.01.2021 г. до 31.12.2022 г. за РИОСВ-Враца.

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

В изпълнение на разпоредбите на чл. 13, ал. 3 от Наредба № 2 (ДВ бр. 47/21.06.2011 г.) за издаване на разрешителни за заустване на отпадъчни води във водни обекти и определяне на индивидуалните емисионни ограничения на точкови източници на замърсяване и извършена проверка на обстоятелствата, свързани с преценка на заявеното искане по критериите, определени в чл. 62, ал.1, т. 2, 3, 4 и 5 от Закона за водите е изготвено едно становище.

В изпълнение на разпоредбите на чл. 19, ал. 3 от Наредба № 2/08.06.2011 г. (ДВ бр. 47/21.06.2011 г.) за издаване на разрешителни за заустване на отпадъчни води във водни обекти и определяне на индивидуалните емисионни ограничения на точкови източници на замърсяване и във връзка с чл. 151, ал. 4 от Закона за водите, относно изпълнение на условията в действащоти Разрешителни за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води в повърхностни води, са издадени 3 бр. становища.

Изготвени са 10 бр. становища за съществуващи обекти от водния сектор, за които няма основание за провеждане на процедура по оценка на въздействието върху околната среда или екологична оценка, по реда на Глава шеста от ЗООС, както и на процедура по реда на Глава втора от Наредбата за ОС.

В Географската информационна система за управление на водите и докладване е въведена информация за осъществения контролен и собствен мониторинг на отпадъчните води на 25 броя обекти, притежаващи разрешително за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води, издадени по Закона за водите или комплексни разрешителни, издадени па Закона за опазване на околната среда.

Изготвен е отчет за изпълнението на контролния мониторинг на отпадъчни води за обекти включени в „Информационна система за разрешителни и мониторинг при управление на водите“, съгласно Заповед № РД-1188/22.12.2022 г. на министъра на околната среда и водите.

Във връзка с извършван одит от Сметната палата за приноса на Приоритетна ос 1 „Води“ на ОПОС 1014-2020 г. за изпълнението на националните цели в областта на водоснабдяването и канализацията за периода от 01.01.2014 г. до 30.06.2023 г., е изготвена информация, за агломерациите над 10 000 екв. ж., попадащи в териториалния обхват на РИОСВ-Враца.

Във връзка с предоставяне на отчетни данни на големи и средни ВиК оператори за качеството на отпадъчните води за 2022 г. пред Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР), са проверени и потвърдени отчетните данни за качеството на зауствените отпадъчни води, предадени от оператора „ВиК“ ООД, гр. Враца за 2022 г.

В изпълнение на чл. 64, ал. 1 от Наредба № 1 за мониторинг на водите и Заповед № РД-821/30.10.2012 г. на Министъра на околната среда и водите, е изготвен актуализиран списък на обектите на територията на РИОСВ-Враца, формиращи емисии на приоритетни и приоритетно опасни вещества, общи и специфични замърсители и заустващи във водни обекти, които да бъдат включени в „Информационната система за разрешителни и мониторинг при управление на водите за 2024 г.“.

Изготвени са графици на РИОСВ-Враца и Регионална лаборатория - Враца за мониторинг на отпадъчните води от обектите, утвърдени със Заповед № РД-1188/22.12.2022 г. на министъра на околната среда и водите, формиращи отпадъчни води и заустващи във водни обекти, които са включени в „Геоинформационна система за управление на водите и докладване“ и подлежащи на задължителен мониторинг през 2023 г. на територията на РИОСВ – Враца.

Във връзка с изготвяне на отчета за степента на изпълнение на политиките и програмите по бюджета на МОСВ за 2022 г. и първо полугодие на 2023 г., са

попълнени данните с целеви стойности по показателите за изпълнение на политиката по Програма 1 за РИОСВ-Враца.

Във връзка с изчисляване на таксата за заустване на отпадъчни води за 2023 г. по чл. 16-18 от Тарифата за таксите за водоземане, за ползване на воден обект и за замърсяване е изготвена информация за обектите на територията на РИОСВ-Враца, както следва:

- ✓ Попълнен корекционен коефициент КЗ, отчитащ степента на пречистване за операторите на разрешителни за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води;
- ✓ Попълнена информация относно изпълнение/неизпълнение на всички условия по издадени комплексни разрешителни.

Канализационни системи на населени места, селищни и курортни образувания, вкл. пречиствателните станции към тях:

▪ ***контрол общо за всички обекти:***

В териториалния обхват на РИОСВ – Враца има изградени и въведени в експлоатация селищни канализационни системи в населените места гр. Враца, гр. Мездра, гр. Бяла Слатина, гр. Козлодуй, гр. Роман и гр. Оряхово.

В изпълнение на своите компетенции РИОСВ – Враца извършва ежегоден контрол на всички ГПСОВ, както и градските канализационни системи на гр. Роман и гр. Оряхово. През 2023 г. на селищните пречиствателни станции са извършени планови проверки по условията на издадените разрешителни и пробонабиране от отпадъчните води (контролен мониторинг) с честота - 4 пъти годишно и на градските канализации без изградени ПСОВ 1 път годишно.

Дружеството „ВиК“ ООД, гр. Враца редовно извършва собствен мониторинг на отпадъчните води от ПСОВ, с честота и по показатели, поставени в разрешителните за заустване. Протоколите от лабораторните анализи своевременно се предоставят в РИОСВ-Враца.

От проведения собствен и контролен мониторинг е констатирано, че градските пречиствателни станции за отпадъчни води постигат индивидуалните емисионни ограничения, поставени в разрешителните за ползване на водни обекти за заустване на отпадъчни води, с изключение на ПСОВ-Бяла Слатина. Наблюдава се неблагоприятна тенденция наличието на превишения по показателя „общ азот“ в пречистените отпадъчни води от ПСОВ-Бяла Слатина, поради частичната изграденост на канализацията, както и инфилтриране на богати на нитрати води в канализационната система, което възпрепятства ефективната работа на пречиствателните съоръжения.

Агломерациите с над 2 000 е. ж. и частично изградени канализационни клонове, на територията на РИОСВ-Враца са гр. Оряхово и гр. Роман. За същите има действащи разрешителни за ползване на водни обекти за заустване на отпадъчни води, но съответно не постигат индивидуалните емисионни ограничения, поставени в тях.

▪ ***контрол на обекти, в които са включени производствени обекти, формиращи емисии на приоритетни и приоритетно опасни вещества:***

✓ "Екопроект" ООД (РДНО Враца-Мездра) – извършени са 3 броя планови проверки, от които 2 броя във връзка с осъществяване на контролен мониторинг на отпадъчните води и 1 брой участие в проверка по изпълнение на условията поставени в комплексно разрешително /КПКЗ/.

„Екопроект“ ООД е титуляр на комплексно разрешително № 5–Н1/2010, актуализирано с Решение № 5-Н1-ИО-А1-ТГ/2013 г. и Решение №5-Н1-ИО-А2-ТГ1/2022

г., издадено на оператора „Екопроект“ ООД, гр. Враца за експлоатация на „Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Враца и Мездра“

Съгласно Условие 10.1.2.1. Притежателят на настоящото разрешително да зауства смесен поток отпадъчни води: производствени, битово-фекални и дъждовни води в градската канализация на гр. Враца, единствено при наличието на актуален договор с ВиК дружеството, експлоатиращо канализационната мрежа, при спазване на условията в него и условията, посочени в Таблица 10.1.2.1 от комплексното разрешително.

Смесеният поток отпадъчни води се отвежда към колектор на градска канализация – Враца за пречистване в ПСОВ-Враца, съгласно договор с ВиК.

През изтеклата година, при извършения контролен мониторинг на смесения поток отпадъчни води са констатирани превишения на индивидуалните емисионни ограничения /ИЕО/ по показателите неразтворени вещества, ХПК, БПК₅ и общ азот, посочени в таблица 10.1.2.1

С това е допуснато изхвърляне на отпадъчни води в канализационната система, на гр. Враца, като са нарушени емисионните норми и изисквания.

За констатираното нарушение е образувано административнонаказателно производство срещу „Екопроект“ ООД стопанисващ „Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Враца и Мездра“, за допуснато изхвърляне на отпадъчни води в канализационната система, на гр. Враца като са нарушени емисионните норми и изисквания.

✓ „Гарант“ АД, гр. Бяла Слатина. За производствени цели дружеството използва вода от собствен подземен водоизточник – „Шахтов кладенец 2-Гарант-Бяла Слатина“. В съответствие със Закона за водите, дружеството притежава Разрешително за водоземане от подземни води чрез съществуващи водоземни съоръжения №11591346/28.09.2021 г., издадено от БДДР - Плевен, със срок на действие до 28.09.2027 г.

На производствената площадка се формират три потока отпадъчни води- производствени, битово-фекални отпадъчни и дъждовни. Отпадъчните води се пречистват в локална пречиствателна станция. Производствените отпадъчни води се неутрализират по потоци в метални вани към галваничното отделение, след което се пречистват в утаител за химически води. При изпускане на производствени отпадъчни води от ваните към пречиствателната станция се прави лабораторен анализ.

Битово-фекалните отпадъчни води се пречистват в утаител за битови води. Смесеният поток отпадъчни води се зауства в колектор на градска канализация, съгласно договор с „ВиК“ ООД, гр. Враца и се отвежда за пречистване в ПСОВ - Бяла Слатина.

При извършените проверки не са констатирани нарушения на екологичното законодателство и отклоненията в нормите на отпадъчните води, съгласно договора с „ВиК“ ООД.

▪ **контрол на обекти, които заустват във водни тела със състояние по-лошо от добро:**

✓ „Техкерамик-М“ АД, гр. Мездра, производство на керамични изделия със специално предназначение.

През отчетния период са извършени 4 броя проверки (3 броя планови и 1 брой извънредна): 2 броя планови проверки във връзка с осъществяване на контролен

мониторинг на отпадъчните води, 1 брой участие в проверка по изпълнение на условията поставени в комплексно разрешително и 1 брой извънредна проверка във връзка със съставяне на констативен протокол по чл. 69 от ЗООС.

За производствени нужди, дружеството използва вода от градската водопроводна мрежа на база сключен договор с „ВиК“ ООД, гр. Враца. Производствените отпадъчни води се пречистват в система от бетонови утаители и се заустват в река Боденска бара, приток на река Искър. Фирмата е титуляр на Разрешително № 13140312/09.10.2019г. за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води, издадено от директора на БДДР – Плевен.

Съгласно разрешителното се разрешава заустване на два потока отпадъчни води:

- Поток №1- битово-фекални отпадъчни води;
- Поток №2 – смесен поток от битово-фекални и производствени отпадъчни и дъждовни води.

В изпълнение на условията поставени в разрешителното, фирмата редовно извършва собствен мониторинг на отпадъчните води по показатели и честота посочени в разрешителното. Протоколите от лабораторните анализи своевременно се предоставят в РИОСВ-Враца. При извършения собствен мониторинг през 2023 г. не са констатирани превишения на индивидуалните емисионни ограничения, поставени в разрешителното.

При извършения контролен мониторинг през 2-ро полугодие са констатирани превишения над индивидуалните емисионни ограничения, поставени в разрешително за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води по показателите „ХПК“ и „БПК₅“. Наложена е текуща санкция по чл. 69 от ЗООС.

- ✓ "Инертстрой-Калето" АД, производствена база ТМСИ и бетонов възел.

Извършени са 2 броя планови проверки – мониторинг на отпадъчните води.

Дружеството е титуляр на Разрешително № 13120031/13.03.2009 г. за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води в повърхностен воден обект, продължен срок с Решение № 3474/12.01.2022 г., издадено от директора на БДДР – Плевен.

Съгласно разрешителното, на фирмата се разрешава заустване в отводнителна вада и от там в река Искър на смесен поток от производствени отпадъчни и дъждовни води от експлоатация на производствена база – ТМСИ и бетонов възел.

В изпълнение на поставените условия в горесцитираното разрешително, дружеството извършва собствен мониторинг на отпадъчните води с честота и по показатели определени в него. Пробовземането и анализите на водните проби се извършват от акредитирани лаборатории. Протоколите от лабораторните анализи са предоставени в РИОСВ-Враца. От извършения собствен и контролен мониторинг през 2023 г. не са констатирани превишения на индивидуалните емисионни ограничения, съгласно разрешителното.

Изпълняват се условията поставени с разрешителното.

- ✓ „Хемус-М“ АД, гр. Мездра, обработка на скалнооблицовъчни материали.

Дружеството е титуляр на Разрешително № 13120020/10.06.2008 г. за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води в повърхностен воден обект, актуализирано с Решение № 2075/18.04.2017 г. за продължаване срока на действие, издадено от директора на БДДР - Плевен.

Битово-фекалните отпадъчни води се заустват в колектор на градска канализация и се отвеждат за пречистване в ПСОВ-Мездра.

За пречистване на производствените отпадъчни води от предприятието за

обработка на скалнооблицовъчни материали се експлоатира локално пречиствателно съоръжение. От производствените цехове отпадъчната вода се припомпва към пречиствателната станция, където след утаяване постъпва в трихтери. Избистрената отпадъчна вода се връща отново в производствения процес и е включена в оборотен цикъл.

Съществуващото шламохранилище не се експлоатира след пускане в експлоатация на пречиствателната станция. Шламохранилището се поддържа като резервен вариант при възникване на необходимост. През 2023 г. към шламохранилището не постъпва отпадъчна вода и не е имало отток на отпадъчна вода към река Искър.

✓ “Булмекс” ЕООД, с.Бутан, бетонов възел и миячно-сортировъчна инсталация.

Дружеството е в процес на продължаване срока на действие на Разрешително № 13720024/19.04.2016 г. за ползване на отводнителен канал за заустване на отпадъчни води в повърхностни води за експлоатация на производствена база – бетонов възел и миячно-сортировъчна инсталация (МСИ) в регулационните граници на с. Бутан, общ. Козлодуй, обл. Враца. Фирмата е подала заявление в БДДР-Плевен за изменение и продължаване срока на действие на разрешителното.

На площадката се формират следните потоци отпадъчни води:

- Поток №1 – смесен поток от производствени отпадъчни и дъждовни води от площадка на бетонов възел;
- Поток № 2 – смесен поток от производствени отпадъчни и дъждовни води от площадка на миячно-сортировъчна инсталация (МСИ) е ликвидиран. За пречистване на производствените отпадъчни води от миячно-сортировъчната инсталация е въведено в експлоатация локално пречиствателно съоръжение. След пречистване отпадъчната вода се връща отново в производствения цикъл. Същата е включена в оборотен цикъл и няма заустване към водоприемник.
- Поток № 3 – замърсени атмосферни води от други бетонови площадки също не функционира.

Дружеството редовно извършва собствен мониторинг на отпадъчните води, по показатели и честота определени в Разрешителното за заустване и резултатите своевременно се предоставят в РИОСВ-Враца. Пробовземането и лабораторните анализи се извършват от Регионална лаборатория-Враца към Изпълнителна агенция по околна среда-София.

✓ "Метизи"АД, гр. Роман, производство на стоманени телове и въжета.

Операторът притежава комплексно разрешително № 78/2005 г., актуализирано с решение № 78-Н0-И0-А1/2011 г., издадено на „Метизи” АД, гр.Роман.

В изпълнение на Условие 10. от КР Емисии на отпадъчни води, операторът поддържа затворена системата за повторно използване на производствените отпадъчни води от инсталациите. Производствените води се отвеждат в резервоар, където се неутрализират с варово мляко. След неутрализацията постъпват в трихтери за утаяване, след което се отвеждат в миксери за доутаяване и се връща отново в производството. Няма заустване на производствени отпадъчни води в повърхностен воден обект и/или канализационна система.

Битово-фекалните отпадъчни води се пречистват в локална пречиствателна станция за битово-фекални отпадъчни води. Собственият мониторинг на отпадъчните

води се извършва по показатели и честота определени с КР. Спазва се честотата на мониторинга и протоколите от лабораторните анализи своевременно се представят в РИОСВ-Враца.

Пробовземането и изпитването на битово-фекалните отпадъчни води се извършва от акредитирани лаборатории. При осъществения собствен и контролен мониторинг през годината не са констатирани превишения на изследваните показатели над индивидуалните емисионни ограничения поставени в КР. Количеството на заустваните пречистени битово-фекални води в р. Искър се измерва, чрез разходомерно устройство, монтирано на изход ЛПОВ.

Всички инструкции поставени с условието са изготвени и се прилагат. Резултатите от проверките на съответствието на стойностите на контролираните параметри се документират и съхраняват на площадката.

Производствени обекти, формиращи отпадъчни води:

▪ контрол общо за всички обекти:

Съществен проблем, свързан със замърсяването на водите си остава антропогенното въздействие върху повърхностните водни обекти от точкови и дифузни източници:

- ✓ битово-фекалните води, зауствани от агломерации, където все още не са изградени ПСОВ;
- ✓ домакинствата в населените места без изградена градска канализация, които заустват битово-фекалните отпадъчни води в попивни кладенци;
- ✓ животновъдни обекти, разположени в близост до водни обекти;
- ✓ производствени обекти, формиращи недостатъчно пречистени производствени отпадъчни води във водни обекти или недобра експлоатация на локални пречиствателни съоръжения

През годината са извършени проверки на следните обекти формиращи производствени отпадъчни води:

✓ „Холсим (България)“ АД, завод за производство на цимент, оператор притежаващ Комплексно разрешително за експлоатация на инсталация за производство на циментов клинкер.

На производствената площадка се формират четири потока отпадъчни води: производствени, охлаждащи, дъждовни и битово-фекални отпадъчни води. Смесеният поток отпадъчни води се зауства в р. Въртешница.

За охлаждане се използват условно чисти води от яз. „Станъов дол” и свежи води от карстов извор „Бели извор” за допълване на загубите в мрежата, на база разрешителни.

Извършена е модернизация на охладителната система, която се изразява в изграждане на рециркуляционен кръг на охлаждащата вода – затворен тип система. Системата се допълва предимно от извор “Бели извор” за компенсирание на загубите от изпаряване.

За пречистване на отпадъчните води се експлоатират следните пречиствателни съоръжения: маслоуловител при ж.п. депо за производствени отпадъчни води и маслоуловител в северната част на заводската площадка за битово-фекални и производствени отпадъчни води, охлаждащи и дренажни води, маслоуловител при оборотна помпена станция и маслозадържател за оборотни води при ж.п. депо, маслоуловител при заводска ж.п. гара и маслоуловител при ведомствена бензиностанция и 1 бр. септична яма за битово-фекални отпадъчни води. Пречиствателно съоръжение за пречистване на отпадъчни противопожарни води все още не е изградено.

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

За всяко съоръжение са определени съответните контролирани параметри и оптимални стойности за всеки един от тях. Измерват се ниво на маслен слой и дебелина на утайката.

От извършения собствен и контролен мониторинг на отпадъчните води 2023 г. не са констатирани превишения на ИЕО, поствени в Таблица 10.1.2.1.

Дружеството редовно извършва собствен мониторинг на отпадъчните води по потоци и показатели, определени в условие № 10 от КР. Пробите за анализ са взети от „Евротест – контрол“ ЕАД, гр. София. Протоколите от лабораторните анализи своевременно се предоставят в РИОСВ-Враца. Спазва се честотата на мониторинга, съгласно условията на КР.

✓ Кариера за варовик "Лиляче" на "Холсим(България)"АД, с. Лиляче.

„Холсим (България)“ АД е титуляр на разрешително № 13430001/18.11.2011 г., изменено с Решение № 800/04.07.2012 г. за ползване на сухо дърво, за заустване на отпадъчни води за експлоатация на кариера за варовик в землището на с. Лиляче, общ. Враца и продължен срок на действие с Решение № 2267/06.11.2017 г., издадени от директора на БДДР-Плевен.

При добива на варовик в отработените пространства се събират дъждовни води, които при силни валежи се задържат и възпрепятстват производствения процес. За недопускане на този процес събраното количество вода се изпомпва към сухо дърво. През 2023 г. не се е налагало изпомпване на отпадъчна вода от зумпфа.

При изпомпване на вода от зумпфа, количеството зауствени отпадъчни води се отчита с измервателно устройство.

От извършения собствен и контролен мониторинг през 2023 г. не са констатирани превишения на индивидуалните емисионни ограничения, поставени в разрешителното.

✓ Трошачна инсталация и ремонтна работилница на кариера за варовик “Лиляче”.

„Холсим (България)“ АД е титуляр на разрешително № 13420001/08.09.2011 г. за порзване на воден обект-язовир „Лиляче“ за заустване на отпадъчни води за експлоатация на трошачна инсталация и ремонтна работилница с автомивка от административната част на кариера за варовик в землището на с. Лиляче, продължен срок на действие с Решение № 3354/09.09.2021 г., издадени от директора на БДДР-Плевен.

На площадката се формират два потока отпадъчни води, както следва:

- Поток № 1 – производствени отпадъчни води от трошачна инсталация, пречистени в земен утайтел;

- Поток № 2 – производствени отпадъчни води от измиване на автопарк, пречистени в каломаслоуловител.

В изпълнение на условията, поставени в разрешителното „Холсим (България)“ АД извършва собствен мониторинг на отпадъчни води с честота и показатели определени в разрешителното и протоколите своевременно се предоставят в РИОСВ-Враца. Пробовземането и лабораторните анализи се извършват от акредитирана лаборатория „ЕВРОТЕСТ-КОНТРОЛ“ ЕАД.

От извършения собствен и контролен мониторинг през 2023 г. не са констатирани превишения на индивидуалните емисионни ограничения, поставени в разрешителното.

▪ **контрол на обекти, с емисии на приоритетни и приоритетно опасни вещества, общи и специфични замърсители:**

✓ “Булгартрансгаз” ЕАД – извършени 3 броя планови проверки: 2 броя контролен мониторинг на отпадъчните води по потоци, съгласно действащото разрешително за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води и 1 брой комплексна проверка по компоненти и фактори на околната среда.

Водоснабдяването на обекта за охлаждане и противопожарни нужди е от повърхностен водоизточник язовир “Чирен III”, за което фирмата има актуално разрешително за водоползване. За питейно-битови нужди се използва вода от селищната водопроводна мрежа, съгласно даговор с “ВиК” ООД, гр. Враца.

Дружеството е титуляр на Разрешително за ползване на три водни обекта за заустване на отпадъчни води, издадено от директора на БДДР-Плевен. На територията на обекта се формират три потока отпадъчни води.

В изпълнение на условията от разрешителното пунктовете за мониторинг на отпадъчните води са трайно сигнализирани и е осигурен достъп до тях. Дружеството редовно извършва собствен мониторинг на отпадъчните води, като протоколите от лабораторните анализи се представят в срок в РИОСВ-Враца. Спазва се честотата на извършване на собствения мониторинг, определена в разрешителното.

От извършения собствен и контролен мониторинг през годината от трите потока отпадъчни води не са констатирани превишения на индивидуалните емисионни ограничения.

✓ “АЕЦ Козлодуй” ЕАД - извършени 3 броя планови проверки, от които 2 броя във връзка с осъществяване на контролен мониторинг и пробонабиране на отпадъчни води и 1 брой комплексна проверка по компоненти и фактори на околната среда.

Дружеството е титуляр на Разрешително за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води чрез ТК-1 и ТК-2 и Разрешително за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води за поток № 1, поток № 2 и поток № 3 от площадката на „АЕЦ Козлодуй“, издадени от БДДР-Плевен.

Пречиствателният комплекс за отпадъчни води към ЕП-2 работи в нормален технологичен режим. Площадковата канализация функционира разделно: битово-фекални отпадъчни води от „чиста зона” и битово-фекални отпадъчни води от „контролирана зона”. Двата потока отпадъчни води се пречистват отделно в идентични пречиствателни съоръжения - черпателни резервоари с монтирани решетки и шнекове за отстраняване на грубите замърсители и миксери за разбъркване и хомогенизиране, след което се припомпват към биобасейни с аериране и към вторични утаители.

На вход и изход ПСОВ на двата потока отпадъчни води се извършва радиохимичен анализ. Периодично от лаборатория към пречиствателната станция се извършват анализи на отпадъчната вода на изход ПСОВ по показателите БПН₅, ХПК, рН, неразтворени вещества, азот и фосфор. Измерените стойности се отразяват в дневник.

В изпълнение на условията поставени в Разрешителните, Дружеството извършва собствен мониторинг на отпадъчните води и изготвя доклади, които своевременно се предоставят в РИОСВ-Враца. От извършения собствен и контролен мониторинг до момента, не са констатирани превишения над индивидуалните емисионни ограничения, поставени в горесцитираните разрешителни.

✓ РДНО-Оряхово.

През отчетния период са извършени 4 броя проверки (3 броя планови и 1 брой извънредна): 2 броя планови проверки във връзка с осъществяване на контролен

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

мониторинг на отпадъчните води, 1 брой участие в проверка по изпълнение на условията поставени в комплексно разрешително и 1 брой извънредна проверка във връзка с контрол по дадено предписание.

„Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Оряхово, Вълчедръм, Козлодуй, Хайредин, Мизия, Бяла Слатина, Борован и Кнежа”, притежава комплексно разрешително №249-Н0/2008 г., актуализирано с Решение №249-Н0-И0-А1/2012 г. и Решение №249-Н0-И0-А2/2017 г.

На площадката на депото се формират следните потоци отпадъчни води:

- смесен поток отпадъчни води - производствени (от мивка за измиване на контейнери и дезинфекционен трап), битово-фекални води (от административната сграда, гараж и КПП в стопански двор№1) и дъждовни води от източната част на стопански двор №1, пречистени в канализационно пречиствателно съоръжение;

- повърхностни атмосферни води, отвеждани посредством система от охранителни бетонови канавки;

- инфилтрат от тялото на Клетка № 1 и Клетка № 2;

За пречистване на отпадъчните води на депото се експлоатират канализационно пречиствателно съоръжение (КПС).

Изготвена е и се прилага инструкция за периодична проверка на пречиствателните съоръжения. Води се дневник.

Канализационната система, системата за инфилтрат и дренажната система се проверяват ежемесечно, като резултатите са отразяват в дневник. Нивото на инфилтрата в ретензионния басейн се следи ежедневно. Мониторинг за състава и обема на инфилтрата се извършва на тримесечие. Качествен анализ на инфилтрата се извършва на тримесечие от акредитирана лаборатория ЛИК „ЛИПГЕИ“ към „Пехливанов инженеринг“ ООД, гр. София по показателите съгласно КР.

Инфилтратът от клетките № 1 и 2 се отвежда и събира единствено в ретензионния басейн на депото, откъдето се подават в оросителната система за оросяване тялото на клетка № 2. Аварийният изпускател към ретензионен басейн е пломбиран в затворено състояние и пломбата е ненарушена. Не е констатирано изтичане на инфилтрат извън ретензионния басейн.

Спазва се честотата на извършване на собствен мониторинг на отпадъчните води, определени с КР. Протоколи от анализите се изпращат своевременно в РИОСВ – Враца. През годината от извършения собствен и контролен мониторинг на отпадъчните води, не са констатирани превишения на ИЕО.

Издадено е предписание на община Оряхово, като оператор на РДНО-Оряхово, за почистване на охранителните бетонови канавки, посредством които повърхностните атмосферни води се отвеждат в дере „Тачов дол“. Предписанието е изпълнено в срок.

▪ **контрол на обекти, с промишлени дейности, включени в Приложение № 4 от Наредба № 2 от 8.06.2011 г. и формиращи биоразградими промишлени отпадъчни води;**

През 2023 г. е извършен контрол на следните обекти формиращи биоразградими отпадъчни води:

Млекопреработващи предприятия:

✓ „Нивего“ ООД – извършени са общо 3 броя планови проверки - 2 броя за осъществяване на контролен мониторинг и пробовземане на отпадъчни води и 1 брой комплексна проверка по спазване на екологичното законодателство по компонент „води“.

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

Фирмата е титуляр на Разрешително № 13740070/10.01.2014г., продължен срок на действие и изменение с Решение № 2906/06.03.2020 г., за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води, издадено от директора на БДДР-Плевен за млекопреработващо предприятие на „Нивего“ ООД, с. Чирен.

Смесеният поток производствени и битово-фекални отпадъчни води се пречиства в локална пречиствателна станция за отпадъчни води /ЛПСОВ/ с механично, физико-химично и биологично стъпало. ЛПСОВ е с автоматичен режим на работа. Количеството на зауствените води се отчита посредством автоматично измервателно устройство. Показанията се отчитат ежемесечно и се записват в дневник.

Дружеството редовно извършва собствен мониторинг на отпадъчните води и протоколите своевременно се предоставят в РИОСВ-Враца. Пунктът за собствен мониторинг е сигнализиран и има достъп до него.

От извършения собствен и контролен мониторинг през 2023 г. не са констатирани превишения на индивидуалните емисионни ограничения, поставени в разрешителното за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води.

✓ „Млечен рай – 2“ ООД – извършени са общо 3 броя планови проверки - 2 броя за осъществяване на контролен мониторинг и пробовземане на отпадъчни води и 1 брой комплексна проверка по спазване на екологичното законодателство по компонент „води“.

За производствени и питейно-битови нужди обектът се водоснабдява от селищната водопроводна мрежа на база сключен договор с „ВиК“ ООД, гр. Враца.

Формираните от дейността на обекта отпадъчни води, се отвеждат като смесен поток отпадъчни води (битово-фекални, производствени и дъждовни води) за пречистване в локално пречиствателно съоръжение, след което се заустват в река Въртешница. ЛПСОВ е с механично, физико-химично и биологично пречистване, с циклично изпускане на пречистени отпадъчни води. За тази дейност дружеството притежава Разрешително № 13140338/11.08.2022 г. за ползване на повърхностен воден обект за заустване на отпадъчни води, издадено от Директора на БДДР-Плевен.

За отчитане на зауственото водно количество в повърхностния воден обект няма монтирано измервателно устройство, поради открития достъп на точката за заустване. В изпълнение на условията, поставени в горесцитираното разрешително дружеството извършва собствен мониторинг на отпадъчни води.

Спазват се условията в издаденото разрешително за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води и през годината не са констатирани превишения над индивидуалните емисионни ограничения, поставени в него.

✓ “Лилия Милк” ЕООД, млекопреработващо предприятие в с. Ракево, общ. Криводол.

През 2023 г. е извършена една планова проверка по спазване на екологичното законодателство по компонент „води“. За производствени и битови нужди обекта се водоснабдява от селищната водопроводна мрежа на база сключен договор с „ВиК“ ООД гр. Враца.

От дейността на млекопреработвателното предприятие се образуват производствени отпадъчни води от измиване на помещения и съоръжения, както и битово-фекални отпадъчни води от санитарни възли.

Отпадъчните води, посредством площадкова канализация се отвеждат в бетонови съоръжения. С цел ограничаване на миризмите, бетоновите ями са оградени с плоскости. При запълване на ямите, те се изтеглят и отвеждат за последващо третиране. Дейностите по изтегляне на отпадъчната вода се извършват от специализирана фирма на база договор за почистване и извозване на отпадни води, която притежава Регистрационен документ по ЗУО, издаден от РИОСВ-Враца.

Представят се фактури за ежемесечно почистване и извозване на отпадъчни води от млекопреработвателното предприятие.

✓ „Хаджийски и фамилия“ ЕООД, млекопреработващо предприятие н с. Градешница, общ. Криводол. През 2023 г. е извършена една планова проверка по спазване на екологичното законодателство по компонент „води“.

За производствени и питейно-битови нужди обектът е водоснабден от собствен подземен водоизточник-тръбен кладенец, с актуално разрешително за водоземане, издадено от Директора на БДДР-Плевен. Производствените и битово-фекални отпадъчни води се пречистват в мазниноуловител и двукамерна септична яма с черпател. Пречистените отпадъчни води се припомпват в подземни филтрационни полета. При необходимост от почистване на утайки от септичната яма и мазнинноуловителя се използва услуга от външна фирма.

Представят се документи за транспортиране на утайките от септичната яма. Не са констатирани несъответствия.

Винопроизводство:

✓ „Бургозоне“ ЕООД – Винарна с хотелски комплекс в землището на с. Лесковец, общ. Оряхово. Извършена е една планова и една извънредна проверка.

Дружеството е титуляр на Разрешително № 13740051/15.12.2011 г. за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води в повърхностни водни обекти, продължен срок с Решение № 2247/23.10.2017 г. Съгласно разрешителното смесен поток (дъждовни и пречистени в локално пречистително съоръжение за отпадъчни води (ЛПСОВ) охлаждащи, производствени и битово-фекални отпадъчни води) от обекта се заустват в Сухо дере, поречие Дунав, при спазване на индивидуалните емисионни ограничения, заложи в него.

Във връзка с писмо на „Бургозоне“ ЕООД, постъпило в РИОСВ-Враца, касаещо настъпила промяна в начина на третиране на отпадъчните води от обект „Шато Бергозоне“, с. Лесковец, от експерти на РИОСВ-Враца е извършена проверка на обекта при която е констатирано следното:

На изходящата тръба на локалната пречистителна станция за отпадъчна вода е поставен савак, който се затваря с кран. Шахтите на пречистителното съоръжение се експлоатират като изгребна яма. Канализацията за дъждовна вода е разделна от производствената и битово-фекална канализация и се зауства в съседното дере. В момента на проверката към дерето се заустват само дъждовни води.

Представен е договор с фирма за събиране и транспортиране на отпадъчни води със специализиран транспорт, която притежава Регистрационен документ № 05-

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

РД-246-00 от 23.03.2023 г., издаден от директора на РИОСВ-Враца за извършване на дейност по транспортиране (събиране и транспортиране), в съответствие с § 1, т. 41 и 43 на ЗУО на територията на цялата страна на отпадъци с код 20 03 04 – утайки от септични ями.

Поставена е пломба на крана на изходящата тръба от пречиствателната станция към дерето, с цел недопускане заустване на производствени и битово-фекални отпадъчни води към водоприемника.

Дружеството има наложена текуща санкция, за изпускане на отпадъчни води към повърхностен воден обект с регистрирани превишения над индивидуалните емисионни ограничения, поставени в Разрешително №13740051/15.12.2011 г., продължен срок с Решение № 2247/23.10.2017 г. за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води, по показателите „ХПК“, „БПК₅“ и „неразтворени вещества“.

Във връзка с преустановяване заустването на отпадъчни води към повърхностен водоприемник е спряна текущата санкция, поради спиране на дейността (спиране заустването на производствени и битово-фекални отпадъчни води към повърхностен водоприемник), предизвикала изпускането на отпадъчни води, неотговарящи на индивидуалните емисионни ограничения, поставени в разрешително за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води.

Мелница:

✓ „АПЕ – 2001“ ООД – извършени 2 броя планови проверки и пробонабиране от отпадъчните води на дружеството. За измиване на зърното мелницата е оборудвана с миячна машина. Водоснабдяването на обекта за производствени нужди е от собствен подземен водоизточник с актуално разрешително за водовземане. Производствените отпадъчни води се пречистват механично в утайтел след което пречистената отпадъчна вода гравитачно се зауства в река Скът.

В изпълнение на условията, поставени в разрешителното за заустване, дружеството редовно извършва собствен мониторинг на отпадъчната вода, по показатели и честота поставени в разрешителното и резултатите се предоставят в РИОСВ- Враца. Собственият мониторинг се извършва от акредитирана лаборатория, РЛ-Враца към ИАОС.

Месопреработка:

✓ "Стартмес" ООД, с. Търнак, общ. Бяла Слатина цех за преработка и добив на месо. Извършена 1 бр. планова комплексна проверка. Формираните отпадъчни води от кланицата, както и производствените помещения и оборудването, посредством съществуваща площадкова канализация се отвеждат в намиращата се в имота, безотточна изгребна яма. Ямата се почиства от фирма, притежаваща необходимите документи по ЗУО.

▪ **контрол на други обекти, формиращи отпадъчни води;**

През 2023 г. е осъществен текущ контрол на други обекти, формиращи отпадъчни води, не притежаващи разрешително за ползване на воден обект за заустване и/или комплексно разрешително и включени в Годишния план за контролна дейност на инспекцията. При извършените проверки не са констатирани несъответствия с екологичното законодателство.

- **Изводи**

- **за осъществения контрол по изпълнение на условията и изискванията в издадените разрешителни за заустване на отпадъчни води по реда на ЗВ и комплексните разрешителни по реда на ЗООС;**

При извършените контролни проверки през 2023 г., на голяма част от проверените обекти, притежаващи разрешителни за заустване на отпадъчни води по реда на ЗВ и комплексните разрешителни по реда на ЗООС, е констатирано, че изпълняват поставените с разрешителните условия.

На обекти, на които има констатирани превишения на ИЕО, поставени в разрешителните за заустване, са налагани текущи месечни санкции и са съставяни АУАН по чл. 200 от ЗВ.

- **за осъществения контрол по чл. 19 от Наредба № 6 за емисионни норми за допустимото съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти, на обектите, заустващи отпадъчни води в повърхностни водни обекти:**

Селищните пречиствателни станции на територията на РИОСВ-Враца са 4 бр. и се стопанисват от експлоатационното дружество „ВиК“ ООД, гр. Враца. През 2023 г. дружеството редовно е извършвало собствен мониторинг на отпадъчните води на вход и изход ПСОВ по показатели и честота определени в разрешителните за заустване на отпадъчни води. Пробовземането и лабораторните анализи се извършват от акредитирани лаборатории, съгласно методите за акредитация и вида на пробите, определен в разрешителните.

Лабораторните анализи своевременно са предоставени в РИОСВ-Враца.

2.2.3. Информация за най-големите нарушителни (установени през отчетния период), групирани по вида на нарушението по определените приоритети в контролната дейност по компонента и заключенията, във връзка с изпълнението на приоритетите, в т. ч. и обобщена информация за стойността на наложени наказания по видове нарушения:

На територията на РИОСВ-Враца няма големи производствени мощности, които от дейността си да формират производствени отпадъчни води.

Както и в предходни периоди основен проблем, свързан със замърсяването на водите си остава антропогенното въздействие върху повърхностните водни обекти от точкови и дифузни източници.

На територията има две агломерации с частично изградени канализационни клонове - гр. Оряхово и гр. Роман, които нямат изградени пречиствателни станции за отпадъчни води и заустват без пречистване в повърхностни водни обекти.

Друг съществен замърсител домакинствата в населените места без изградена градска канализация, които заустват битово-фекалните отпадъчни води в попивни ями.

Млекопреработващите предприятия, като основен замърсител в предходни периоди са изградени и работещи пречиствателни станции и през отчетната година нямат налагани санкции за неспазване на индивидуалните емисионни ограничения.

2.2.3 Поддържане на база данни в електронен вид по чл. 30 на Наредба № 2 за издаване на разрешителни за заустване на отпадъчни води във водни обекти и определяне на индивидуалните емисионни ограничения на точкови източници на замърсяване:

В “Геоинформационната система за управление на водите и докладване” (ГИСУВД) е въведена информация за извършения контролен мониторинг на отпадъчните води на всички обекти, утвърдени със Заповед на министъра на околната среда и водите, които притежават разрешително за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води, издадени по Закона за водите и комплексни разрешителни, издадени по Закона за опазване на околната среда.

2.2.4 Актуализиране на списъците на обектите, които формират емисии на приоритетни и приоритетно опасни вещества, общи и специфични замърсители:

В изпълнение на чл. 64, ал. 1 от Наредба № 1 за мониторинг на водите (ДВ бр. 34/2011 г.) и Заповед № РД-821/30.10.2012 г. на Министъра на околната среда и водите е актуализиран списъка на обектите на територията на РИОСВ-Враца, формиращи отпадъчни води и заустващи в повърхностни водни обекти.

През месец декември са изготвени графици за провеждане на контролен мониторинг на обекти, формиращи отпадъчни води, включени в ГИСУВД за 2024 г на територията на РИОСВ-Враца.

2.2.5. Извършени проверки (вкл. съвместни проверки с Басейнова дирекция) и предприети мерки при възникнали аварийни ситуации и регистрирани жалби и сигнали за замърсяване на воден обект. Резултати.

За отчетния период са извършени следните проверки по постъпили в инспекцията жалби и сигнали за замърсяване на водни обекти и във връзка с възникнали аварийни ситуации:

➤ Сигнал относно нерегламентирано изхвърляне на земни маси, във връзка със строителството на скоростен път гр. Ботевград - гр. Мездра. Извършена е проверка на “Евро Строй Кънстракшън“ ЕООД, подизпълнител на обект Строителство на Път I-1/Е 79/ „Мездра-Ботевград“ ЛОТ 2 от км 161+367 до км 174+800. Обходен е участък от път Е 79 от км 161+367 до км 174+800 /ЛОТ 2/, от гр. Мездра до с. Люти дол. Огледани са дерета, пресичащи сервитута на пътя и в обхвата на строителния обект, както и Мала река и нейни притоци.

Всички обходени и огледани дерета и Мала река имат проводимост. Не е констатирано наличие на изхвърлени скални и земни маси в заливаемите части, вследствие дейности от строителството на пътя.

Фракциите използвани за строителството се складираат в сервитута на пътя и на терени публична държавна собственост и на терен частна собственост, по договорка със собствениците. Констатирано е, че в участъка на строителството на тунелите има образувани свлачища, които не засягат водни обекти.

➤ Сигнал относно неприятна миризма от река Рибине в района на с. Лесура. При извършената проверка по протежение на реката в регулационните граници на населеното място и на язовир Лесура е констатирано, че най-вероятно причина за неприятната миризма е извършваните ремонтни дейности на язовирната стена, вследствие, на което водния обем е малък и водата е мътна.

➤ Сигнал за наличие на умряла риба в река Ботуня при гр. Криводол. По информация на сигналоподателя в гр. Криводол, 4-ти район (Махалата) по течението на р. Ботуня от към с. Голямо Бабино се носи мъртва риба.

В момента на проверката е извършен обход и оглед нагоре и надолу по течението на реката от мястото, визирано в сигнала. Обходен и обследван е района от

моста на изхода на гр. Криводол, посока с. Ракево, нагоре по течението, до мост след с. Пудрия.

В обходения участък река Ботуня е видимо бистра и без следи от замърсяване. Органолептично не се усеща специфична миризма. По цялото течение на реката, включително и местата, където е констатирано наличие на единичните екземпляри мъртва риба плуват пасажи риби.

В района няма промишлени предприятия и други точкови източници на замърсяване. Вероятната причина за наличието на единични екземпляри мъртва риба е еднократно изхвърляне в р. Ботуня на замърсяващи вещества, от неустановен източник, което е причинило локално замърсяване, ограничено по пространство и за кратко време.

От анализирания физикохимични елементи за качество е видно, че река Ботуня в обходения участък е в добро екологично състояние, съгласно Наредба № Н-4 от 14 септември 2012 г. за характеризирание на повърхностните води. Извършени са анализи за наличие на пестициди, които също не отчитат замърсяване.

➤ Сигнал относно незаконно заустване на отпадъчни води в дъждовно-отводнителен канал в с. Ракево. Извършена е проверка на място, при която е констатирано, че охлаждащата вода от цех за производство на вафли на фирма „Хели 2001“ ЕООД, с. Ракево се зауства в дъждовно-отводнителен канал, стопанисван от община Криводол.

На фирмата е дадено предписание за преустановяване заустването на охлаждащи води в канала и включването им в оборотен цикъл. По същият сигнал е извършена и проверка относно проводимостта на дъждовно-отводнителния канал, собственост на община Криводол. Констатирано е, че част от бетоновият канал е затлачен, обрасъл с храстовидна и тревна растителност. На община Криводол е дадено предписание за почистване на канала и осигуряване на нормалната му проводимост.

Дадените предписания са изпълнени в срок.

Извършени са следните съвместни проверки с представители на други институции:

➤ Жалба, постъпила в МОСВ и препратена по компетентност за извършване на проверка от РИОСВ-Враца, относно състоянието на дъждовно-отводнителна канализация по ул. „Сергей Румянцев“, с. Остров, общ. Оряхово. Извършена е съвместна проверка със служители от общинска администрация Оряхово е извършена проверка на място.

При проверката и направения оглед на канализационния клон в района около имоти на ул. „Сергей Румянцев“ № 52 и № 54 е констатирано следното:

Дъждовно-отводнителния канализационен колектор е бетонов и е изграждан около 1960 г. Канализацията е морално остаряла и в определени участъци е силно компрометирана и напукана. Вследствие на това дъждовната вода от колектора се просмуква в почвата и в приземните етажи на прилежащите имоти, разположени в пониската част.

От служители на община Оряхово и „ВиК“ ООД, гр. Враца е направено обследване с камера на колектора в горепосочения участък. Констатирано е напукване на бетона и просмукване на вода в почвата.

В тази връзка на община Оряхово е дадено предписание да се представи информация в РИОСВ-Враца относно мерките и действията, които ще предприеме с цел реконструкция на дъждовно-отводнителната канализация по ул. „Сергей Румянцев“, с. Остров, с цел осигуряване на нормална проводимост и недопускане просмукване на дъждовна вода в почвата и прилежащите имоти. Предписанието е изпълнено в срок.

➤ Взето е участие в проверка извършена от междуведомствена комисия, назначена със Заповед на областния управител на област Враца във връзка със сигнал за нерегламентирано изхвърляне на камъни и пръст, от фирмата изпълнител на ремонтните дейности на Главен път Е 79, в района на р. Малата, с. Ребърково (в частта между с. Люти Дол и гр. Мездра).

Извършен е обход на участъка от Главен път Е 79, визиран в сигнала, както и на река Малата. Констатирано е, че вследствие на извършваните от тежка техника строително-ремонтни дейности, в коритото на реката има паднали отломки от камъни и скални късове. На фирмата изпълнител на обекта е поставен срок след приключване на дейностите в този участък да бъде почистено речното корито от камъни и скали и да се осигури нормална проводимост на реката.

3. Подземни води

Втората група води, формиращи хидропотенциала на България, е групата на подземните води, която от своя страна се поделва на пресни подземни води и минерални

води. Те представляват неотменна част от националния воден баланс и имат все по-нарастващо значение в структурата на водопотреблението за различни нужди.

Факторите обуславящи характера на подземните води са от различно естество:

✓ географски - климат, релеф, почвена и растителна обвивка;

✓ геоложки и хидрогеоложки - състав на скалите, тектонски строеж;

✓ антропогенни - резултат от човешката дейност.

Главния фактор определящ степента и характера на замърсеност на подземните води е антропогенната дейност. Броя на класовете замърсители в подземните води основно има химичен и биологичен характер.

Сред по-често срещаните замърсяващи вещества са: въглеродороди, амоняк, нитрати, нитрити, хлориди, тежки метали. Основните източници на замърсяване на подземните води са:

- ✓ замърсените повърхностни води;
- ✓ замърсяване с нитрати от земеделски източници;
- ✓ дифузните източници имат все по-голямо въздействие върху подземните води;
- ✓ непречистените битово-фекални води и използването на попивни ями в агломерациите без изградени канализационни системи и ПСОВ;
- ✓ водите от животновъдните ферми.

През 2023 г. е извършен собствен мониторинг на подземните води на операторите с издадени комплексни разрешителни /КР/ по показатели и честота поставени с условията на КР на: Регионално депо за неопасни отпадъци (РДНО) Враца-Мездра, Регионално депо за неопасни отпадъци (РДНО) - Оряхово, “Метизи” АД, гр. Роман и “Холсим (България)” АД, с. Бели Извор.

Дружествата „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД и Държавно предприятие „Радиоактивни отпадъци“, площадка Козлодуй редовно извършват собствен нерадиационен мониторинг на околната среда, включващ и мониторинг на подземните води и изготвят тримесечни и годишни доклади, които се предоставят в РИОСВ-Враца.

Като цяло регистрираните единични превишения не са в резултат от производствената дейност на дружествата. Обектите потенциални замърсители на подземните води не оказват съществено влияние върху техният състав и характер. Голяма част от биогенните замърсители се внасят в подземните води чрез непречистените битово-фекални води, водите от животновъдните ферми и дъждовните води от наторяваните земеделски площи. Наличието на биологични и органични компоненти в подземните води не винаги е признак за замърсяване и понякога тези компоненти имат минерален произход. Съдържанието на желязо в повечето случаи има естествен произход, но една от причините за наднормените стойности са материалите използвани за направата на водоземните съоръжения.

4. Състояние на хидротехническите съоръжения (диги, язовирни стени и др.) на територията на РИОСВ–Враца

Във връзка със Заповеди на Областния Управител на Област Враца, назначена на основание чл. 32, ал. 1, чл. 31, ал. 1, т. 9 от Закона за администрацията, чл. 64, ал. 1, т. 6 от Закона за защита при бедствия и чл. 138а, ал. 3 от Закона за водите, е взето участие в междуправителни комисии, които извършиха оглед на участъците от речните корита, извън урбанизираните територии на общините Бяла Слатина, Мездра, Борован, Роман. Определени са дължините на речните участъци чиято проводимост е намалена и се нуждаят от почистване.

Във връзка със Заповед на кмета на община Бяла Слатина, област Враца, назначена на основание чл. 44, ал. 2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация и във връзка с чл. 140, ал. 4, т. 1 от Закона за водите и чл. 65, ал.1, т. 3 от Закона за защита при бедствия е взето участие в междуправителна комисия, която извърши оглед на участъците от речните корита в урбанизираните територии на общината. Определени са дължините на речните участъци, чиято проводимост е намалена и се нуждаят от почистване.

Във връзка със Заповед на кмета на община Мездра, област Враца, назначена на основание чл. 44, ал. 2 от Закона за местното самоуправление и местната

администрация и във връзка с чл. 140, ал. 4, т. 1 от Закона за водите и чл. 65, ал. 1, т. 3 от Закона за защита при бедствия е взето участие в междуведомствена комисия, която извърши огледи на участъците от речните корита в урбанизираните територии на общината. Определени са дължините на речните участъци чиято проводимост е намалена и се нуждаят от почистване.

Във връзка със Заповед на кмета на община Борован, област Враца, назначена на основание чл. 44, ал. 2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация и във връзка с чл. 140, ал. 4, т. 1 от Закона за водите и чл. 65, ал. 1, т. 3 от Закона за защита при бедствия е взето участие в междуведомствена комисия, която извърши огледи на участъците от речните корита в урбанизираните територии на общината. Определени са дължините на речните участъци, чиято проводимост е намалена и се нуждаят от почистване.

Във връзка със Заповед на кмета на община Роман, област Враца, назначени на основание чл. 44, ал. 2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация и във връзка с чл. чл. 140, ал. 4, т. 1 от Закона за водите и чл. 65, ал. 1, т. 3 от Закона за защита при бедствия е взето участие в междуведомствена комисия, която извърши огледи на участъците от речните корита в урбанизираните територии на общината. Определени са дължините на речните участъци чиято проводимост е намалена и се нуждаят от почистване.

Във връзка със Заповед на областния управител на област Враца, назначена на основание чл. 32, ал. 1, чл. 31, ал. 1, т. 9 от Закона за администрацията, чл. 64, ал. 1, т. 6 от Закона за защита при бедствия и чл. 138а, ал. 3 от Закона за водите, е взето участие в междуведомствена комисия, която извърши оглед на участъците от речното корито на река Скът, извън урбанизираните територии на община Бяла Слатина. Определени са дължините на речните участъци, чиято проводимост е намалена и се нуждаят от почистване.

5. Оценка за състоянието на повърхностните и подземните води на територията на РИОСВ – Враца

Като регионални проблеми при управление на водите могат да се определят аварийни залпови изпускания на отпадъчни води във водни обекти, образуване на сметища в близост до водни обекти и замърсяване с разнородни отпадъци на повърхностни води в урбанизираните територии.

Съществен екологичен проблем е липсата на селищни пречиствателни станции за отпадъчни води за агломерациите с частично изградени канализационни системи гр.Оряхово и гр.Роман, които заустват непечистени отпадъчни води във водоприемниците.

Въпреки някои негативни тенденции, като цяло се наблюдава намаляване внасяното на

замърсители в повърхностните и подземните водоприемници и подобряване качеството на водите в участъците от реките на територията на РИОСВ-Враца.

През годината се отчита повишаване на екологичната култура на операторите, чиито обекти и инсталации формират отпадъчни води. Постигнати са положителни резултати при поддържането в добро техническо и експлоатационно състояние на пречиствателните съоръжения. Показател за това е намаляване броя на наложените имуществени санкции за замърсяване на водни обекти, спрямо предходните години.

II. 3. ПОЛИТИКА ПО ИЗМЕНЕНИЕ НА КЛИМАТА

• Контрол по изпълнение на условията в издадени Разрешителните за емисии на парникови газове:

На територията на РИОСВ-Враца дейност извършват 4 броя оператори на инсталации с издадени 5 броя Разрешителни за емисии на парникови газове:

№ по ред	Наименование на фирмата (ЮЛ, ЕТ) седалище и адрес на управление	Наименование на обект, населено място, инсталации в обхвата на РЕПГ	Номер на издаденото РЕПГ
1	2	3	4
1	“Холсим /България/” АД, с. Бели Извор, общ. Враца	1.1. “Холсим (България)” АД, с. Бели Извор, общ. Враца 1. “Инсталация за производство на циментен клинкер, с капацитет до 3 300 тона клинкер/ден“, включваща: - 1 брой Ротационна пещ и Котелна инсталация с номинална топлинна мощност 0,55 MW включваща: - Водогреен котел тип Victrix Pro 120 2ErP-0,11 MW; - Водогреен котел тип Victrix Pro 120 2ErP-0,11 MW; - Водогреен котел тип Victrix Pro 120 2ErP-0,11 MW; - Водогреен котел тип Victrix Pro 120 2ErP-0,11 MW; - Водогреен котел тип Victrix Pro 120 2ErP-0,11 MW; Аварийен дизел генератор- 2 MW (в Компресорно отделение).	РЕПГ №91-Н2/2021г., Актуализирано с Решение №91-Н2-А1/2023г.
2	“Булгартрансгаз” ЕАД, гр. София, бул. "Панчо Владигеров"№66	2.1. “Булгартрансгаз”ЕАД-Компресорна станция към ПГХ “Чирен”, с. Чирен, общ. Враца- Горивна инсталация с обща номинална топлинна мощност 33,26 MW включваща: 8 бр. газомоторни компресори с номинална топлинна мощност по	РЕПГ №85/2009г., Актуализирано с Решение №85-Н0-И0-А2/2023г.

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

		3,88 MW и 3 бр. водогрейни котли с номинална топлинна мощност по 0,74 MW.	
3	“АЕЦ Козлодуй” ЕАД, гр. Козлодуй, обл. Враца	3.1. “АЕЦ Козлодуй” ЕАД, гр. Козлодуй-Горивна инсталация за производство на електроенергия с номинална топлинна мощност 64,471 MW, предназначена за аварийно електрозахранване на системите за безопасност на “АЕЦ Козлодуй” ЕАД.	Ново РЕПГ №143-Н4/2023г., Решение №143-Н4/2023г.
4	“Топлофикация-Враца” ЕАД, гр. Враца, ул. “Максим Горки” №9	4.1. ОЦ “Младост”, гр. Враца- Горивна инсталация за производство на топлинна енергия и комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия с номинална топлинна мощност 42,94 MW включваща: Водогреен котел ВК 50 №1- 20,63 MW; Водогреен котел ВК 50 №2- 16,87 MW; Парен котел Steam 1500- 1 MW и Ко-генератор-4,44 MW.	РЕПГ №2-Н2/2021г., Актуализирано с Решение №2-Н2-И1-А1/2023г.
		4.2. ТЕЦ “Градска”, гр. Враца, ул. “Шипка” №1- Горивна инсталация за производство и пренос на топлинна енергия и комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия с номинална топлинна мощност 49,9 MW включваща: Ко-генератор №1- 7,8 MW; Ко-генератор №2- 7,8 MW; Водогреен котел ПКГМ-12 №1- 8,7 MW; Водогреен котел ПКГМ-12 №2- 8,7 MW; Котел КГ-12 №1- 7MW; Парен котел КГ-12 №2- 7,8 MW и Ротационна сушилня №1- 2,1 MW.	РЕПГ №20-Н2/2022г., Актуализирано с Решение №20-Н2-И1-А1/2023г.

В проверените Дружества не са констатирани нарушения и не са давани предписания на операторите.

II. 4. ЗЕМИ И ПОЧВИ

1. Обобщена информация за територията на РИОСВ-Враца

Територията на област Враца заема 361 970 ха или около 3 % от територията на Република България. По данни на Министерството на земеделието площта със селскостопанско предназначение е 258 230 ха от които: използваната земеделска земя възлиза на 238 574 ха (65,8% от площта на областта), а необработваемите земи са 19 656 ха (5,4 % от площта на областта). От използваната земеделска земя,

обработваемата е 185 123 ха (51,1% от площта на областта) в т.ч. ливади – 4 112 ха, угари – 4 814 ха; трайни насаждения - 1 504 ха; постоянно затревени площи – 51 947 ха. Горските площи са 52 144,7 ха (14 % от площта на областта). От тях 43 300,90 ха са залесени.

На територията на област Враца най-разпространените типове почви са черноземните почви, следвани от сивите горски почви, кафявите горски и планинско ливадните.

2. Замърсяване на почвата с тежки метали и металоиди

За оценка състоянието на почвите на територията на страната е изградена национална система за мониторинг, категоризирана по нива. По почвен мониторинг I-во ниво на територията на РИОСВ-Враца са обособени 12 броя пунктове в които се извършва пробонабирането на почвени проби. През 2023 г. съгласно утвърдената от изпълнителния директор на Изпълнителна агенция по околна среда (ИАОС) Годишна програма за мониторинг на почви на територията на област Враца е извършено пробонабиране и изпитване от 3 пункта за почвен мониторинг: пункт № 62 с. Ракево, общ. Криводол; пункт № 78 гр. Враца, общ. Враца и пункт № 80 с. Рогозен, общ. Хайредин.

Следят се следните показатели: активна реакция на почвата (рН), биогенни елементи - общ азот по Келдал, общ фосфор, органично вещество – общ въглерод и органичен въглерод, обемна плътност и 9 броя тежки метали и металоиди – мед, цинк, олово, кадмий, никел, кобалт, хром, арсен и живак. Не са готови още резултатите от почвения мониторинг I-во ниво за 2023 г. Получените резултати от изпитваните проби взети от четири пункта през 2022 г. показват, че няма превишения на максимално допустимите концентрации (МДК) на изпитваните показатели (тежки метали, РАН и РСВ).

Съгласно данните от проведените мониторинг в пунктове от Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС), почвите в област Враца са в сравнително добро екологично състояние по отношение на замърсяванията с тежки метали.

3. Нарушаване на земите и почвите от добивната промишленост

Министерство на енергетиката е държавният орган, отговорен за упражняване на контрол върху дейностите по добив на подземни богатства в резултат на което остават нарушени терени, подлежащи на рекултивация.

РИОСВ - Враца осъществява контрол върху дейностите по предоставените разрешения за търсене и проучване и по предоставените концесии за добив на полезни изкопаеми във връзка с изпълнението на условията на решенията, разрешителните и становищата, издадени при условията и по реда на законодателството по опазване на околната среда.

4. Замърсяване на почвите с продукти за растителна защита /пестициди/

Хлорорганичните пестициди са били масово използвани в селското стопанство през 60-те години на миналия век. Останалите неизползвани препарати са събрани и се съхраняват в складове и „Б-Б“ кубове, разположени на територията на бившите ТКЗС-та.

През 2023 г. в РИОСВ-Враца не е постъпвала информация за замърсяване на площи с продукти за растителна защита. Извършено е пробонабиране и анализ на

почвите от три пункта от НСМОС, разположени в землищата на с. Ракево, общ. Криводол; гр. Враца, общ. Враца и с. Рогозен, общ. Хайредин. До момента не са готови резултатите от изпитването на пробите. От извършения в предишни години мониторинг не са констатирани замърсявания на почвите с продукти за растителна защита.

Във връзка с осъществяване на почвен мониторинг III-то ниво - локални почвени замърсявания през годината, съвместно с представител на РД ПБЗН-Враца, са извършени проверки на състоянието на трите склада за съхранение на препарати за растителна защита (ПРЗ) с изтекъл срок на годност, разположени на територията на област Враца, както и на площадка с „Б-Б” кубове разположена на РДНО-Оряхово.

Складовете в които се съхраняват негодни пестициди са проверени и през месец април във връзка с писмо на МОСВ за предоставяне на информация от извършена инвентаризация.

С осъществяване на ежегоден контрол се намалява риска от замърсяване и увреждане на почвата.

5. Замърсяване на почвите с устойчиви органични замърсители, вкл. нефтопродукти

Мониторинг на почвите I-во ниво – устойчиви органични замърсители се извършва за замърсяване с три групи органични съединения: полициклични ароматни въглеводороди (РАН16), полихлорирани бифенили (РСВ6) и органохлорни пестициди.

През 2022 г. е извършено пробонабиране и анализ на почвите от три пункта намиращи се в землищата на с. Ракево, общ. Криводол; гр. Враца, общ. Враца и с. Рогозен, общ. Хайредин.

Не са готови още резултатите от почвения мониторинг I-во ниво за 2023г. Получените резултати от изпитваните проби взети от три пункта през 2022 г. показват, че няма превишения на максимално допустимите концентрации (МДК) на изпитваните показатели определени с Наредба № 3/2008г. за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите.

6. Ерозия на почвата

Почвената ерозия е процес на механично разрушаване и отнасяне на почвата под влияние на водата или вятъра.

Ерозията е един от най-сериозните глобални фактори за деградация и опустиняване на почвите. Тя влияе съществено върху екологичните и икономическите функции на почвата. Начинът на земеползване и структурата на земеделските и горските земи могат осезателно да намалят загубите на почва от ерозия, но могат и значително да я ускорят.

За ограничаване на това вредно явление се провеждат агротехнически, лесомелиоративни и хидротехнически мероприятия.

Оценка на водната и ветрова ерозия за всяка година се извършва чрез математически модел в ИАОС.

7. Засоляване и вкисляване на почвите

Засоляване на почви на територията на РИОСВ-Враца не се наблюдава.

Вкисляването е един от основните процеси, предизвикващи деградация на почвите.

През 2023 г. в рамките на Националната система за мониторинг на околната среда/ НСМОС/ - почвен мониторинг II-ро ниво – „Вкисляване“, наблюдение на процеса на територията на област Враца се извърши в два пункта в с. Главаци, общ. Криводол и с. Баница, общ. Враца. Взети са 8 бр. почвени проби. Показателите които се следят са: Al^{3+} , H^{+} , Mn^{2+} , Ca^{2+} , Mg^{2+} , наситеност на почвите с бази (V%), рН в KCL. Не са готови още резултатите от извършения през 2023 г. мониторинг. От получените през 2022 г. резултати се вижда, че се запазва много силно киселата реакция на почвите (рН е под 4). При изпитването на почвените проби в две от точките на пункта в с. Баница и в една точка на пункта в с. Главаци се констатира слаба степен на вредно вкисляване (степен на наситеност на почвата с бази е в интервала 89,68 %- 91,52%). В останалите точки на двата пункта не се констатира вредна киселинност – степен на наситеност на почвата с бази е над 92%.

8. Нерегламентирано изхвърляне на отпадъци върху почвената повърхност (строителни, битови, промишлени и селскостопански)

Нерегламентираното изхвърляне на отпадъци води до намаляване на земеделските площи и нарушаване проводимостта на речните корита. Независимо, че всички населени места в област Враца са обхванати в система за организирано сметосъбиране, често на територията им възникват нерегламентирани сметища от строителни и битови отпадъци. Замърсяванията са с локален характер, основно по терени разположени до регулационните граници на населените места.

Местните власти предприемат действия и периодически извършват почистването на такива терени. През 2023 г. са извършени 50 броя планови проверки на общинските администрации в т.ч. кметове на населени места относно законосъобразното управление на битови, строителни и биоразградими отпадъци и отпадъци от опаковки. През годината са извършвани проверки и по постъпили сигнали и жалби за замърсени с отпадъци терени, както и в изпълнение на давани предписания за почистване на такива терени. За констатирани замърсявания е съставен 1 брой акт за установяване на административни нарушения /АУАН/ на кмет на кметство.

През 2023 г. продължават дейностите от биологичната рекултивация на закритото общинско депо за битови отпадъци на община Роман.

През годината е взето участие в комисия за определяне размера и границите на нарушен терен - закрито общинско сметище за ТБО на община Мизия. Комисията е сформирана със заповед на кмета на община Мизия с оглед предстояща рекултивация на спряното от експлоатация депо.

Чрез рекултивация на закрити общински депа за битови отпадъци замърсените терени стават земеделски земи (пасище, мера) и се приобщават към околния ландшафт.

През 2023 г. не е констатирано замърсяване на терени с отпадъци от преработката на скално-облицовъчните материали, както и с пресен торов отпад.

Голяма част от земеделските производители в региона спазват правилата за добри земеделски практики и прилагат програми за екологично земеделие при съхранението на торов отпад и използването на торове и пестициди.

9. Кратка обобщена информация за състоянието на почвите на територията на РИОСВ- Враца

Почвите са ограничен и практически невъзстановим природен ресурс, който изпълнява редица функции, които играят важна роля за поддържане на равновесието в природата и съществуването на човешкото общество. Необходимо е опазването им да е приоритет на всички.

Във връзка с осъществяване на контрол по опазване на почвите на територията на област Враца през 2023 г. са извършени 33 проверки, от които: 27 броя проверки на обекти, заложен в плана за контролна дейност и 6 броя извънредни проверки. Дадени са 2 броя предписания с постоянен срок.

През 2023 година са постъпили 4 броя сигнали свързани с опазване на почвите. Два броя са изпратени по компетентност до общински администрации. По два броя сигнали са извършени проверки. Сигналите са основателни и по единия е дадено предписание с постоянен срок. За констатираните при проверките нарушения са съставени пет броя АУАН.

Чрез участието в комисиите по чл. 17 от ЗОЗЗ към Областна дирекция „Земеделие“ (единадесет броя за 2023 г.) относно промяна предназначението на земеделските земи и с провежданите процедури по ОВОС и ЕО се осъществява превантивната дейност по опазване на почвите от замърсяване, както на действащи обекти, така и на инвестиционните проекти.

В заключение може да се каже, че почвите на територията на РИОСВ – Враца са в сравнително добро екологично състояние, което е видно от резултатите от мониторинга, както и от осъществената контролна дейност във връзка със спазване изискванията на екологичното законодателство.

II.5. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И БИОРАЗНООБРАЗИЕ

ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ

Защитените територии в България са обобщено понятие, обхващащо всички национални паркове, природни паркове, резервати, поддържани резервати, природни забележителности и защитени местности. Основен критерий за определяне принадлежността на защитена територия към една или друга категория е целта на управление.

Със Закона за защитените територии (ЗЗТ, обн. ДВ, бр. 133/1998 год.) се уреждат категориите защитени територии, тяхното предназначение и режим на опазване и ползване, обявяване и управление. Целта на закона е опазването и съхраняването на защитените територии като национално и общочовешко богатство и достойние и като специална форма на опазване на родната природа, способстващи за развитието на културата и науката и за благополучието на обществото.

На територията на област Враца има **30 броя** защитени територии обявени по реда на ЗЗТ, които принадлежат към следните категории:

- Резерват – 1 бр.;
- Природен парк – 1 бр.;
- Природни забележителности – 13 бр.;
- Защитени местности – 15 бр.

Резерват “Врачански карст” е защитена територия със строг режим на защита, разположена на територията на три населени места от община Враца – гр. Враца, с. Згориград и с. Паволче. Обявен е със Заповед № 854 от 10.08.1983 г. на КОПС на площ от 1438.9 ха.

Един от най-богатите в страната карстов район с живописни пейзажи, пещери, пропасти и уникална пещерна фауна, като повечето от пещерните видове са локални ендемити (не се срещат никъде другаде по света). Обявяването на резервата е свързано с опазването на интересни геоморфологични образувания, които тук са най-многобройни: кари, карни полета, големи и малки въртопи, валози, ували, карстови долове и др., множество реликтни видове.

Независимо от неголямата си територия, резерват „Врачански карст“ има значително богато видово разнообразие. В регистрите на IUCN /Международен съюз за защита на природата/ резерват “Врачански карст” попада в първа категория научни и природни резервати. През 1998 г. Врачански Балкан, респективно Резерват „Врачански карст”, е определен за КОРИНЕ място, поради европейското му значение за опазване на редки и застрашени местообитания, растения и животни, включително птици. През 2005 г. територията е обявена от BirdLife Internacional за Орнитологично важно място. С решения на МС територията на парка, респективно на резервата, е определена за защитена зона по Закона за биологичното разнообразие и Директива 79/409/ЕИО (за птиците) и Директива 92/43/ЕИО (за местообитанията).

В района на резервата е забранена всякаква дейност нарушаваща самобитния характер на природата. Посещенията на територията са възможни само по определени със заповед на министъра на околната среда и водите пътеки за посетители. Те са седем на брой. Четири от тях „Ботев път“, „Кривите“, „Войводин дол - Скаклия“ и „Бистрец - Леденика“ са обявени със заповед №РД-928/07.09.2004 г. Пътеката „Гарванец – Гарванешки камък“ е обявена със Заповед №РД-233/11.03.2013 г., а „Тезеро“ е обявена със Заповед №РД-902/07.10.2005 г. Информация за маршрутите може да бъде намерена на ел. страницата на инспекцията на адрес: <https://riosv.vracakarst.com/bg/marshruti/>

На територията на област Враца е разположен **Природен парк “Врачански Балкан”** с едни от най-интересните пещери, пропасти и ями в България – повече от 600, на площ от 30129.9 ха. Парка е обявен със Заповед № РД-1449 от 21.12.1989 г. на КОПС и за него има приет с Решение №750/14.10.2011 г. на МС „План за управление”.

Пещерите са природни чудеса на света, а уникалната им подземна красота е сътворявана в продължение на милиони години. По – голямата част от парка и резервата е покрита с карбонатни скали от триаски и юрски варовици, напукани по всички възможни посоки, характерни образци на карстификация, забележителни обекти на неживата природа, като скални форми, земни пирамиди, пещери, понори, водопади, находища на вкаменелости. Природен парк “Врачански Балкан” е отнесен към пета категория – защитени ландшафти и природни паркове.

На територията на парка са установени 78 дървесни и храстови и 36 тревисти асоциации и групировки. В парка се опазват популации на 6 български ендемита и 44 балкански ендемита – хилядолистен воден морач (*Oenanthe millefolia* Janka), велчево плюскавиче (*Silene velchevii*), ковачев зановец (*Chamaecytisus kovacevii*), мощна власатка (*Festuca valida*), келереров центрантус (*Centhranthus kellereri*).

Досега са установени и 166 вида птици, 27 вида от които са включени в Червената книга на България, а 150 вида са от европейско природозащитно значение. Срещат се 3 биомно ограничени вида – пъстрогушата завирушка (*Prunella collaris*) и жълтоклюната гарга (*Pyrhocorax graculus*).

Установени са 112 вида пещерни организми, голяма част от които са локални ендемити. В парка се намират част от най-забележителните прилепни пещери, в които са установени 19 вида прилепи от общо 29 в България.

Природна забележителност "Вратцата" се намира в землището на гр. Враца, общ. Враца, с площ от 2 ха. Представлява тясно и скалисто ждрело, което разсича резерват „Врачански карст“ посредата. Отвесните скали на природна забележителност "Вратцата" завършват с остри зъбери, достъпни само за алпинисти. Скалните стени и ръбове достигат до 400 метра височина. Това е най-високият скален отвес на Балканите и най-високият за тази надморска височина в Европа.

Природна забележителност "Божите мостове" се намира в землищата на с. Чирен и с. Лиляче, общ. Враца, на площ от 15 ха. Представлява една извънредно красива и оригинална скална арка, която е получила името си от местното население. Скалното образувание е остатък от карстова пещера, образувана от водите на река Лилечка. Тук се намира и карстов извор "Жабокрек".

Природна забележителност "Понора" се намира в землището на с. Чирен, общ. Враца, с дължина около 3 500 метра. Открита и изследвана е през 1960 г. и представлява естествен водосбор на полусляпата долина, като приема огромни количества дъждовна и подпочвена вода. В пещерата тече подземна река, която образува серия от тесни дълги езера, на места много дълбоки.

Природна забележителност "Леденика" се намира в землището на гр. Враца, общ. Враца, с площ от 102.3 ха., с предмет на опазване - пещера със забележителни образувания. В нея живеят 23 пещерни и пещеролюбиви животински вида, сред които и насекомото „Леденикус“ или „Светломразец“, което се е адаптирало толкова добре към тъмнината, че ако излезе на светлина, умира. От растителния свят се срещат лишеи и мъхове, които са слабо развити.

Природна забележителност „Пещера Дедова дупка“ се намира в землищата на с. Челопек, общ. Враца, на площ от 15 ха. Представлява една красива 28 метрова пропасна пещера, забележителна със своите калцитни образувания – сталактити, сталагмити, сталактони, дендрити, завеси, повлечи, ситрови езера, както и калцитни кристали с дължина 5-12 см., скална гъба и езеро. Природната забележителност е обявена през 2020 г. със Заповед на министъра на околната среда и водите.

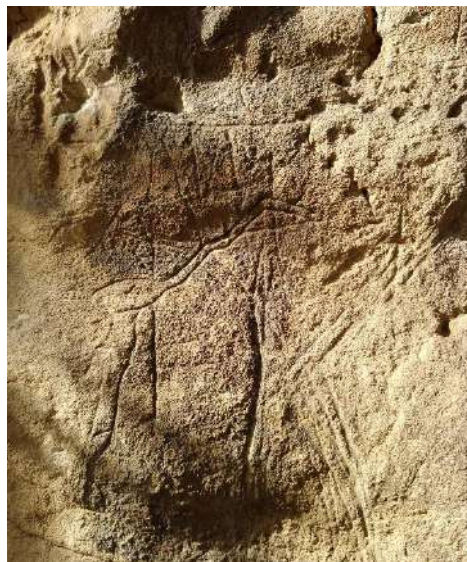
Природна забележителност „Пещера Черния извор“ се намира в землището на с. Краводер, общ. Криводол. Пещерата е обявена през 2020 г., с цел опазване на характерен подземен ландшафт, забележителен със своите калцитни образувания (сталактити, сталагмити, сталактони, драперии, дендрити, калцитни натечи, джобчета, кори и други) и наличие на подземен поток, синтрови езера и синтров водопад.

Природна забележителност "Новата пещера" се намира в землището на с. Люти брод, общ. Мездра. Пещерата не е голяма, но привлича с множеството си

синтрови панички и езерца, големи и красиви сталагмити, сталактити, хиляди белоснежни висулки, джобчета с пещерни бисери, които я украсяват. Открита е през 1961 г., а за природна забележителност е обявена със Заповед № 2632 от 21.09.1962 г. на МГГП, с площ от 0,5 ха.

Природна забележителност "Ритлите" се намира в землището на с. Люти брод, общ. Мездра. Скални стени, почти вертикални, изградени от варовикови долнокредитни пластове. Високи са 60 - 80 метра. Дебелината им е от 260 см до 650 см. Между зъберите им личат останки от стари крепостни стени.

Природна забележителност "Говедарника" се намира в землището на с. Царевец, общ. Мездра, в местността „Говедарника“, която представлява крайречна тераса, оградена със скален венец. В пещерата се откриват множество гравирани надписи и рисунки на елени, слънчеви символи и др.

Природна забележителност "Червеница" се намира в землището на с. Кунино, общ. Роман. Представлява монолитен скален блок, разположен в скалния масив, над самото село, на площ от 3 ха. Тя се намира на входа на Карлуковския пролом, един от най-красивите карстови райони в България, символично отбелязвайки неговото начало.

Природна забележителност "Гълъбарника" се намира в землището на с. Кунино, общ. Роман. Представлява пропадна пещера с красиви цветни каменни образувания. Началото на пропадта е неправилен, кръгъл отвор, от който се вижда дъното на пещерата. Образувана е по серия успоредни пукнатини, които водата е разширила.

Природна забележителност "Самуилица I и II" се намира в землището на с. Кунино, общ. Роман. Съседни пещери с добре запазени бели, красиви образувания, като на пода има синтрови езера и панички. Двете пещери са обявени със Заповед № 1799 от 30.06.1972 г. на МГОПС, на площ от 3,5 ха.

Природна забележителност "Чуклите" се намира в землището на с. Камено поле, общ. Роман. Представлява скални образувания в живописна каньоновидна долина на р. Ръчене. Районът около природната забележителност обхваща няколко групи от скални чукли на надморска височина около 300 м.

Защитена местност "Боров камък" се намира в землището на с. Згориград, общ. Враца, опазваща вековна букова гора със смесен произход на карстов терен при голям наклон. Защитената местност обхваща района на изворите на р. Лева и водопад "Боров камък", с височина 63 метра.

Защитена местност "Борованска могила" се намира в землищата на с. Бороан, общ. Борован и с. Оходен, общ. Враца. Обхваща по-голяма част от възвишението Борованска могила и първоначално е обявено като историческо място.

Прекатегоризирана е със Заповед № РД-638 от 26.05.2003 г. на МОСВ, с цел опазване на характерен ландшафт.

Защитена местност "Речка" се намира в землищата на с. Косталево и с. Веслец, общ. Враца. На територията на защитената местност може да бъде открито голямо видово разнообразие представено от обикновен мишелов, малък ястреб, обикновена ветрушка и др. Дървесната растителност е застъпена главно от сребролисна липа с участие на мъждрян и др. На откритите варовикови площи преобладават храсти и типична хазмофитна тревна растителност с участие на скално изтравниче, златиста папарт и др.

Защитена местност "Падините" се намира в землището на гр. Враца, с. Згориград, с. Паволче и с. Лютаджик. Представлява прекатегоризирана буферна зона на резерват "Врачански карст". Целта на обявяване на защитената територия е да смекчи и ограничи достъпа до резервата, както и негативното антропогенно влияние.

Защитена местност "Вола" се намира в землищата на с. Челопек и с. Паволче, общ. Враца. Обявена е с цел опазване на характерен ландшафт, на площ от 101,7 ха.

На територията на защитената местност се намират връх Околчица (1048 м), където е издигнат паметник в чест на подвига на революционера Христо Ботев и неговата чета – загинали за Освобождението на България и местността „Йолковица“, където е лобното място на поета – революционер.

Защитена местност "Веждата" се намира в землището на с. Челопек, общ. Враца, на площ от 62,6 ха. Представлява скален венец, в основата на който преобладават подвижни варовити сипеи, местообитание на растението келереров центрантус, български ендемит и реликт.

В района на защитената територия има изключително разнообразие от света на орнитофауната. По скалите се срещат обикновен мишелов, белоопашат мишелов, скален орел, осояд, обикновена ветрушка, и много други.

Защитена местност "Козлодуй" се намира в землището на гр. Козлодуй, общ. Козлодуй. Историческото място е прекатегоризирано в защитена местност със Заповед № РД-639 от 26.05.2003 г. на МОСВ, с площ 10 ха. Защитената територия е част от мемориалния комплекс „Ботев път“. На мястото където е слязла Ботевата чета сега е изградено пристанище и лиман за НМП кораба „Радецки“ 1, а на брега над пристанището се извисява монументален паметник.

„Ботев парк“ се намира на брега на р. Дунав, на запад от гр. Козлодуй, непосредствено след регулационните граници на населеното място. Представлява лесопарк с разнообразна декоративна дълготрайна дървесна растителност.

Защитена местност "Коритата" се намира в землището на с. Софрониево, общ. Мизия. Представлява естествено находище на червен божур и забележителен ландшафт. Защитената местност граничи с най-плодородната част от Дунавската равнина - Златията, включваща земите между реките Цибрица и Огоста.

Защитена местност "Данева могила" се намира в землището на с. Софрониево, общ. Мизия. Представлява крайречно естествено възвишение с групи вековни дървета, на десния бряг на р. Огоста.

Защитена местност "Тепето" се намира в землището на гр. Криводол, общ. Криводол. Защитената територия е разположена на десния бряг на р. Ботуня с площ 6 ха. Обявена е със Заповед № РД-924 от 14.10.1987 г. на КООС, с цел опазване на естествено находище на червен божур. Червения божур е лечебно растение, под специален режим на опазване и регулярно ползване.

Защитена местност "Кална мътница" се намира в землището на с. Главаци, общ. Криводол. Обявена е през 2017 г. с цел опазване на характерен ландшафт, местобитанията на 6 вида прилепа, 2 вида ракообразни и ценни представители на пещерната безгръбначна фауна, на територия с площ 22,57 ха.

Защитена местност „Серапионова пещера“ се намира в землището на с. Лютиброд, общ. Мездра. Защитената местност е обявена през 2020 г. със Заповед на министъра на околната среда и водите. Пещерата представлява местообитание на няколко вида прилепи от национална и европейска значимост: голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*), малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*), южен подковонос (*Rhinolophus euryale*), голям нощник (*Myotis myotis*), осроух нощник (*Myotis blythii*), дългопръст нощник (*Myotis capaccinii*) и пещерен дългокрил (*Miniopterus schreibersii*), както и видове безгръбначни животни, сред които и троглобионтното насекомо *Beskovia bulgarica*.

Защитена местност "Кочумина" се намира в землището на с. Селановци, общ. Оряхово. Защитената територия е находище на водна лилия, тръстика, папур, различни видове водна леща. Орнитофауната на района е представена от тръстиковия дрозд, блатно шаварче, торбогнезден синигер, белоока потапница и други.

Защитена местност "Гола бара" се намира в землището на с. Селановци, общ. Оряхово. Тази местност представлява естествено находище на водна лилия. Местността е обявена за защитена със Заповед № РД-2109 от 20.12.1984 г. на КОПС, за да бъде запазено това интересно растение.

Защитена местност "Калугерски град - Тополите" се намира в землището на с. Селановци, общ. Оряхово. Опазване на находище на алоеvidен стратиотес, както и на тръстика, папур, водна леща, лютче, острици и други.

В табличен вид е представена подробна информация за защитените територии в област Враца:

№ по ред	Наименование	Категория	Собственост и стопанисване	Територия /хектари/	Попада в територ. обхват на следните общини	Приет план за управление

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

1.	"ВРАЧАНСКИ КАРСТ"	резерват	изключително държавна собственост	1 439	Враца	не
2.	"ВРАЧАНСКИ БАЛКАН"	природен парк	частна, общинска публична, държавна публична	30129.90 <i>за област Враца-</i> 19246.1	Враца, Мездра, Криводол	да
3.	"ЛЕДЕНИКА "	природна забележит елност	частна, общинска публична, държавна публична	100	Враца	не
4.	"ДЕДОВА ДУПКА"	природна забележит елност	общинска публична	15	Враца	не
5.	"ПОНОРА"	природна забележит елност	частна, общинска публична, държавна публична	20	Враца	не
6.	"ВРАТЦАТА"	природна забележит елност	държавна публична	2	Враца	не
7.	"БОЖИТЕ МОСТОВЕ"	природна забележит елност	държавна публична	15	Враца	не
8.	"ПЕЩЕРА ЧЕРНИЯ ИЗВОР"	природна забележит елност	частна	14	Криводол	не
9.	"НОВАТА ПЕЩЕРА"	природна забележит елност	държавна публична	0.5	Мездра	не
10.	"РИТЛИТЕ"	природна забележит елност	частна, държавна публична	160	Мездра	не
11.	"ГОВЕДАРНИКА "	природна забележит елност	частна, общинска публична, държавна публична	2.5	Мездра	не
12.	"ЧУКЛИТЕ"	природна забележит елност	държавна публична	1	Роман	не
13.	"ЧЕРВЕНИЦА "	природна забележит елност	държавна публична	3	Роман	не
14.	"ГЪЛЪБАРНИКА "	природна забележит елност	общинска публична, държавна	3.5	Роман	не

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

			публична			
15.	"САМУИЛИЦА I и II"	природна забележителност	държавна публична	3,5	Роман	не
16.	"РЕЧКА"	защитена местност	частна, общинска публична, държавна публична	94,1	Враца	не
17.	"ВОЛА"	защитена местност	частна, общинска публична, държавна публична	100	Враца	не
18.	"БОРОВ КАМЪК"	защитена местност	частна, общинска публична, държавна публична	164,4	Враца	не
19.	"ВЕЖДАТА"	защитена местност	частна, държавна публична	62,6	Враца	не
20.	"ПАДИНИТЕ"	защитена местност	частна, общинска публична, държавна публична	617	Враца	не
21.	"ТЕПЕТО"	защитена местност	частна, държавна публична	6	Криводол	не
22.	"КАЛНА МЪТНИЦА"	защитена местност	общинска публична	22,57	Криводол	не
23.	"СЕРАПИОНОВА ПЕЩЕРА"	защитена местност	частна, държавна публична	2	Мездра	не
24.	"БОРОВАНСКА МОГИЛА"	защитена местност	частна, общинска публична, държавна публична	198,6	Борован	не
25.	"КОРИТАТА"	защитена местност	общинска публична	2	Мизия	не
26.	"ДАНЕВА МОГИЛА"	защитена местност	частна	4,9	Мизия	не
27.	"КОЗЛОДУЙ"	защитена местност	общинска публична	10	Козлодуй	не
28.	"КОЧУМИНА"	защитена местност	държавна публична	2,5	Оряхово	не
29.	"ГОЛА БАРА"	защитена местност	държавна публична	2	Оряхово	не

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

30.	"КАЛУГЕРСКИ ГРЕД- ТОПОЛИТЕ"	защитена местност	държавна публична	0.2	Оряхово	не
-----	-----------------------------------	----------------------	----------------------	-----	---------	----

През 2023 г. са извършени 19 броя проверки, от които 17 броя планови и 2 броя извънредни по спазване изискванията на Закона за защитените територии (ЗЗТ). Проверени са всичките 13 бр. защитени територии заложиени в Плана за контролната дейност на инспекцията за 2022 г.

При осъществения планов контрол на територията на резерват „Врачански карст“, по пътека за посетители „Ботев път“ е констатирано нерегламентирано изсичане на няколко дървета, предимно от вида келяв габър и неголямо количество изхвърлени битови отпадъци. В тази връзка и предвид разпоредбите на чл. 278в, ал. 1 от Наказателния кодекс, до Окръжна прокуратура - Враца е изпратено писмо за предприемане на съответните компетентни действия. С постановление на Окръжна прокуратура - Враца преписката е прекратена и не е образувано досъдебно производство, тъй като не са установени лицата извършили сечта.

При направен обход на територията на природен парк „Врачански балкан“, в землището на с. Згориград, общ. Враца е установено нерегламентирано замърсяване от смесени битови и строителни отпадъци на две места по границата му и в съседни на тях терени. На собствениците на имотите е дадено предписание за почистване на терените, по реда на ЗУО.

Извършена е извънредна проверка на територията на природния парк в землището на с. Челопек, общ. Враца, във връзка с установено прокарване на земен път, при осъществен планов контрол за 2023 г. В момента на проверката, при направения обход се констатира, че няма уплътняване с каменна фракция или друга трайна настилка, като камъните, които се забелязват са от самия терен и почвата, а съществуващото трасе за преминаване е подравнено във връзка с добив на дървесина в Държавна горска територия, с цел да не се уврежда допълнително терена в компрометираните от водната ерозия участъци.

За изминалата 2023 г. не са съставяни актове за установяване на административно нарушение в разпоредбите на Закона за защитените територии и произтичащите от него нормативни документи - заповедите за обявяване и планове за управление.

На територията контролирана от РИОСВ-Враца през 2023 г. не регистрирани пожари в защитени територии с горска растителност, намиращи се в териториалния обхват на РИОСВ – Враца.

До МОСВ е изпратено предложение за обявяване на нова защитена територия от категорията „защитена местност“ с предмет на опазване „естествено находище на вида червен божур (*Raemonia peregrina*)“, находящо се в с. Осен, общ. Криводол, във връзка с постъпило от Община Криводол, област Враца предложение за обявяване на находището.

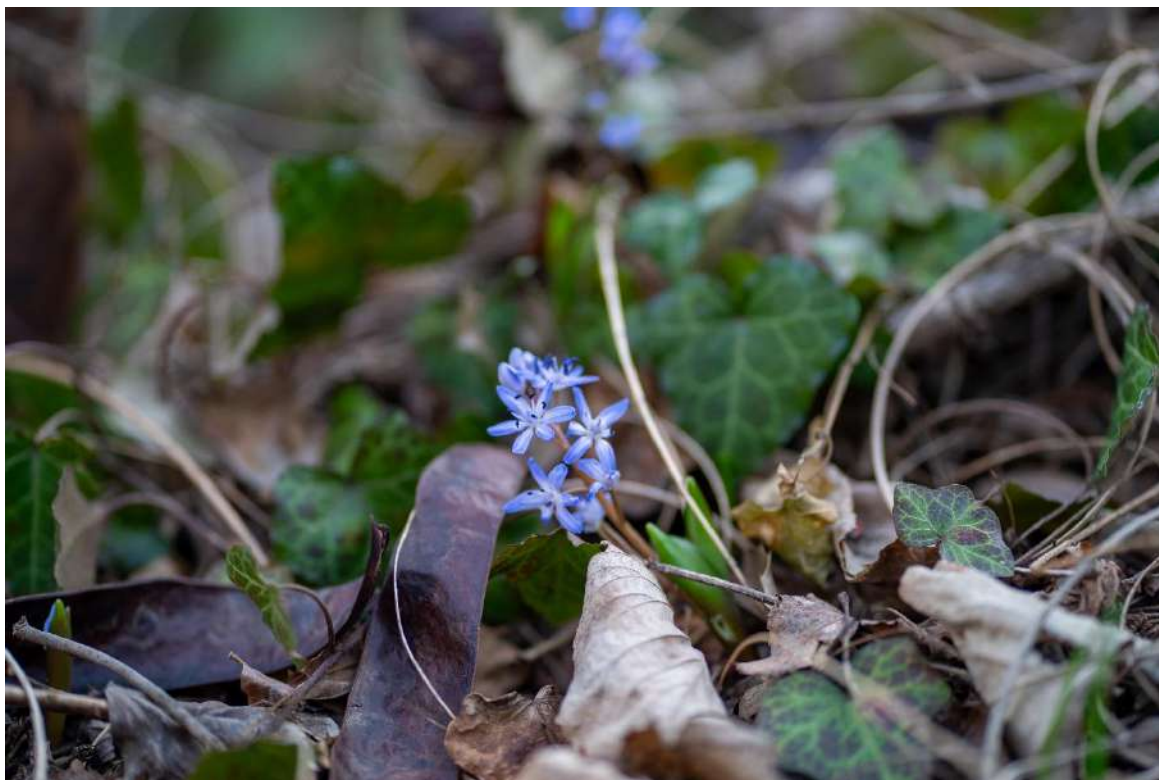
В изпълнение на разпоредбите на чл. 60, ал. 3 от ЗЗТ е проведено публично обсъждане на изпълнението на Плана за управление на Природен парк „Врачански Балкан“, на което бяха представени изпълнените през 10 годишния период на действие проекти и целите, към които са насочени, както и конкретни постигнати резултати от реализираните дейности. В проведеното обществено обсъждане участие взеха организации свързани с опазването на околната среда, представители на местните администрации и населените места, на чиято територия се намира природния парк.

В резултат на осъществената контролна дейност се отчита, че обектите на опазване на защитените територии се запазват в добро състояние.

Биологично разнообразие

Биологичното разнообразие представлява многообразието от всички живи организми във всички форми на тяхната естествена организация, техните съобщества и местообитания, на екосистемите и процесите, които протичат в тях.

Биоразнообразието на България е представено от ценни растителни и животински видове, генетични ресурси, използвани широко за търговски и нетърговски цели, които

допринасят в голяма степен за икономическото и екологичното развитие на страната.

Законът за биологичното разнообразие регламентира опазването на защитени растителни и животински видове, както на видово ниво, така и на ниво местообитания, а също и регулирането на търговията със застрашени видове от дивата флора и фауна.

По отношение опазването на биологичното разнообразие в териториалният обхват на РИОСВ-Враца, във връзка с осъществяване на текущ, последващ контрол, извънредни проверки по сигнали и други, през 2023 г. са извършени общо **59 броя проверки на обекти**, от които **34 броя планови** и **25 броя извънредни** проверки.

По-голяма част от извършените извънредни проверки са във връзка с постъпили сигнали в инспекцията. За отчетния период са съставени общо 2 броя АУАН, издадени са 2 бр. наказателни постановления и е сключено 1 бр. споразумение по реда на ЗАНН.

Осъщественият контрол е относно спазване изискванията на Закона за биологичното разнообразие, Закона за лечебните растения, Закона за генетично модифицираните организми, свързаните с тях наредби и регламенти, по отношение на следните категории:

Защитени видове

Съгласно разпоредбите на Закона за биологичното разнообразие, за защитени на територията на цялата страна се обявяват дивите животински и растителни видове, посочени в приложение № 3 на Закона за биологичното разнообразие.

За животинските видове от приложение № 3 се забраняват: всички

форми на умишлено улавяне или убиване на екземпляри с каквито и да е уреди, средства и методи; преследване и обезпокояване, особено през периодите на размножаване, отглеждане на малките, презимуване и миграция; унищожаване или вземане на яйца, включително в случаите, когато те са изоставени; разрушаване, увреждане или преместване на гнезда; увреждане или унищожаване на места за размножаване, почивка и струпуване по време на миграция; вземане на намерени мъртви екземпляри; притежаване, отглеждане, пренасяне, превозване, изнасяне зад граница, търговия и предлагане за продажба или размяна на взети от природата екземпляри; препариране, притежаване, излагане на публични места, пренасяне, превозване, изнасяне зад граница, търговия и предлагане за продажба или размяна на препарирани екземпляри.

Всички видове птици, които се срещат в диво състояние, с изключение на ловните видове, са забранени за притежаване, търговия, препариране, включително и отглеждането им като домашни любимци.

Всеки, който е намерил животно в безпомощно състояние, ранен или мъртъв екземпляр от защитен вид, без умисъл е ранило или убило екземпляр от животински вид от Приложение № 3, е длъжен при спазване разпоредбите на закона да уведоми за това РИОСВ-Враца.

През 2023 год. са извършени общо 20 бр. извънредни проверки по постъпили сигнали в инспекцията, касаещи защитени видове животни, включени в Приложение 3 на Закона за биологичното разнообразие.

Голяма част от сигналите са свързани с екземпляри, открити в безпомощно състояние.

В зависимост от случая, една част от тях са изпратени за доотглеждане или лечение в спасителния център в гр. Стара Загора, други са транспортирани до Зоологическа градина – гр. София за оказване на спешна ветеринарномедицинска помощ, а останалите предвид състоянието им са оставени на мястото, където са били открити

или съответно са освободени в подходящ за вида хабитат.

Една от извършените през изминалата година извънредна проверка е във връзка с постъпил сигнал за голям брой костенурки, които са отглеждани в частни домове в гр. Враца и гр. Оряхово. В хода на проверката е установено, че екземплярите са представители на защитените

видове Шипоопашата и Обикновена блатна костенурка на различна възраст. Във връзка със сигнала незабавно се отзоваха ветеринарни специалисти към Спасителен център за диви животни „Зелени Балкани“, които след извършен преглед установиха, че екземплярите са във влошено общо състояние и са силно дехидратирани, което наложи тяхното спешно транспортиране за лечение в спасителния център в гр. Стара Загора. За случая е уведомена Окръжна прокуратура – гр. Враца. От страна на РИОСВ-Враца не са предприети административнонаказателни действия, тъй като лицето, което е отглеждало костенурките, е починало.

През отчетния период са извършени извънредни проверки във връзка с постъпили сигнали в РИОСВ-Враца относно разрушено щъркелово гнездо и забелязана двойка лебеди в езерото при к-с „Чайка“ в гр. Враца.

Във връзка с констатирано нарушение през предходната 2022г. относно незаконно притежаване на препарирани екземпляри от защитен вид по ЗБР, през 2023г. е съставен 1 бр. АУАН на нарушителя и е сключено споразумение по реда на ЗАНН.

В изпълнение плана за контролната дейност е извършена 1 бр. планова проверка на цветарски магазин в гр. Враца, по време на която не е констатирано извършване на търговия със защитени видове растения по Закона за биологичното разнообразие.

Относно изпълнение на дейностите по разрешителни за ползване изключения от забраните, въведени със Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), за отчетния период са извършени 2 бр. планови проверки на разрешителни, издадени съответно на ИД на БАБХ, да ползва изключение от забраната по чл. 38, ал. 1, т. 5 от ЗБР, и на директора на Ботаническа градина – БАН, да ползва изключение от забраните по чл. 40, ал. 1, т. 1 от ЗБР. Съгласно постъпили отчети по разрешителните, в обхвата на РИОСВ-Враца не са извършвани дейности.

Във връзка с постъпило заявление в инспекцията за регистрация на размножен екземпляр по чл. 22, ал. 1 от Закона за защита на животните, за отчетния период е извършена 1 бр. извънредна проверка и е издадена 1 бр. регистрационна карта.

Видове, под режим на опазване и регулирано ползване от природата

Лозовия охлюв (*Helix lucorum*) и градинския охлюв (*Helix pomatia*) са животински видове, под специален режим на ползване, съгласно Приложение № 4 към чл. 41 от Закона за биологичното разнообразие.

Всяка година в срок до 1-ви май лицата, които ще изкупуват охлюви с търговска цел са длъжни да уведомят писмено РИОСВ-Враца.

Организираните пунктове за изкупуване на охлюви трябва да отговарят на изискванията на издадената от министъра на околната среда и водите Заповед за реда и условията за ползване, изкупуване с цел търговия в страната и изнасяне през граница на живи охлюви.

Периодът за събиране и изкупуване на живи охлюви за търговски цели или фермерно отглеждане е от 10 май до 30 юни включително, като при започване на дейността си пунктовете следва да бъдат оборудвани с хладно помещение, сито с размер на дупките 28 мм. в диаметър, както и подходящи чували (тип „гаци“).

В нормативно определеният срок през 2023г. са постъпили уведомления за организирането на четири пункта за изкупуване на охлюви, попадащи в териториалният обхват на инспекцията. Във връзка с осъществяването на контрол относно спазване на разпоредбите на Заповед № РД-361/2004г. за реда и условията за ползване, изкупуване с цел търговия в страната и изнасяне през граница на живи охлюви, черупки и месо от охлюви, са извършени 7 бр. планови проверки на пунктове за охлюви, находящи се в следните населени места: с. Враняк, с. Манастирище, с. Рогозен, с. Борован, гр. Криводол, с. Крушовица, с. Баница, и 1 бр. извънредна проверка по постъпило уведомление за организиран пункт за охлюви в с. Михайлово.

Видове, включени в Регламент ЕО №338/97 на Съвета относно защитата на видовете от дивата флора и фауна чрез регулиране на търговията с тях

Търговията с диви животни и растения е един от факторите, които застрашават оцеляването на видовете в естествената им среда. Всяка година стотици растения и животни се отнемат от дивата природа в полза на любителското търсене.

За да се осигури защита на застрашените животински и растителни видове е приет регламент, който е в съответствие с разпоредбите на Конвенцията CITES - международно споразумение за опазване на дивата природа, което цели да предотврати изчезването на видове в резултат от търговията с тях. Основен принцип на конвенцията е осъществяването на контрол на търговията със застрашени видове.

През изминалата 2023 г., са издадени общо три броя регистрационни карти на видове, включени в приложение А или В на Регламент 338/97 на Съвета, относно защитата на видовете от дивата фауна и флора, чрез регулиране на търговията с тях.

Вековни дървета

Обявените по реда на Глава пета от Закона за биологичното разнообразие „вековни и забележителни дървета”, разположени на територията контролирана от РИОСВ-Враца са 91 броя.

Съгласно разпоредбите на закона, собствениците на дървета, обявени за защитени са длъжни да ги опазват от унищожаване, увреждане, да уведомяват РИОСВ – Враца за настъпили промени в състоянието им, както и да съгласуват със инспекцията дейностите, необходими за поддържане или възстановяване на състоянието им.

Проверено е състоянието на всички заложен в Плана за контролната дейност на инспекцията вековни дървета. При проверките е установено, че дърветата са в сравнително добро фитосанитарно състояние и се спазват условията поставени в заповедите за обявяването им. За установените невъзстановимо увредените, вследствие

на влошени метеорологични условия или естествено загинали дървета ще бъдат предприети съответните действия за заличаване от регистъра на вековните дървета на България.

През 2023 г. със Заповед № РД-119/22.02.2023 г. на министъра на околната среда и водите от регистъра на вековните дървета на България са заличени 4 бр. невъзстановимо увредени дървета от видовете Летен дъб и Цер, попадащи в землището на гр. Криводол, община Криводол.

Във връзка с постъпило от Асоциацията на парковете в България предложение за обявяване на 2 бр. вековни дървета, находящи се в землището на гр. Бяла Слатина, общ. Бяла Слатина за защитени природни обекти по реда на ЗБР е проверено състоянието на дърветата. До собствениците на имотите, в които се намират същите са изпратени

уведомителни писма относно предложението, направените при проверките констатации и действията, които е необходимо да бъдат предприети от тяхна страна, с цел за законосъобразното провеждане на процедурата по обявяване и включването им в Регистъра на вековните и забележителни дървета в България.

Мониторинг

През 2023г. РИОСВ-Враца взе участие в ежегодното провеждане на среднозимно преброяване на водолубивите птици в рамките на НСМСБР.

Обходните маршрути включват различни точки на наблюдение по поречието на

р. Искър в участъка от с. Люти брод до с. Чомаковци, общ. Червен бряг, и яз. Дъбника край гр. Враца.

Полевите формуляри с резултатите от 47-тото среднозимно преброяване са изпратени за обобщаване чрез националната база данни до ИАОС.

В периода 24-27 октомври е взето участие в мониторинга на кафява мечка (*Ursus arctos*) в рамките на НСМСБР на територията на Западни Родопи. Извършен е обход на терен по разпределените маршрути, съставени са полеви формуляри, които са изпратени до ИАОС за обобщаване на получените данни от мониторинга.

Лечебни растения

Закона за лечебните растения регламентира дейностите по опазване и устойчиво ползване на лечебните растения, включително събирането и изкупуването на получаваните от тях билки. Около 700 вида лечебни растения, срещащи се на територията на страната попадат под разпоредбите на закона, 24 от тях са **забранени за събиране** от естествените им находища на територията на цялата страна със заповед на министъра на околната среда и водите, сред които лечебна диланка (валериана), бодлив залист, мечо грозде, бял риган, бял оман, момина сълза, лечебна ружа, пролетен горицвет, изтравниче, салеп и др.

Ограниченията и забраните не се отнасят за количествата билки, събрани за лични нужди. Изключението обаче не се прилага за мурсалския чай, наричан още пирински или алиботушки чай, който е забранен за бране дори за лични нужди на територията на цялата страна.

Под специален режим на опазване и ползване се поставят отделни диворастващи лечебни растения, чиито ресурси проявяват трайна тенденция за намаляване и съществува заплаха за естественото им разпространение в природата. Със заповед на министъра на околната среда и водите през 2023г. са определени допустимите за събиране количества билки от 11 вида лечебни растения от естествени находища извън територията на националните паркове – лечебна иглика, червен божур, лазаркиня, лудо биле, лютивя тлъстига, кисел трън, лечебен ранилист, шапиче, решетка безстъблена, бял пелин (катраника) и зърнастец елшовиден.

В сравнение с предходната година, през 2023г. се наблюдава намален интерес от страна на билкозаготвителите в област Враца по отношение на лечебните растения, поставени под специален режим на опазване и ползване. Отпуснатите със заповед на министъра на околната среда и водите количества билки са разпределени на билкозаготвителя, подал в съответния законоустановен срок заявление за участие в

разпределението на квоти от лечебни растения под специален режим на опазване и ползване съгласно чл. 10 от ЗЛР.

Издадената заповед от директора на РИОСВ-Враца, относно разпределените количества билки под специален режим на опазване и ползване, е изпратена до общините, РДГ, ДГС, както и до заявителя.

Във връзка с осъществяване на текущ контрол по спазване разпоредбите на Закона за лечебните растения (ЗЛР) и наредбите към него, през 2023 г. са извършени общо 6 бр. планови проверки на билкозаготвителни пунктове и/или складове за билки, находящи се в следните общини в териториалният обхват на област Враца: Мездра, Бяла Слатина, Враца, Оряхово.

Извършена е 1 бр. извънредна проверка по документи във връзка с постъпила информация за изкупените, реализираните и налични количества билки през 2022г. от билкозаготвителен пункт, организиран в гр. Оряхово. В резултат от извършената проверка е констатирано нарушение на разпоредбите на Закона за лечебните растения и е съставен 1 бр. АУАН на нарушителя.

Съгласно плана за контролната дейност са извършени 3 бр. планови проверки на Общините Оряхово, Хайредин и Козлодуй и 1 бр. планова проверка на ДГС-Оряхово, по отношение на издадените през текущата година разрешителни за ползване на лечебни растения на основание чл. 22 от Закона за лечебните растения.

Към
края на
2023г. броят
на
регистриран
ите
билкозаготв
ителни
пунктове за
област
Враца е
общо 23, от
които 5 бр.
на
територията
на община
Враца, 4 бр.
на
територията

на община Мездра, 1 бр. в община Мизия, 6 бр. в община Бяла Слатина, 2 бр. в община Оряхово, 1 бр. в община Хайредин, и съответно по 1 бр. в общините Криводол, Козлодуй, Борован и Роман. За периода в инспекцията е постъпило уведомление за прекратяване дейността на 1 бр. билкозаготвителен пункт, попадащ в обхвата на инспекцията.

Във връзка с разпоредбите на Закона за лечебните растения, в инспекцията са постъпили справки за изкупените, реализирани и налични количества билки през 2023 г. от билкозаготвителите, които имат регистрирани пунктове за билки в териториалния обхват на РИОСВ-Враца.

Обобщените данни въз основа на постъпилите справки за изкупените, реализирани и налични количества билки през 2023г. са представени в таблицата по-долу:

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

Отчетени количества билки от регистрираните билкозаготвителни пунктове на територията на РИОСВ -Враца, които са извършвали дейност през 2023 г.							
Вид билка	Изкупено количество в кг сухо тегло	Изкупено количество в кг свежо тегло	Реализирано количество в кг сухо тегло	Реализирано количество в кг свежо тегло	Налични количества в края на годината (сухо)	Налични количества в края на годината (свежо)	Налични количества в началото на годината (сухо)
ЦВЯТ ГЛОГ С ЛИСТА		1500				1500	
ЛИСТ БРЪШЛЯН		1000				1000	
ЛИСТ ЛИПА		3463	368	1213		1000	
СМРАДЛИКА ЛИСТ	20		80		40		100
ЛИСТ ЧЕРНИЦА		1300		1300			
КОПРИВА ВРЪХЧЕТА	80		90		110		120
ПЛОД ШИПКА	250	200	238	200	57		45
СТРЪК ЖЪЛТ КАНТАРИОН	200	500	400				
СТРЪК МЕНТА	110		95		129		114
РИГАН ОБИКНОВЕН - СТРЪК	35		40		55		60
СТРЪК БЯЛ РАВНЕЦ	700		400		300		
СТРЪК МАЩЕРКА	130		42		148		60
ЦВЯТ АКАЦИЯ		200		200			
ГЛОГ ПЛОД С ЛИСТА			35		85		120
ЦВЯТ БЪЗ		1765		1715		50	
СТРЪК МАТОЧИНА	345		80		285		20
КОПРИВА СТРЪК		1000				1000	
БОРОВИ ВРЪХЧЕТА			10		10		20
СТРЪК ДЯВОЛСКА УСТА	100		100				
ЛАЙКА СТРЪК	30		50		50		70
ЦВЯТ ЛИПА	250	1683	436	283	175	1000	240
ОБЩО КОЛ-ВО В КГ:	2250	12611	2464	4911			
Видове под специален режим, отчетени в кг:							
червен божур - цвят	100		100				
Общо кол-во в кг:	100		100				
Култивирани видове, отчетени в кг:							
мурсалски чай - култивиран			150		220		140 (сухо) + 230 (свежо)
Общи количества изкупени и реализирани билки през 2023г., отчетени в кг:	2350	12611	2714	4911			

Генетично модифицирани организми

На основание утвърдена от министъра на околната среда и водите „Годишна програма за провеждане контрол върху работата с ГМО в контролирани условия и освобождаването им в ОС“, и във връзка с изпълнение на план-графика за 2023г., е извършена 1 бр. планова проверка на опитно поле по сортоизпитване на ИАСАС в с. Селановци, общ. Оряхово. Съгласно план-графика, пробонабирането е извършено съвместно с експерти от ИАОС, по време на което са взети растителни проби за анализ за наличие на ГМ ДНК. Съгласно получените протоколи, отразяващи резултатите от проведените изследвания, във взетите проби не е открито наличие на генетично модифицирана ДНК.

През 2023г. са взети следните участия в обучения/ работни срещи и/или проведени мероприятия:

- Взето е участие в заседания на комисии в Областна администрация – Враца и в Общинска администрация – Враца във връзка с епизоотичната обстановка в страната относно заболяването АЧС и констатирано огнище на болестта.
- По повод отбелязване на Световния ден на влажните зони - 2-ри февруари е проведено мероприятие с ученици от 5-и, 6-и и 7-и клас на екоklub „Детелини“ при СУ „Христо Ботев“, гр. Враца.
- Взето е участие в онлайн експертна среща във връзка с престъпленията срещу дивата природа и утвърдения от министъра на околната среда и водите „Национален план за действие за борба срещу незаконното използване на отрови в дивата природа 2021 – 2030 г“.
- Във връзка с отбелязване на Международния ден на биологичното разнообразие и Световния ден на пчелите, в инспекцията е проведено мероприятие с ученици от 6-ти клас на СУ „Васил Кънчов“, гр. Враца.
- Участие в проведени заседания на комисии по лова в ТП ДГС-Мездра и ТП ДГС-Враца.
- Взето е участие в онлайн среща, организирана от МОСВ във връзка със зачестили сигнали за щети от мечки и появата на животни от този вид в близост до населените места.

НАТУРА 2000

Мрежата „Натура 2000“ е най-голямата екологична мрежа в света. „Натура 2000“ се състои от специални защитени територии, определени от държавите от ЕС по силата на Директива 92/43/ЕИО на Съвета за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна. „Натура 2000“ включва и специалните защитени зони, категоризирани по силата на Директивата за птиците (Директива 2009/147/ЕО). Тези директиви са транспонирани в Закона за биологичното разнообразие. Създадена е с цел да осигури дългосрочното оцеляване на най-ценните и застрашени видове и местообитания на Европа. Тя определя рамката на общи действия за опазване на видовете в дивата флора и фауна, както и техните хабитати.

До момента в нея са включени над 26 000 територии, което я прави най-голямата координирана мрежа от защитени зони в света. „Натура 2000“ обхваща 18 % от сухоземната територия на ЕС и значителни части от прилежащите морета.

„Натура 2000“ не е само мрежа от защитени природни резервати. При изграждането ѝ се отчита, че хората и природата работят най-добре в партньорство. Целта е не да се

забранят икономическите дейности, а да се гарантира, че те са съвместими с опазването на ценни видове и местообитания.

Основните цели в рамките на зоните по „Натура 2000“ са:

- предотвратяване на дейности, които могат сериозно да обезпокоят видовете или да увредят местообитанията, заради които дадена зона е обявена за защитена;

- ако е необходимо, предприемане на положителни мерки за поддържане и възстановяване на тези местообитания и видове с цел подобряване на консервацията.

Този подход има много предимства — чрез насърчаване на устойчиво горско стопанство, риболов, земеделие и туризъм в дългосрочен план се гарантира бъдещето на хората, които живеят в тези райони и разчитат на тези дейности.

Тъй като тя е неразделна част от селския ни пейзаж, „Натура 2000” не е просто система от строго охранявани природни резервати. Важно е обектите да продължават да се управляват по начин, който отчита присъствието на уязвими местообитания и видове.

Принципът за управление на екомрежата е, че човек и природа работят най-добре в партньорство помежду си. Този принцип има много предимства както за опазване на природата, така и за хората, които живеят и работят в селски райони. „Натура 2000” на практика е техен съюзник, способстващ за запазване на икономическата жизнеспособност и социалната структура на много от селските райони. Тя предоставя нови възможности за икономическа диверсификация и вътрешни инвестиции.

Съгласно изискванията на Европейската Съюз към датата на присъединяване (01.01.2007 г.) България беше изготвила списъка с Натура - сайтовете, които да бъдат включени в Европейската мрежа от защитени зони „Натура 2000”. Документацията на всяка зона съдържа наименование, предмет и цели на опазване на защитената зона, попълнени стандартни формуляри с данни и оценки, картен материал с мащаб 1:100 000 и координатен регистър на границите на защитената зона. През 2007 година е приет целия списък със защитени зони и по двете директиви, които са обнародвани в

Държавен вестник. Всички зони са приети с Решение № 122/02.03.2007 г. на Министерски съвет (обн. ДВ, бр.21/2007г.), който до момента е актуализиран, като в него са включени нови защитени зони.

Към момента защитените зони по двете европейски директиви, съставляващи Европейската екологична мрежа НАТУРА 2000 в България, са 120 защитени зони за опазване на дивите птици, покриващи 23.1 % от територията на България и 233 защитени зони за опазване на природни местообитания, покриващи 30,3 % от територията на България – общо 340 бр., като 13 бр. са с обща граница по двете Директиви. България е на трето място в ЕС по процент от национална територия, която е в Натура 2000 (35%). Това са места от територията и акваторията на страната, които отговарят на изискванията за наличие на важни за биологичното разнообразие растителни и животински видове, и типове природни местообитания, включени в Приложенията на Директивата за местообитанията и Директивата за птиците. Списъците с природните местообитания и видовете, вкл. птици, за чиито местообитания се обявяват защитени зони са изброени в приложения 1 и 2 на ЗБР. Екологичната мрежа представлява единна система от свързани помежду си територии с висока природозащитна значимост, за които се прилагат координирани

действия за опазване на биологичното разнообразие. Основната цел е дългосрочно и устойчиво опазване на видовете, природните местообитания и ландшафтите, както и всички природни ресурси.

Мрежата Natura 2000 включва четири главни компонента – сърцевинни зони, зони за възстановяване, буферни зони и екологични коридори. Екологичните коридори предоставят възможност за достатъчен обмен на генетичен материал между относително изолираните локални популации и формирането на обща метапопулация. Без тях изолираните малки популации са обречени на изчезване, а жизнеността на големите популации при критични условия на средата силно се снижава.

Съществен елемент на екокоридорите за наземни животни са прелезните съоръжения през пътните магистрали и железопътните линии, които са основният фрагментиращ местообитанията фактор.

Мерките за опазване, посочени в тези директиви, определят изграждане на функционално единна мрежа от ключови територии – специални защитени зони (SPA) и зони от значение за общността (SCI), свързани с екологични коридори, която да гарантира поддържането и възстановяването на благоприятното природозащитно състояние на природните местообитания и местообитанията на съответните видове в естествените им области на разпространение. Директива 92/43 определя правилата, по които се изгражда и функционира екологичната мрежа.

Природните местообитания (90 бр.) и видовете растения и животни (около 262 бр.) в България, които са обект на опазване в зоните, са посочени в приложенията към двете директиви и съответно в Приложения 1 и 2 на ЗБР. Предвидени са и механизми за промяна на приложенията на директивите, които да отразяват промените в таксономичния статус на видовете, състоянието им или при присъединяването на нови страни членки.

В приложенията към Директивата 92/43 са включени и 22 вида висши растения, разпространени в България – 1 вид папрат, 16 вида семенни растения и 5 вида мъхове.

Около 100 находища на тези видове са включени в защитените зони от мрежата.

Животните (вкл. и някои изчезнали видове), включени в Приложение 2 на Директива 92/43, чиито местообитания се опазват в защитените зони в страната, са както следва: бозайници – 26 вида, земноводни и влечуги – 14 вида, риби – 28 вида и безгръбначни животни – 39 вида. От птиците, включени в Директива 79/409, в България са установени 133 вида. Процесът на издаване на заповеди за обявяване на защитените зони за опазване

на дивите птици е приключил. Издадени са и заповедите за обявяване на почти всички защитените зони за местообитанията. За територията на област Враца само 2 /две/ защитени зони са с изготвени проекти на заповеди, чието утвърждаване от МОСВ ще бъде направено в най-кратки срокове.

Освен това, във връзка с изготвената Концепция за разработване на специфични и подробни природозащитни цели на ниво защитена зона за зони от екологичната мрежа „Натура 2000“, такива цели са разработени за една част от защитените зони, вкл. за Дунавските защитени зони, попадащи в териториалния обхват на РИОСВ – Враца. Определянето на ясни природозащитни цели по отношение на НАТУРА 2000 е от съществено значение с оглед на това ясно да се гарантира, че всяка защитена зона в мрежата допринася по най-ефективния начин за общата цел на двете директиви за опазване на природата, която е да се постигне благоприятно природозащитно състояние за всички типове местообитания и видове, които те опазват, в рамките на целия им район на разпространение в ЕС. Природозащитните цели са специфични за всяка защитена зона и се основават на солидни познания за зоната, видовете и местообитанията - предмет на опазване в нея, техните екологични изисквания, както и всички заплахи и видове натиск върху продължаващото им присъствие в зоната. Това е така, тъй като всяка защитена зона в НАТУРА 2000 се характеризира със свой собствен набор от биотични, абиотични и социално-икономически условия, които могат да се различават значително във всяка защитена зона, дори когато приютяват едни и същи видове и местообитания. Мерките за постигане на специфичните цели за зоните се разработват в Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000. НРПД е инструмент за стратегическо многогодишно планиране на необходимите мерки, предвидени основно за запазване или възстановяване на благоприятно природозащитно състояние на природните местообитания и видовете по “Натура 2000”, като същевременно се вземат под внимание икономическите, социалните и културните изисквания, както и регионалните и местните особености.

През 2023г започна изпълнението на един от приоритетите по опазване на защитените зони, а именно предстоящото изготвяне на планове за управление на защитените зони и определяне на режимите и мерките, които следва да бъдат определени с тях, с цел опазване и възстановяване, където е необходимо на благоприятното природозащитно състояние на природните местообитания и местообитанията на животинските видове, вкл. птици, предмет на опазване в защитените зони. При разработването на Планове за управление активно участие ще вземат всички заинтересовани страни – собственици и ползватели на земи в Натура 2000, институции, бизнес, НПО и др.

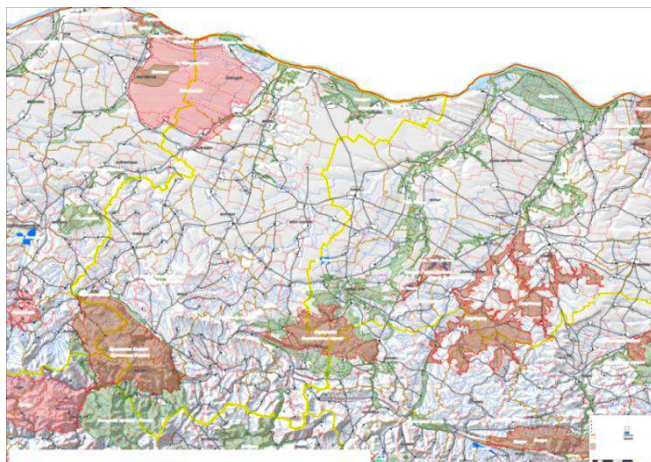

Опазването на природните местообитания и видовете в Европейската екологична мрежа НАТУРА 2000 изисква активното участие на обществото.

В основата на това участие са устойчивото икономическо развитие, разумното ползване на природните ресурси в защитените зони от мрежата, възпитаването в екологично мислене и популяризирането на значението на екологичната мрежа за бъдещето ни съществуване като част системата на живота на Земята. Запазената природа е и вид капитал за развитие на успешна икономика и поминък чрез екотуризм, екологосъобразно земеделие и животновъдство, устойчиво горско стопанство и др.

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

То е от голямо значение за местните хора и общности, особено в региони с високо биологично разнообразие и ниска степен на индустриализация. Опазването на природата означава опазване на почвата, водите, въздуха и всички природни ресурси, от които зависи нашето бъдеще.

На територията на Област Враца попадат 18 защитени зони от мрежата „Натура 2000“: 3 по Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици и 15 защитени зони по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна.

Защитени зони по Натура 2000 на територията на област Враца

Защитена зона	Заповед за обявяване	Община	Населено място	Обща площ /дка/
За опазване на дивите птици				
BG0002053 “Врачански Балкан”	Заповед № РД 801/04.11.2008г на министъра на околната среда и водите (обн. ДВ, бр. 105/2008 г.).	Враца, Мездра, Криводол	гр. Враца, Бели Извор, Лютаджик, Згориград, Паволче, Челопек; Очин дол, Елисейна, Зверино, Люти брод; Краводер, Главаци	308 797,377
BG0000332 “Карлуковски карст”	Заповед № РД-788/29.10.2008г. на министъра на околната среда и водите (обн. ДВ, бр. 105/2008 г.).	Роман, Мездра, Бяла Слатина	Кунино, Камено поле, Долна Бешовица; Г.Бешовица Драшан	142 107.850
BG0002009 “Златията”	Заповед № РД-548/05.09.2008г. на министъра на околната среда и водите (обн. ДВ, бр. 83/2008 г.), изм. и доп. Заповед № РД-69/28.01.2013 г. (обн. ДВ, бр. 10/2013 г.).	Козлодуй, Хайредин, Мизия	гр. Козлодуй, Крива бара, Бутан, Гложене, Хърлец; Хайредин, Манастирище, Михайлово; Софрониево	434 987.345
За опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна				
BG0000166 “Врачански Балкан”	Заповед № РД-1031/17.12.2020г. на министъра на околната среда и водите (обн. ДВ, бр.19/05.03.2021г.).	Враца Мездра,	гр. Враца, Бели Извор, Лютаджик, Згориград, Паволче, Челопек; Очин дол, Елисейна, Зверино, Люти	360 255,676

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

		Криводол	брод; Краводер, Главаци	
BG0001042 “Искърски пролом – Ржана”	Заповед № РД-276/31.03.2021 г. на министъра на околната среда и водите (обн. ДВ бр. 43/2021г.)	Мездра	Елисейна, Зли дол, Оселна, Игнатица, Зверино, Лютибро Люти дол	226 932,600
BG0001014 “Карлуково”	Заповед РД-329/31.03.2021г. министъра на околната среда и водите (обн. ДВ бр.53/2021г.)	Роман, Мездра, Бяла Слатина	Кунино, Камено поле, Долна Бешовица, Радовене, Стояновци; Г.Бешовица, Цаконица; Драшан, Габъре	288 419,300
BG0000374 “Бобрещ”	Заповед № РД-1048/17.12.2020г. на министъра на околната среда и водите (обн. ДВ, бр.21/12.03.2021г.).	Роман	Караш, Средни рът, Хубавене	68 219,063
BG0000594 “Божия мост-Понора”	Заповед РД-262/31.03.2021г. на министъра на околната среда и водите (обн. ДВ бр.41/2021г.)	Враца	Чирен	2 279,000
BG0000487 “Божите мостове”	Решение №122/02.03.2007г на Министерски съвет (обн. ДВ бр.21/2007г.)	Враца	Лиляче	331,200
BG0000334 “Остров”	Заповед № РД-1022/17.12.2020г. на министъра на околната среда и водите (обн. ДВ, бр.17/26.02.2021г.).	Оряхово	Лесковец, Селановци, Галово, Остров, гр. Оряхово	39 186,007
BG0000528 “Островска степ – Вадин”	Заповед РД-297/31.03.2021г. на министъра на околната среда и водите (обн. ДВ бр.47/2021г.)	Оряхово	Остров ,Г. Вадин	3 012,900
BG0000527 “Острови Козлодуй”	Заповед РД-298/31.03.2021г. на министъра на околната среда и водите (обн. ДВ бр.48/2021г.)	Козлодуй	Козлодуй	1 253,800
BG0000517 „Поргитовци-Владимирово”	Заповед РД-295/31.03.2021г. на министъра на околната среда и водите (обн. ДВ бр.47/2021г.)	Криводол	Градешница	6 643,800
BG0000614 “Река Огоста”	Заповед № РД - 322 от 02.05.2023г. на МОСВ (обн. ДВ, бр.42 от 12.05.2023г.)	Козлодуй, Мизия, Оряхово	Хърлец, с. Гложене, с. Бутан, с. Крива бара; Мизия,, Софрониево; Оряхово	13914,271
BG0000508 “Река Скът”	Заповед № РД-49/17.01.2024 г. на министъра на околната среда и водите (обн. в Държавен вестник, бр.	Мизия, Бяла Слатина	Сараево, Мизия, Войвоводово, Крушовица, Липница; Галиче, Алтимир,	3 994,963

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

	10 от 0202.2024г)		Търнава	
BG0000593 “Билерниците”	Заповед № РД - 374 от 15.05.2020 г. на министъра на околната среда и водите (обн. ДВ, бр.50 от 02.06.2020 г).	Криводол	Ботуня	649,065
BG0000601 “Каленска пещера”	Решение №122/02.03.2007г на Министерски съвет (обн. ДВ бр.21/2007г.)	Мездра, Враца	Кален, Тишевица	3 773,800

Актуални данни (стандартни формуляри, предмет и цели на опазване, граници в цифров вид и др.) за защитените зони като част от мрежата „НАТУРА 2000“ са налични и достъпни на интернет страницата на Министерство на околната среда и водите, в Информационна система за НАТУРА 2000 в България на адрес: [HTTP://NATURA2000.MOEW.GOVERNMENT.BG](http://NATURA2000.MOEW.GOVERNMENT.BG)

В защитените зони се прилага интегриран подход, гарантиращ устойчивото развитие и съхраняването на биологичното разнообразие. Развиват се земеделие, животновъдство, горско стопанство и други дейности, възможно е и строителство. В тях не спира осъществяването на човешки дейности. Режимите, въведени със заповедите за обявяване са определени съобразно предмета и целите на защита в съответната защитена зона, и целят да гарантиране на устойчиво управление и съхраняване им за бъдещите поколения. Например – в някои защитени зони, обявени, защото са важни за прелета на птиците, е забранено изграждането на ветроенергийни паркове. На места, където има сенокосни ливади, собствениците ще трябва да косят малко по-късно, за да не засегнат гнездата на птици, гнездящи в ливадите и пр. В зоните за опазване на местообитанията, на местата с налични ценни растителни видове е недопустимо изграждане на кариери за добив на подземни богатства, предвид това, че същите унищожават трайно и необратимо големи площи от тези местообитания. Съхранената природа означава съхранена почва, води, въздух, природни ресурси – т.е. нашият живот. Съхранената природа е и капитал за развитие на успешен бизнес – екотуризм, биоzemеделие, устойчиво горско стопанство. За местните хора и общините НАТУРА 2000 е възможност за печеливш поминък, за земеделските стопани – възможност за получаване на средствата от европейски фондове под формата на компенсация. Приходите от всичко това ще останат за местните хора и заедно с предвиденото финансиране на стопанска дейност, която щади природата, ще допринесат за развитието на изостанали райони.

Изпълнението на основния ни приоритет - опазването на местообитания и видове с европейско и национално значение за защитените зони по Natura 2000 се осъществява с извършването на превантивен контрол чрез процедурата по оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти (ППП) и инвестиционни предложения (ИП) с предмета и целите на опазване на защитените зони, както и последващ контрол.

Основната цел на процедурата по оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти (ППП) и инвестиционни предложения (ИП) с предмета и целите на опазване на защитените зони е на най-ранен етап да се определи дали даден PPP или ИП директно или индиректно би оказал въздействие върху защитените зони съобразено със степента на въздействие.

Административната процедура е регламентирана с чл. 31 от ЗБР, а условията и реда за извършване са определени с Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата за ОС), съобразено с която провежданите административни процедури свързани с инвестиционните процеси за реализация на PPP и ИП са:

- оценка за съвместимост на PPP и ИП или техни изменения или разширения извън обхвата на ЗООС, попадащи изцяло или отчасти в границите на защитени зони и свързани с промяна предназначението и/или начина на трайно ползване на имота, или т. нар. „самостоятелна процедура по оценка за съвместимост“, която се провежда при спазване условията и реда на Глава втора от Наредбата за ОС;

- оценка за съвместимост на PPP и ИП или техни изменения или разширения попадащи в обхвата на ЗООС, или т. нар. „съвместена процедура по оценка за съвместимост“, която се провежда при спазване условията и реда на Глава трета от Наредбата за ОС;

- преценяване начина на процедиране за планове, програми, проекти, инвестиционни предложения или техни изменения или разширения непопадащи в приложното поле на самостоятелната и/или съвместената процедура по оценка за съвместимост в зависимост от техния характер и вероятността от въздействието им върху защитените зони, която се провежда при спазване разпоредбите на чл. 2, ал. 2 от Наредбата за ОС.

Във връзка с опазване на защитените зони от мрежата „Натура 2000“, основният акцент на извършената през 2023г. дейност е превантивния контрол на постъпилите в инспекцията планове, програми, проекти (ППП) и инвестиционни предложения (ИП) за територията на областта, чрез провеждане на процедура по Оценка за съвместимостта им с предмета и целите на опазване на защитените зони, съгласно изискванията на чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие (съответно по реда на глава II или глава III от Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимост на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредба за ОС, ДВ., брой 73 от 11.09.2007 г.).

През 2023г. в направлението са постъпили 735 бр. уведомления за ИП/ПП, от които 280 бр. за ИП и 455 бр. за ГСП. Постъпили са и значителен брой заявления за закупуване на земеделска техника, писма и запитвания от различно естество.

При осъществяването на превантивния контрол, с цел опазване на защитените зони от мрежата Natura 2000 и защитените територии в областта, във връзка с постъпилите уведомления са издадени следните документи:

- ❖ 12 бр. Решения по реда на чл.31 от Закона за биологичното разнообразие;
- ❖ Издадени са 752 бр. писма по чл. 2, ал.2 от Наредбата за ОС, за инвестиционни предложения, планове, програми и проекти, извън обхвата на Глава шеста от ЗООС;

❖ Изготвени са голям брой писма до граждани и институции: относно запитвания за местоположението на имоти спрямо защитени зони и защитени територии, във връзка с чл. 78 а от ППЗСПЗЗ, за становища по компетентност, за потвърждаване валидността на издадени от инспекцията решения; писма във връзка със закупуване на техника, за предоставяне на допълнителна информация и др. Значителен брой от писмата са във връзка с постъпили уведомления/заявление от граждани и фирми по повод кандидатстване за финансиране по различни мерки от Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. и Плана за възстановяване и устойчивост;

❖ За 82 бр. инвестиционни предложения, планове и програми, попадащи в приложенията на ЗООС е извършена процедурата по оценка за съвместимостта с предмета и целите на опазване на защитените зони по Натура 2000 (по реда на глава III от Наредбата за ОС (обн. ДВ.,бр.73 от 11.09.2007г.);

❖ 2 бр. решения за прекратяване на процедура по разглеждане на ИП, на основание чл.56, ал.1 от АПК;

❖ През годината е актуализиран регистъра на процедираните от РИОСВ – Враца ИП, ППП във връзка с местоположението им и вероятността от отрицателно въздействие върху защитените зони от мрежата „Натура 2000“, с цел определяне на кумулативния ефект от реализацията им върху зоните;

❖ Във връзка с актуализацията на Единна информационна система за „Натура 2000“, във вътрешното приложение на ЕИС за „Натура 2000“, в Раздел „Оценка за съвместимост“ са въведени всички издадени решения по проведените от инспекцията процедури: Самостоятелни по ОС, ОС по ОВОС и ОС по ЕО, за периода 2022г – 2023г (до 01.11.2023г.). Извършен е и преглед на предходните процедури за периода 2007 г – 2021 г, и където е необходимо са направени корекции.

❖ Осигурен е обществен достъп до изготвени от Министерството на околната среда и водите, съгласно разпоредбите на чл.12, ал.1 от Закона за биологичното разнообразие проекти на заповеди за обявяване на защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна: BG0000508 „Река Скът“ и BG0000614 „Река Огоста“. С цел изразяване в едномесечен срок на мотивирани писмени становища, възражения и предложения от заинтересовани страни относно посочените в проектите на заповеди режими, пълният текст на проекто-заповедите, вкл. картен материал и границите на защитените зони в ГИС формат, са публикувани на Интернет страницата на Регионална инспекция по околната среда и водите Враца (<https://riosv.vracakarst.com/>), и са изпратени до общините и кметствата на населените места, на чиято територия попадат цитираните защитени зони, както и до ТП ДГС – Оряхово и БДДР – Плевен;

❖ Осигурен е обществен достъп до изготвен от Министерството на околната среда и водите, съгласно разпоредбите на чл.12, ал.1 от Закона за биологичното разнообразие проект на заповед за обявяване на защитена зона за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна BG0000614 „Река Огоста“. С цел изразяване в едномесечен срок на мотивирани писмени становища, възражения и предложения от заинтересовани страни относно посочените в проекта на заповед режими, пълният текст на проекта на заповед, вкл. картен материал и границите на защитената зона в ГИС формат, са публикувани на Интернет страницата на Регионална инспекция по околната среда и водите Враца (<https://riosv.vracakarst.com/>), и са изпратени до общините и кметствата на населените места, на чиято територия попада зоната - с. Бутан, с. Гложене, с. Крива бара, с. Хърлец, община Козлодуй, област Враца, с. Войводово, гр. Мизия, с. Сараево, с. Софрониево, община Мизия, област Враца, гр. Оряхово, община Оряхово, област Враца, а също и до ТП ДГС – Оряхово и БДДР – Плевен;

В сравнение с предходните години, през 2023г. броят на постъпилите в инспекцията уведомления и издадените административни актове, становища и писма от различно естество, е сходен с предходните години: постъпили уведомления през 2021 - 828 бр, през 2022г - 981 бр. г; през 2023г – 827 бр.; издадени решения по реда на ЗООС през 2021 - 57 бр., през 2022 - 106 бр., през 2023г. - 82 бр.; издадени писма по чл.2, ал.2 от Наредбата за ОС – 702 бр. през 2021г.; 868 бр. през 2022г. и 752 през 2023г.

Основната част от уведомленията са за ИП и ГСП извън обхвата на глава шеста от ЗООС, попадащи в хипотезата на чл. 2, ал. 2 от Наредбата за ОС.

Според анализа на характера на предвижданията на процедураните ППП и ИП, вкл. и при условията и реда на чл. 2, ал. 2 от Наредбата за ОС, и през 2023 г. се запазва характера на предвидените чрез инвестиционни инициативи дейности в сферата на жилищното строителство, търговията и услуги, в отрасли като земеделие и туризъм, като през настоящата година значително се увеличава броя на ИП за изграждане на фотоволтаични централи /ФвЕЦ/. Запазва се тенденцията да се инициират ППП и инвестиционни предложения, без висок риск от значителни отрицателни въздействия върху компонентите и факторите на околната среда, вкл. и върху екологичните фактори на средата влияещи върху екологичното равновесие в екосистемите.

Както е посочено по-горе, от процедураните ППП и ИП най-голям е броят на свързаните с изграждане фотоволтаични централи /ФВЦ/ - както за продажба на ел. енергия, така и за собствени нужди; жилищни сгради, складови бази, преустройства, напояване на земеделски земи, авосервиси и др. Значителен е и броят на намеренията в сферата на селското стопанство с инициатори земеделски стопани, кандидатстващи за подпомагане с проекти по различни мерки от програмата. От плановете и програмите, най-голям е броят на горскостопанските програми за сечи и план-извлечения за промяна вида на сечите в горски територии. Във връзка с чл. 78а от ППЗСПЗЗ постъпват и голям брой запитвания за местоположението на имоти спрямо защитените зони и защитените територии.

На територията на област Враца, броят на ИП попадащи в границите на защитени зони по Натура 2000 е сравнително малък. От постъпилите 342 бр. уведомления през 2022г. в защитени зони попада 17 бр. /5%/ от тях. През 2023г. от постъпилите 374 бр. уведомления за ИП, в защитени зони попадат само 19 бр. ИП (5,12%), от които 14 бр. за жилищно строителство и 5 бр. за: „изграждане на административна сграда“, „производствена и складова дейност“, „водоземане от р. Огоста за напояване на земеделски култури“, „водопонизителна система – част от крайречна тераса“ и едно ИП за изграждане на фотоволтаична инсталация в защитена зона, за което е издадено решение „да се извърши ОВОС“.

От ГСП и план-извлечения в защитени зони попадат също малък брой /основно в защитени зони BG0001014 „Карлуково“ и BG0002053 „Врачански Балкан“/, като предвидените сечи са съобразени с изискванията на чл. 65 от Наредба № 8 на МЗХ и Режимите за устойчиво управление на горите в Натура 2000, одобрени от Националния съвет за биологично разнообразие (2010 г.). Във връзка с това естественото състояние на зоните, съответно

благоприятния природозащитен статус на местообитанията и видовете, предмет на опазване в тях, са запазени в значителна степен.

В хода на провеждане на процедурите по ОС не са възниквали проблеми при прилагане на законодателството, както и от страна на възложителите. Добра е и комуникацията с другите институции, имащи отношение в определени случаи при провеждане на дадена процедура. Не са постъпвали възражения от неправителствени организации и/или заинтересовани граждани. Няма обжалвани решения издадени от инспекцията по реда на ЗБР през 2023г.

Във връзка с последващия контрол, през 2023г са извършени 7 бр. теренни проверки на защитени зони, във връзка с контрол по спазване на режимите и забраните в защитените зони, определени със заповедите за обявяването им, както следва: BG0000166 „Врачански Балкан“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, обявена със Заповед № РД-1031/17.12.2020г. на министъра на околната среда и водите (обн. ДВ, бр.19/05.03.2021г.); BG0002053 „Врачански Балкан“ за опазване на дивите птици, обявена със Заповед № РД-801/2008г на министъра на околната среда и водите (обн. ДВ, бр. 105/2008 г.); BG0001014 „Карлуково“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, обявена със Заповед № РД - 329 от 31.03.2021г. на МОСВ (обн. ДВ, бр.53 от 25.06.2021г.); BG0000322 „Карлуковски карст“ за опазване на дивите птици, обявена със Заповед № РД-788/29.10.2008г. на министъра на околната среда и водите (обн. ДВ, бр. 105/2008 г.); BG0000594 «Божия мост - Понора» за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, обявена със Заповед № РД-262/31.03.2021г. на министъра на околната среда и водите (обн. ДВ, бр.41/18.05.2021г.); BG0000528 "Островска степ - Вадин" за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, обявена със Заповед РД-297/31.03.2021 г. на МОСВ (обн. ДВ, бр. 47/04.06.2021г.); BG0000533 "Острови Козлодуй" за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, обявена със Заповед РД-298/31.03.2021 г. на МОСВ (обн. ДВ, бр. 48/08.06.2021г.).

Изпратени са и 2 бр. писма до възложители за контрол относно етапите на реализация на ИП, попадащи в границите на защитени зони, както и валидността на издадените от инспекцията решения за съгласуването им: Решение №ВР-03-ОС/02.04.2018г. на РИОСВ – Враца, по чл.31 от ЗБР, за преценяване на вероятната степен на отрицателно въздействие върху защитените зони за инвестиционно предложение «Изграждане на жилищна сграда за сезонно обитаване в п.и. № 037004 в землището на с. Згориград, общ. Враца» и Решение №ВР-04-ОС/30.04.2018г. на РИОСВ – Враца, по чл.31 от ЗБР, за преценяване на вероятната степен на отрицателно въздействие върху защитените зони за инвестиционно предложение «Изграждане на еднофамилна жилищна сграда в п.и. № 013014 в землището на с. Згориград, общ. Враца», попадащи в границите на защитени зони BG0000166 „Врачански Балкан“ и BG0002053 „Врачански Балкан“. Установено е че възложителите са започнали осъществяване на инвестиционните предложения, като предстоят строителни дейности.

Извършена е и 1 бр. извънредна проверка във връзка с постъпило писмо от възложителя, относно инвестиционно предложение „Изграждане на 4 броя водоизточници за борба с пожарите и текущ ремонт за подобряване на експлоатационните състояния на съществуващите противопожарни горски пътища“, на територията на община Враца, за което е издадено писмо по чл.2, ал.2 от Наредбата за ОС с изх. №274 (15)/24.09.2019г. на РИОСВ – Враца.

Като проблем при теренните проверки, както и през предходните години може да се посочи трудното установяване на извършителите на нарушения, особено тези, свързани с разораване на ливади, пасища и мери, както и паленето на стърнища, които

са най-чести и най-широко разпространени, както и възстановяването на увредените от подобни дейности местообитания, но за териториалния обхват на РИОСВ – Враца такива случаи не са чести. Добрата комуникация и координация между институциите в областта, имащи в частност отношение с работата на инспекцията оказва положителен ефект в тази връзка.

Като положителен резултат от редовния превантивен и последващ контрол може да се отчете факта, че при извършените проверки не е установено реализиране на дейности в границите на защитените зони и територии, без издадено разрешение от страна на инспекцията, не е констатирано увреждане на елементи на защитените зони от антропогенни дейности.

❖ За повишаване на информираността на обществеността относно защитените природни обекти в област Враца и предмета им на опазване, от инспекцията своевременно се публикува актуалната информация за защитените територии и защитените зони в област Враца на интернет страница на инспекцията.

✓ На 18 май в аулата на училище „Христо Ботев“ се проведе инициатива по повод отбелязване на Европейския ден на „Натура 2000“. В инициативата взеха участие ученици от екоклуб „Детелина“ към училището, както и други ученици, служители на РИОСВ – Враца и представители на Читалище „Развитие“ в града. От страна на инспекцията беше представена презентация за целите на изграждане на Европейската екологична мрежа „Натура 2000“, защитените зони на територията на област Враца и ползите от съвместното съществуване между човека и природата. От училището бяха организирани викторини и игра – онлайн куиз в платформата Kahoot, като куизът бе разработен от библиотечен специалист от предоставените от инспекцията материали. Учениците показаха интерес към темата и много добри познания в областта на опазване на природата, и получиха награди от служители на РИОСВ-Враца.

✓ Експерти от направлението взеха участие в в организиран от МОСВ и "Фортис Визио" ЕООД Първи тридневен международен форум „Научни аспекти при определянето на местообитания от европейска значимост в България“, който се проведе в к.к. Златни пясъци, хотел "Алегра", в периода 07-09.06.2023 г. Форумът е организиран в рамките на проект BG16M10P002-3.006-0001-C04 "Знания за Натура 2000", финансиран от ОП "Околна среда 2014 - 2020 г.", съфинансиран от ЕФРР на ЕС. обучение по проект „Е-Натура 2000 - Развитие на единна информационна система за Натура 2000“, което е проведено в гр. София.

✓ Взето е участие в Трета национална среща и Трета регионална среща по проект „Знания за Natura 2000“ с бенефициент МОСВ, където бяха представени основни аспекти относно мрежата Natura 2000 пред голям кръг заинтересовани страни.

III. АНАЛИЗИ ПО ФАКТОРИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ

III.1. ОТПАДЪЦИ

1. Кратка информация и анализ за разработването, приемането от общинските съвети, актуализирането на общински програми за управление на отпадъците и общински наредби.

Съгласно действащите разпоредби на чл. 52 и чл. 53 от Закона за управление на отпадъците (обн., ДВ, бр.53 от 13.07.2012 г. с изм. и доп.) /ЗУО/ Кметовете на общини или лицата по чл. 14, ал. 2 от същия закон са задължени да разработват и изпълняват съответно програми за управление на дейностите по отпадъците за територията на съответната община като неразделна част от програмите за опазване на околната среда, изисквани от Закона за опазване на околната среда /ЗООС/ и програми съгласно изискванията на наредбите по чл. 13, ал.1 от ЗУО. В изпълнение на разпоредбите и изисквания на ЗУО, РИОСВ - Враца няма задължения да утвърждава Програми за управление на дейностите по отпадъци, изготвени от лицата, при

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

чиято дейност се образуват или които третират отпадъци. Задължените лица предоставят изготвените програми в РИОСВ – Враца за съгласуване.

В контролния обхват на инспекцията попадат 10-те общини от Област Враца /Борован, Бяла Слатина, Враца, Козлодуй, Криводол, Мездра, Мизия, Оряхово, Роман и Хайредин/. Общинските администрации са предприели необходимите действия за изготвяне на Програми за управление на отпадъците /ПУО/ и Програми за опазване на околната среда /ПООС/. Част от тях имат изготвени, съгласувани и утвърдени ПУО и ПООС, останалите са в процес на съгласуване и утвърждаване. Всяка една от общинските администрации, в качеството си на орган на местно самоуправление предприема поетапно необходимите действия за изпълнение на заложените мерки и дейности в съответствие с посочените цели в

програмите.

Общините от региона са приели актуализираните си общински наредби по чл. 22 от ЗУО в предходни години.

- Информация относно стратегии, планове и програми, които се изпълняват в областта на опазване на околната среда

ПОЛИТИКА ПО ОКОЛНА СРЕДА НА РЕГИОНАЛНО И МЕСТНО НИВО				
Община	Наименование на документа	Приет (година)	Период на действие (от-до)	Статус на изпълнение на мерките по планове и програмите
Борован	Програма за управление на отпадъците на община Борован 2021-2028	Приета с Решение № 227, Протокол № 24 от 27.05.2021 г. на ОбС Борован	2021-2028	В процес на изпълнение
	Програма за опазване на околната среда на община Борован 2021-2028	Приета с Решение № 226, Протокол № 24 от 27.05.2021 г. на ОбС Борован	2021-2028	В процес на изпълнение

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

Бяла Слатина	Програма за опазване на околната среда на община Бяла Слатина 2022-2028	Приета с Решение № 692, Протокол № 34 от 22.06.2022 г. на ОбС Бяла Слатина	2022-2028	В процес на изпълнение
	Програма за управление на отпадъците на община Бяла Слатина 2021-2028	Приета с Решение № 580, Протокол № 30 от 24.02.2022 г. на ОбС Бяла Слатина.	2021-2028	В процес на изпълнение
	Наредба № 8 за управление на отпадъците на територията на Община Бяла Слатина	2018	Последно изменение и допълнение с Решение № 542/12.12.2019 г. на Административен съд – Враца	
	Наредба № 9 за поддържане екологията и опазване чистотата, зелените площи и дълготрайната дървесна растителност на територията на община Бяла Слатина	Май 2005	Последно изменение и допълнение с Решение № 146, Протокол № 11 от 26.05.2016 г. на ОбС Бяла Слатина.	
Враца	Програма за управление на отпадъците на Община Враца 2021-2028	Съгласувана с Решение № ВР-2-ЕО от 22.02.2021 г. на РИОСВ - Враца.	2021-2028	В процес на изпълнение
	Програма за опазване на околната среда на община Враца 2021-2028	Приета с Решение № 519, Протокол № 32/21.12.2021 г. на ОбС Враца	2021-2028	В процес на изпълнение
	Наредба за осигуряване на обществения ред, опазване на околната среда и опазване на имуществото на територията на	2013	Последно изменение и допълнение с Решение № 225/26.07.2016 г. на ОбС Враца.	

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

	Община Враца			
	Наредба за управление на отпадъците, поддържане и опазване на чистотата на територията на община Враца.	Приета с Решение № 582 от 26.09.2017 г. на ОбС. Враца.		
	Наредба за изграждане и опазване на зелената система на територията на Община Враца	2010	Приета с Решение № 701 от 29.06.2010 г., Протокол № 55 на ОбС Враца.	
Козлодуй	Програма за опазване на околната среда на община Козлодуй 2021-2028		2021-2028	В процес на обсъждане, съгласуване и утвърждаване
	Програма за управление на отпадъците на община Козлодуй 2021-2028		2021-2028	В процес на обсъждане, съгласуване и утвърждаване
	Наредба № 5 за поддържане и опазване на чистотата и управление на отпадъците на територията на община Козлодуй	2013	Последно изменение и допълнение през 2018 г. с решение на ОбС Козлодуй.	
	Наредба № 14 за изграждане и опазване на зелената система на територията на община Козлодуй	2008	Последно изменение и допълнение през 2012г. с решение на ОбС Козлодуй.	
Криводол	Програма за	Върната от РИОСВ-	2021-2028	В процес

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

	управление на отпадъците на територията на Община Криводол 2021-2028	Враца за преработване		на обсъждане, съгласуване и утвърждаване
	Програма за опазване на околната среда на община Криводол 2021-2028	Върната от РИОСВ-Враца за преработване	2021-2028	В процес на обсъждане, съгласуване и утвърждаване
	Наредба № 14 за изграждане и опазване на зелената система на територията на Община Криводол	Приета с Решение № 89 от 22.08.2008г. на ОбС Криводол.	Последно изменение и допълнение с Решение № 164/17.04.2019 г. на АС Враца	
	Наредба № 8 за управление на отпадъците на територията на община Криводол	Приета с Решение № 108 на ОбС Криводол по Протокол № 12/29.07.2020 г., в сила от 01.08.2020 г.)		
Мездра	Програма за опазване на околната среда на община Мездра за периода 2021-2027	Приета с Решение № 349 по Протокол № 23/29.07.2021 г. на ОбС Мездра	2021-2027	В процес на изпълнение
	Програма за управление на отпадъците на община Мездра за периода 2021-2028	Решение № ВР-8-ЕО от 06.07.2021 г. на РИОСВ - Враца.	2021-2028	В процес на изпълнение
	Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Мездра	Приета с Решение №43 от Протокол № 4/30.01.2020 г. на ОбС Мездра;	Последно изменение и допълнение с Решение № 218 от Протокол № 16/22.12.2020г. на ОбС Мездра	

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

	Наредба за изграждане и опазване на зелената система на територията на община Мездра	Приета с Решение №376 от Протокол №27/31.08.2017 г. на ОбС Мездра;	Изменение и допълнение с Решение № 251 от 04.06.2019 г. на АдмС – Враца.	
Мизия	Програма за управление на отпадъците на община Мизия 2021-2028	Приета с Решение № 270/20.01.2022 г. на ОбС Мизия	2021-2028	В процес на изпълнение
	Програма за опазване на околната среда 2022-2028		2022-2028	В процес на разработване, обсъждане, съгласуване и утвърждаване на авансена ПООС за новия програмнен период
	Наредба № 1 за поддържане и опазване на обществения ред, чистотата и общинското имущество на територията на община Мизия	Приета с Решение № 120/27.07.2012 г. на ОбС Мизия.	Последно изменение и допълнение с Решение № 117 по Протокол № 10 от 30.07.2020 г. на ОбС Мизия.	
	Наредба № 25 за управление на отпадъците и опазване на чистотата на територията на Община Мизия	Приета с Решение № 305, Протокол № 38 от 26.09.2017 г. на ОбС Мизия.		
	Наредба № 17 за изграждане и опазване на	Приета с Решение № 136/26.09.2008 г. на ОбС Мизия.	Последно изменена и допълнена с	

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

	зелената система на територията на община Мизия		Решение № 535 от 29.03.2019г. наОбС Мизия.	
Оряхово	Програма за управление на отпадъците на община Оряхово 2021-2028	Решение № ВР-6-ЕО/2022 г. от 09.05.2022г. на РИОСВ-Враца.	2021-2028	В процес на обсъждане, съгласуване и утвърждаване
	Програма за опазване на околната среда на община Оряхово 2021-2028	Проект публикуван на 14.03.2022 г.	2021-2028	В процес на обсъждане, съгласуване и утвърждаване
	Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Оряхово	Приета с Решение № 305, Протокол № 36от 27.07.2017г. на ОбС Оряхово.		
	Наредба № 4 за изграждане и опазване на зелената система на територията на община Оряхово	Приета с Решение № 219, Протокол № 23 от 19.12.2008г. на ОбС Оряхово.		
	Наредба №14 за пожарна безопасност на територията на община Оряхово	Приета с Решение № 163, Протокол № 13 от 31.05.2012 г. на ОбС Оряхово.		
Роман	Програма за опазване на околната среда на община Роман 2021-2027	Приета с Решение № 383 от 24.02.2022 г. на ОбС Роман.	2021-2027	В процес на изпълнение
	Програма за управление на отпадъците на община Роман2021-2027	Приета с Решение № 383 от 24.02.2022 г. на ОбС Роман.	2021-2027	В процес на изпълнение
	Наредба №1 за поддържане и опазване на обществения ред,	2018		

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

	чистотата и общинското имущество на територията на община Роман			
	Наредба № 4 за опазване на околната среда в община Роман	Приета от Общински съвет - Роман с Решение № 33 по Протокол № 5 от 04.02.2004г.	Последно изменение и допълнение с Решение № 331, Протокол № 31 от 26.10.2017 г. на ОБС Роман.	
	Наредба № 16 за изграждане и опазване на зелената система на територията на община Роман	Приета от Общински съвет - Роман с Решение № 94 по Протокол № 16 от 21.08.2008 г.	Последно изменение и допълнение с Решение № 556, Протокол № 52 от 28.02.2019 г. на ОБС Роман.	
	Наредба № 18 за управление на отпадъците на територията на община Роман	Приета от Общински съвет - Роман с Решение № 624, Протокол № 60 от 30.08.2019 г.		
Хайредин	Програма за управление на отпадъците на община Хайредин 2021-2028	Приета с Решение на ОБС Хайредин на 04.03.2022 г.	2021-2028	В процес на изпълнение
	Програма за опазване на околната среда на община Роман 2020-2024	Приета с Решение на ОБС Хайредин на 03.03.2020 г.	2020-2024	В процес на изпълнение
	Наредба № 1 за поддържане и опазване на обществения ред, чистотата, благоустройството и безопасността на движението на територията на	Приета от ОБС Хайредин с Решение № 465 от Протокол № 46/13.02.2015 г.		

	Община Хайредин			
	Наредба № 14 за изграждане и опазване на зелената система на територията на Община Хайредин	приета с Решение № 447 на ОбС Хайредин съгласно протокол № 52/15.05.2019 г.		
	Наредба № 11 за управление на отпадъците и поддържане чистотата на територията на община Хайредин	приета с Решение № 494, Протокол № 3630.06.2006 г. на ОбС Хайредин.		

- Кратка информация за разработването, приемането, актуализирането изпълнението на програмите за разделно събиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци за лицата, изпълняващи задълженията си индивидуално;

През 2023 г. са извършени проверки на всички заложените обекти в утвърдения от МОСВ План за контролната дейност на РИОСВ – Враца за 2023 г., които пускат на пазара опаковани стоки, както и на търговски обекти. При така осъществяваната контролна дейност е установено, че по-голяма част от фирмите имат сключени договори с колективни организации за поемане на задълженията за оползотворяване на отпадъци от опаковки и към тях заплащат продуктова такса.

- Кратка информация за изпълнение на заложените ангажименти на общините в Програмите по чл. 52, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците, във връзка с изпълнение на задълженията им за разделно събиране на битовите отпадъци, включително отпадъци от опаковки, както и изпълнението им на договорите с организациите по оползотворяване на отпадъци от опаковки:

В контролния обхват на РИОСВ – Враца попадат 10-те общини от Област Враца /Борован, Бяла Слатина, Враца, Козлодуй, Криводол, Мездра, Мизия, Оряхово, Роман и Хайредин/.

Общините Борован, Бяла Слатина, Враца, Криводол, Мездра, Оряхово и Роман имат сключени договори с колективната организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки „Екопак България“ АД, гр. София. Съгласно заложените в договорите клаузи, системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки се състоят от трикомпонентни съоръжения /цветни

контейнери: жълт – за пластмасови и метални опаковки, син – за хартиени и картонени опаковки и зелен – за стъклени опаковки/. Съдовете са разположени по предварително съгласувана и утвърдена схема на територията на съответната община.

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

Общините Мизия, Козлодуй и Хайредин имат сключени договори за организиране на системи за разделно събиране на отпадъци от опаковки с колективната организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки „Булекопак“ АД, гр. София. Съгласно условията в договорите изградените системи в трите общини са на принципа на двуконтейнерен модел, като в една точка са разположени два цветни контейнера тип „Иглу“. Контейнерите със зелен цвят са предназначени за отпадъци от стъклени опаковки, а жълтите за отпадъци от хартиени, пластмасови и метални опаковки.

Съгласно действащите към момента нормативни разпоредби на екологичното законодателство на органите на местното самоуправление и местната администрация са вменени различни по вид и отговорност задължения. В разпоредбите на чл. 19, ал. 3, т. 11 от Закона за управление на отпадъците (обн., ДВ, бр. 53 от 13.07.2012 г. с изм. и доп.) /ЗУО/ попадат общините Враца, Мездра, Бяла Слатина и Козлодуй, чието население е над 10 000 жители на територията на общината. За обезпечаване на задълженията си, и в изпълнение изискванията на ЗУО, кметовете на съответните общини са сключили договори с юридически лица притежаващи необходимите разрешителни документи по чл. 35 от същия закон за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата. В това число спадат едрогабаритни отпадъци, излязло от употреба електронно и електрическо оборудване /ИУЕЕО/, излезли от употреба моторни превозни средства /ИУМПС/, негодни за употреба батерии и акумулатори /НУБА/, излезли от употреба гуми /ИУГ/, отпадъци от черни и цветни метали /ОЧЦМ/, отпадъци от опаковки и т.н. На интернет страниците на общините са публикувани юридическото лице и местоположението на площадката, на която могат да се предадат описаните по-горе отпадъци от бита.

Община	Договори съгласно чл. 19., ал. 3, т. 11 отЗУО	Вид МРО	Юридическо лице
Враца	Да	отпадъци от черни и цветни метали, пластмаси, излезли от употреба гуми, стъкло, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване	"Индустириалн и суровини" ООД, гр. Пловдив площадка гр. Враца, ул. "Христо Смирненски" № 7
	Да	отпадъчни опаковки от перилни, почистващи препарати, отпадъчни опаковки от бои, масла, отпадъци от почистване на комини	"Чистота Балкани" ЕООД, гр. София, площадка гр. Враца ул. "Шипка" № 2
	Да	облекла, обемни отпадъци, текстилни отпадъци	"Екопроект" ООД, м-ст "Пискавец", РДНО Враца-Мездра

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

Козлодуй	Да	мебели от бита, НУБА, пластмаса, стъкло, метални опаковки, хартиени и картонени опаковки, излезли от употреба гуми	"Унитрейд 2011" ООД, гр. София площадка гр. Козлодуй, ул. "Хаджи Димитър" №62
	Да	Опасни отпадъци от домакинствата	„БалБок инженеринг“ АД, гр. София, посещение на Мобилен пункт за опасни отпадъци в гр. Козлодуй по предварително изготвен график
Мездра		излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, пластмаса, хартия и картон, отпадъци от черни и цветни метали, флуоресцентни тръби, излезли от употреба моторни превозни средства, маслени филтри и др.	„Протект холд“ ООД, гр. Мездра, площадка за дейности с отпадъци, гр. Мездра, ул. „Брусенско шосе“ № 7 и 9 и „Никсметал-груп“ ЕООД, гр. Ботевград, площадка за дейности с отпадъци, гр. Мездра, ул. „Александър Стамболийски“ № 138
		обемни отпадъци	ОБП "Чистота"- Мездра, площадка гр. Мездра, ул. "Св. П.Евтимий"

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

			№ 29
Бяла Слатина	Да	излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, пластмаса, хартия и картон, отпадъци от черни и цветни метали, флуоресцентни тръби, излезли от употреба моторни превозни средства и др.	"Косаня" АД, гр. Мизия, площадка гр. Бяла Слатина, кв. 3, парцел III
		обемни отпадъци	ОБП "Чистота и строителство" - Бяла Слатина, ул. "Иванчо Съйнов" № 4

2. Битови отпадъци

Всички общини попадащи в контролните функции на РИОСВ - Враца (Враца, Мездра, Бяла Слатина, Борован, Хайредин, Мизия, Оряхово, Козлодуй, Криводол и Роман) имат изградени и функциониращи системи за сметосъбиране и сметоизвозване на генерираните битови отпадъци. Населените места в общините са обхванати 100 % от така функциониращите системи за сметосъбиране. Ежегодно при наличие на амортизирани съдове за събиране на твърди битови отпадъци или необходимост от нови такива, общинските администрации осигуряват допълнителни бройки специализирани контейнери.

Дейностите по събиране, транспортиране и обезвреждане чрез депониране на образуваните от населението на всяка една община отпадъци са обезпечени на регионален принцип посредством сформирването на 2 броя Регионални сдружения за управление на отпадъците /PCYO/.

- Регионално депо за неопасни отпадъци (РДНО) Враца – за общините Враца и Мездра

Депото се експлоатира от м. октомври 2000 г. и е предназначено за обезвреждане, чрез депониране на отпадъците генерирани в населените места на общините Враца и Мездра. Оператор на инсталацията е дружеството „Екопроект” ООД, гр. Враца, титуляр на комплексно разрешително КР № 5–Н1/2010 г., последно актуализирано с Решение № 5-Н1-И0-А2-ТГ1/2022 г. Отпадъците постъпващи на депото, се депонират в Клетка 2.1, която е в експлоатация от м. октомври 2012 г. От 2014 г. на територията на депото функционира сепарираща инсталация за битови отпадъци, на която се извършва механично отделяне на годните за преработка и рециклиране отпадъци от опаковки с цел намаляване количеството на отпадъци, предназначени за депониране. При извършен основен ремонт на сепариращата инсталация през м. април 2023 г. е подновено ситото през което се отделя подситовата

фракция. Населението на двете общини Враца и Мездра е 100 % обхванато от организирано сметосъбиране и сметоизвозване.

На територията на регионалното депо се експлоатира и компостираща инсталация. Инсталацията е изградена по проект „Изграждане на инсталация за компостиране на разделно събрани зелени отпадъци – регион Враца“, по проект BG16M1OP002-2.005-0020-C01 „Проектиране, и изграждане на компостиращи инсталации за разделно събрани и/или биоразградими отпадъци“, финансиран от Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове. За инсталацията има издадено от Дирекция Национален строителен контрол към Министерство на регионалното развитие и благоустройство Разрешение за ползване. Оператор на съоръжението е „Екопроект” ООД.

Поради изчерпване капацитета на експлоатираната Клетка 2.1, през 2022 г. от Община Враца са предприети действия за възлагане на обществена поръчка за проектиране и изграждане на Клетка 2.2 на РДНО – Враца. Към 31.12.2023 г. продължават дейностите по изграждане на съоръжението.

- Регионално депо за неопасни отпадъци (РДНО) Оряхово – за общините Оряхово, Козлодуй, Бяла Слатина, Хайредин, Мизия и Борован от област Враца и община Кнежа от област Плевен

Депото се експлоатира от 20.09.2005 г. и на него постъпват за обезвреждане чрез депониране генерираните битови отпадъци от общините Оряхово, Мизия, Хайредин, Борован, Бяла Слатина, Козлодуй и фирми от региона. РДНО - Оряхово притежава актуализирано комплексно разрешително, в което е включена площадката, на която се съхраняват 60 броя Б-Б кубове с негодни за употреба Препарати за растителна защита /ПРЗ/. Клетка № 1 е с изчерпан капацитет и в периода 2020 – 2022 г. е извършена техническа и биологична рекултивация. Клетка № 2 на РДНО – Оряхово е въведена в експлоатация през м. април 2019 г.

Община Оряхово в качеството си на собственик на РДНО и водещ партньор на общините от Регионално сдружение за управление на отпадъците – Регион Оряхово през 2017 г. кандидатства за финансиране по Оперативна програма “Околна среда” с Проект за изграждане на сепарираща и компостираща инсталация. Проектът е одобрен и през м. април 2018 г. е сключен договор за финансиране на проектното предложение. Дейностите по проекта за изграждане на обект „Инсталация за предварително третиране на смесено събран битов отпадък и компостираща инсталация за разделно събран зелен отпадък в местност „Марков баир“, Община Оряхово“ са реализирани съгласно одобрения график. Инсталациите и площадковите съоръжения са минали експериментални изпитвания в съответствие с утвърдения пусков период. За изградените инсталации има издадени от Дирекция Национален строителен контрол към Министерство на регионалното развитие и благоустройство Разрешения за ползване.

За дейностите по третиране на отпадъци Община Оряхово има издаден от РИОСВ – Враца Регистрационен документ.

Община Козлодуй през 2017 г. кандидатства за финансиране от Оперативна програма „Околна среда – за изграждане на „Компостираща инсталация за разделно събран зелен отпадък, разположена на територията на Община Козлодуй. През 2018 г. е подписан Договор за финансиране на проект изграждане на „Компостираща

инсталация за разделно събран зелен отпадък, разположена на територията на Община Козлодуй. Същата е цялостно изградена и всички съоръжения са доставени и монтирани. За изградената по проект: „Компостираща инсталация за разделно събран зелен отпадък“ има издадено от Дирекция Национален строителен контрол към Министерство на регионалното развитие и благоустройство Разрешение за ползване.

- Община Криводол извозва генерираните битови отпадъци на територията ѝ на РДНО - Монтана, което се експлоатира от 12.01.2006 г.;

- Община Роман извозва генерираните битови отпадъци на територията ѝ на Регионалното депо за ТБО – Луковит от 01.07.2016 г.

В изпълнение на изискванията на Наредба № 7 за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци, общините, собственици на действащи депа за неопасни отпадъци, ежемесечно предоставят в инспекцията справки за депонираните количества отпадъци по общини. Част от общините внасят регулярно дължимите суми за отчисления по чл. 60 и чл. 64 от ЗУО, а останалите във връзка с влезли в сила изменения и допълнения на Закона за Данъчно-осигурителния процесуален кодекс и по-конкретно преходните и заключителни разпоредби, касаещи Закона за управление на отпадъците не внасят дължимите отчисления по чл. 60 и 64 от ЗУО и ги разходват на основание взети решения от общинските съвети на съответната община.

- **Анализ и оценка на изпълнение на заложените мерки в плановете за действие към общинските програми за управление на отпадъците по чл. 52 от ЗУО**

При така осъществената контролна дейност на инспекцията през 2023 г. на общинските администрации е установено, че заложените дейности в плановете за действие към общинските програми за управление на отпадъците поетапно се изпълняват. Забелязва се забавяне при изпълнението на мерките свързани с организирането на мероприятия и кампании с цел разясняване и популяризиране на ползите от разделното събиране на различните видове отпадъци и рециклирането им, което от своя страна неминуемо води до по-нисък процент на годни за рециклиране отпадъци. Констатирано е също, че в повечето от плановете за действие са заложили мерки за целия програмен период без да са посочени конкретни дати за изпълнението на всяка една поотделно. Установено е също, че заложените по-мощни проекти за изграждане на съоръжения за третиране на разделно събрани биоразградими и/или зелени отпадъци за 10-те общини от област Враца са реализирани. Общините от Регионално сдружение за управление на отпадъците /РСУО/ - Регион Враца по проект „Изграждане на инсталация за компостиране на разделно събрани зелени отпадъци – регион Враца“ са осигурили необходимата техника и съдове за изграждане на системи за разделно събиране на биоразградими и/или зелени отпадъци на територията на двете общини. За членуващите общини от в РСУО – Регион Оряхово /Оряхово, Козлодуй, Мизия, Бяла Слатина, Борован и Хайредин/ са реализирани заложените мерки за

изграждане на Инсталация за предварително третиране на битови отпадъци /сепарираща/ на територията на регионалното депо.

От РИОСВ – Враца през 2023 г. са издадени 6 броя Решения за разходване на част от събраните средства по чл. 64 от ЗУО от общинските администрации. Освободени са средства за: закупуване на специализирана техника с цел оптимизиране дейността на изградените общински системи за управление на отпадъците, заплащане по сключени договори за извършване на морфологичен анализ на битовите отпадъци и във връзка с междинни плащания за извършени дейности по сключен договор за изпълнение на обществена поръчка с предмет: „Изграждане на клетки 2,2 и 3.1 от обект Регионално депо за неопасни отпадъци на общините Враца и Мездра – изграждане на клетка 2.2 (Етап 1)“.

Във връзка с влезли в сила от 01.01.2023 г. изменения и допълнения на Закона за Данъчно-осигурителния процесуален кодекс /ДОПК/ (обн., ДВ, бр. 100 от 16.12.2022 г.) и по-конкретно § 60. ал. (2) от Преходни и заключителни разпоредби, касаещи Закона за управление на отпадъците (обн., ДВ, бр. 53 от 13.07.2012 г. с изм. и доп.) /ЗУО/, през отчетната година от РИОСВ – Враца са освободени натрупани средства по чл. 60 и чл. 64 от ЗУО на пет общини, членуващи в Регионално сдружение за управление на отпадъците – Регион Оряхово.

- Депа с преустановена експлоатация през годините /осъществена рекултивация –местоположение и площ на депата/.

През 2023 г. са извършени 4 бр. контролни проверки на 4 броя спрени от експлоатация общински депа на общините Роман, Мездра, Оряхово и Козлодуй не отговарящи на изискванията на Наредба № 6 от 27.08.2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци. Констатирано е, че от община Роман е извършена техническа рекултивация и извършват се дейности по биологична рекултивация на депото. На останалите три депа е извършена пълна рекултивация

През отчетната година са извършени всички проверки на заложените в плана за контролна дейност на инспекцията през 2023 г. депа с преустановена експлоатация.

- Управление на биоразградими отпадъци и утайки от градски пречиствателни станции.

На територията на област Враца се експлоатират 4 броя пречиствателни станции за отпадни води: ПСОВ – Враца, ПСОВ – Бяла Слатина, ПСОВ – Козлодуй и ПСОВ – Мездра. Образуваните утайки от дейността на съоръженията се съхраняват на изсушителните полета разположени на територията на ПСОВ – Враца. Влагането им в земеделски земи се осъществява, след извършване на изпитване на утайката от акредитирана лаборатория, съгласно изискванията на Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието (обн, ДВ, бр. 63/2016 г. с изм. и доп.). Дейностите с код R 10 – обработване на земната повърхност, водещо до подобрения за земеделието или околната среда, при които се извършва оползотворяване на утайки от ПСОВ се извършава от юридически лица, притежаващи необходимите документи по чл. 67 от ЗУО.

РИОСВ – Враца осъществява ежегоден контрол на общинските администрации, попадащи в контролния обхват на инспекцията относно спазване и прилагане разпоредбите на чл. 112, ал. 1 и 2 от Закона за управление на отпадъците (обн., ДВ, бр. 53/ 13.07.2012 г. с изм. и доп.) от органите на местната администрация и местното

самоуправление. През 2023 г. са извършени 50 броя планови проверки на общинските администрации, включително на кметове и/или кметски наместници на населени места относно законосъобразното управление на битови, строителни и биоразградими отпадъци и отпадъци от опаковки.

Във връзка с осъществения планов контрол и констатирани нерегламентирани замърсявания с отпадъци в някои от обходените населени места са дадени 20 броя предписания. По всички дадени предписания е извършен последващ контрол, от който е установено, че по-голяма част от предписанията са изпълнени в указаният срок. Констатирано е неизпълнение в указания срок на 5 броя предписания, за което са съставени 5 броя Акт за установено административно нарушение /АУАН/, от които 4 броя на общини и 1 брой на кмет на населено място. През отчетната година е съставен и 1 брой АУАН на кмет на община за констатирано неизпълнение на дадено предписание през м. декември 2022 г.

По три от съставените АУАН са сключени споразумения на основание чл. 58 г от Закона за административните нарушения и наказания /ЗАНН/ и са издадени две наказателни постановления за налагане на имуществени санкции в обща размер от 4 000,00 лв. Предстои издаване на наказателно постановление по един АУАН. Общия размер на заплатените имуществени санкции и глоби е на стойност 6 980,00 лв.

През 2023 г. от инспекцията е осъществен контрол на 10-те общински администрации от обл. Враца във връзка със спазване и прилагане разпоредбите на § 9 от Преходни разпоредби към Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци (обн., ДВ, бр.111 от 27 декември 2013 г., посл. изм. ДВ. бр.77 от 16 септември 2021 г.) и предприетите действия относно извършване на морфологичен анализ на битовите отпадъци, генерирани на територията на съответната община. При така осъществения контрол е установено, че седем от общините имат предоставени от изпълнителите на услугата окончателни доклади за извършен четирисезонен морфологичен анализ на отпадъците, в една община пробонабиранията за четирите сезона са извършени и се очаква окончателния доклад и две общини имат сключени договори през 2023 г.

3. Строителни и инертни отпадъци.

Към 31.12.2023 г. от РИОСВ – Враца са издадени 6 броя Разрешителни за извършване на дейности по третиране на строителни отпадъци /рециклиране/ с мобилни и стационарни инсталации, на площадки находящи се на територията на област Враца.

През 2023 г. от инспекцията е осъществен контрол на 10 – те общински администрации от област Враца относно спазване и прилагане изискванията на чл. 19, ал. 3, т. 5 от ЗУО и на всички заложи в плана юридически лица, чиято основна дейност е строителство и ремонт.

При така осъществената контролна дейност е установено, че фирмите извършващи строително-ремонтни работи се отнасят по-отговорно към управлението на генерираните от дейността отпадъци. В РИОСВ – Враца все по-често постъпват заявления за извършване на регистрация и издаване на регистрационни документи за събиране и транспортиране на строителни отпадъци, както и за утвърждаване на работни листа за образуваните строителни отпадъци по време на строителните работи.

В края на отчетната година в инспекцията посредством Национална информационна система за отпадъци е постъпило едно заявление за издаване на разрешение за дейности по третиране на строителни отпадъци на площадка разположена на територията на община Мездра и след извършване на проверка на място ще бъде издадено разрешителното.

На територията на област Враца няма изградено и функциониращо Депо за строителни отпадъци и липсата на регламентиран общински площадки за дейности по събиране, съхранение и третиране на строителни отпадъци до голяма степен допринася за нерегламентираното изхвърляне на неразрешени за това места.

4. Производствени и опасни отпадъци.

През отчетната 2023 г. са извършени всички проверки на заложените обекти, от чиято дейност се образуват производствени отпадъци в съответствие с утвърдения от МОСВ План за контролната дейност на РИОСВ - Враца през 2023 г. При констатирани несъответствия с нормативните разпоредби от страна на проверяващите експерти са давани предписания с указан срок и отговорник за изпълнението им. По всички предписания е осъществен последващ контрол и е установено, че са изпълнени в указания срок.

Проверените предприятия, при чиято дейност се образуват производствени и/или опасни отпадъци имат обособени площадки и/или зони предназначени за временно съхранение на образуваните количества отпадъци. Води се отчетност за образуваните и предадени производствени отпадъци.

През годината чрез Национална информационна система за отпадъците /НИСО/ са утвърдени 121 броя работни листове за класификация на отпадъците на 48 юридически лица от региона, съгласно изискванията на Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците (обн., ДВ, бр. 66 от 08.08.2014 г. с изменения и допълнения). През 2023 г. са прекратени 21 броя работни листове за класификация на отпадъците на 6 юридически лица във връзка с преустановяване образуването на производствени отпадъци.

- Съоръжения за третиране на отпадъци

Екологосъобразното обезвреждане на отпадъците най-често се извършва, чрез депонирането им на съществуващите депа за неопасни отпадъци. Отпадъците, които могат да се рециклират или оползотворяват се събират, съхраняват и предават на фирми извън региона за последващата им обработка.

На територията на областта, съгласно издадените Регистрационни документи по чл. 35 от ЗУО, третиране /преработка/ на отпадъци от пластмаса се извършва от следните дружества:

- „Костов пласт“ ЕООД, гр. Враца;
- СД „Гостор – Орловски, Орловска”, гр. Враца;
- „Еко Ре” ЕООД, гр. Нови Искър /площадка гр. Мизия/
- „Екопласт 21“ ЕООД, гр. Враца
- „Полимер Продукт“ ООД, гр. София /площадка гр. Криводол/

При осъществения текущ контрол е установено, че на регламентираните площадки за дейности с отпадъци от пластмаса на СД „Гостор – Орловски, Орловска” „Екопласт 21“ ЕООД, „Полимер Продукт“ ООД и „Еко Ре” ЕООД не се извършва дейност. На стопанисваната производствена площадка от „Полимер Продукт“ ООД има

монтирани инсталации и съоръжения. „Екопласт 21“ ЕООД е демонтирало наличната инсталация с цел продажбата ѝ. Предстои подаване на заявление за прекратяване действието на издадения регистрационен документ. СД „Тостор – Орловски, Орловска” не извършва дейност поради повреда в ел. инсталацията на площадката. На площадката на „Еко Ре” ЕООД няма монтирана инсталация за третиране на пластмасови отпадъци.

Дейности по преработка и оползотворяване на отпадъци от черни метали извършват следните дружества:

- „Центромет” АД, гр. Враца;
- „Кастех - БГ” ЕООД, гр. Враца;

В производствената дейност на тези дружества се използват като суровина отпадъчни метали, които се претопяват в индукционни пещи за производството на метални изделия, заготовки и елементи, намиращи приложение в леката и тежката промишленост.

Сепариращи инсталации:

- „Евро Импекс“ ЕООД, гр. София /площадка гр. Враца/ – сепарираща инсталация за разделно събрани отпадъци от опаковки;

- „Екопроект“ ООД, гр. Враца /площадка разположена на територията на РДНО-Враца - Мездра/ - сепарираща инсталация за смесени битови отпадъци;

- Община Оряхово - Инсталация за предварително третиране на смесено събран битов отпадък /сепарираща инсталация/, разположена на територията на РДНО – Оряхово

Компостиращи инсталации:

- „Екопроект“ ООД, гр. Враца - компостираща инсталация за разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци, на територията на РДНО – Враца;

- Община Оряхово - компостираща инсталация за разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци, на територията на РДНО – Оряхово ;

- Община Козлодуй - компостираща инсталация за разделно събрани зелени отпадъци, на територията на гр. Козлодуй.

При осъществения планов контрол на горепосочените обекти през 2023 г. не са констатирани несъответствия с действащите разпоредби на екологичното законодателство и на поставените условия в издадените документи по чл. 35 от ЗУО на дружествата.

5. Масово разпространени отпадъци: отпадъци от опаковки и полимерни торбички; негодни за употреба батерии и акумулатори; излязло от употреба електронно и електрическо оборудване; излезли от употреба моторни превозни средства; отработени масла и отпадъчни нефтопродукти; излезли от употреба гуми

През 2023 г. от страна на експертите от направление „Управление на отпадъците— от РИОСВ – Враца са извършени планови и извънредни проверки на сервиси за смяна на отработени масла, центрове за разкомплектоване на ИУМПС, площадки за събиране, транспортиране и третиране на отпадъци от ОЧЦМ, НУБА, ИУЕЕО и отпадъци от опаковки /ОО/. От осъществената контролна дейност е констатирано, че е осигурено безопасно съхранение и не се допуска замърсяване на компонентите на околната среда. Отработените масла и нефтопродукти, събраните

количества отпадъци от черни и цветни метали, НУБА, ИУЕЕО, ОО се предават на лица за последващо третиране на база сключени договори. Лицата, извършващи повторна употреба на собствени отработени масла, предимно за смазване на големи детайли или при закаляване на метални изделия, спазват технологията за оползотворяване. Няма установени случаи на нерегламентирано изгаряне на отработени масла и нефтопродукти.

- Отпадъци от опаковки и полимерни торбички

През 2023 г. са извършени проверки на всички заложи в плана за контролна дейност обекти, които пускат на пазара опаковани стоки, както и на търговски обекти във връзка със спазване изискванията на Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки (обн., ДВ, бр. 85 от 6.11.2012 г. с изм. и доп.), Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса (обн., ДВ, бр. 30 от 15.04.2016 г. с изм. и доп.) и Наредба за намаляване на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда (обн., ДВ, бр. 91 от 2.11.2021 г., изм., бр. 100 от 16.12.2022 г.). Проверени са 8 производствени обекти, чиято продукция се пуска опакована на пазара и 4 търговски обекти. При така осъществяваната контролна дейност е установено, че по-голяма част от фирмите имат сключени договори с колективни организации за поемане на задълженията за оползотворяване на отпадъци от опаковки и към тях заплащат продуктова такса. Единични са фирмите, които заплащат продуктова такса към ПУДООС, като това са производствени предприятия с малък производствен капацитет и пускат на пазара опаковани стоки в незначителни количества. Установено е, че фирмите заплащат редовно дължимите продуктови такси.

Във връзка с писмо на МОСВ с Изх. № 05-08-1134/11.04.2023 г. относно извършване на проверки на лица, оператори на площадки за отпадъци подизпълнители на организации по оползотворяване в изпълнение на Заповед № 224/31.03.2023 г. и Заповед № 229/31.03.2023 г., от РИОСВ - Враца са извършени 2 проверки на обекти фигуриращи в предоставените списъци към писмото и попадащи в контролния обхват на РИОСВ – Враца. Проверени са „Евро Импекс“ ЕООД, гр. София в качеството на подизпълнител на „Екопак България“ АД и оператор на сепарираща инсталация за разделно събрани отпадъци от опаковки в гр. Враца и на площадка за дейности по третиране на ОЧЦМ, ИУМПС, ИУЕЕО и опаковки в гр. Враца собственост на „Индустриални суровини“ ООД, гр. Пловдив. Не са установени несъответствия с действащите разпоредби на екологичното законодателство. За резултатите от проверките е изпратен доклад до МОСВ в съответствие с разпоредбите на горесцитираното писмо.

Във връзка с писмо на МОСВ с Изх. № 05-08-1136/11.04.2023 г. относно извършване на проверки на лица, пускащи опаковани стоки – членуващи в организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки са извършени проверки на 2 юридически лица от приложения към писмото списък, чиято производствена дейност се осъществява на контролираната от РИОСВ – Враца територия. Проверени са фирмите „Дан Стел“ ООД, с. Зверино, общ. Мездра и „Орбита“ ООД, гр. Враца. При проверките е установено, че дължимите продуктови такси са заплатени към колективните организации. За резултатите от извършените проверки е изпратен отговор до МОСВ в указания срок с приложени констативни протоколи.

Във връзка с писмо на МОСВ с Изх. № 05-08-1136/12.06.2023 г. относно извършване на проверки на лица, пускащи опаковани стоки – членуващи в организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки от РИОСВ – Враца не са извършвани

проверки, тъй като в приложения към писмото списък няма юридически лица, чиято производствена дейност да попада в контролния обхват на инспекцията.

- Негодни за употреба батерии и акумулатори /НУБА/

През 2023 г. е осъществен контрол на 27 обекти във връзка със спазване изискванията на Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори (обн., ДВ, бр. 2 от 8 Януари 2013 г. с изм. и доп.). При осъществената контролна дейност е установено, че НУБА се събират и съхраняват в съответствие с действащите разпоредби на екологичното законодателство, води се отчетност посредством Национална информационна система за отпадъци за количества приети, третирани и/или образувани и предадени негодни за употреба батерии и акумулатори. При предаването им се попълват съответните идентификационни документи за превоз на опасни отпадъци в съответствие с изискванията на Наредба № 1 за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри (обн., ДВ, бр. 51 от 20.06.2014 г. с изм. и доп.).

- Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване /ИУЕЕО/

В изпълнение разпоредбите на писмо на МОСВ с Изх. № 05-08-1329 от 02.05.2023 г. относно извършване на проверки на лица, пускащи на пазара електрическо и електронно оборудване - членове на организации по оползотворяване на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване е извършена проверка на едно юридическо лице от приложения към писмото списък, чието седалище е на контролираната от РИОСВ – Враца територия. Проверена е фирма „Краун 95“ ООД, при което е установено че дружеството не извършва дейност на територията попадаща в контролния обхват от инспекцията. За направените констатации при проверката е изпратен доклад до МОСВ в указания срок.

През отчетна година са извършени всички заложи в Плана за контролна дейност на инспекцията за 2023 г. планови проверки на лица, притежаващи разрешение по чл. 35, ал. 1, т. 1 от ЗУО (обн., ДВ, бр.53/2012 г. с изм. и доп.) за извършване на дейности с отпадъци от излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО). На проверените обекти има обособени площадки за разделно събиране и временно съхранение на постъпващите ИУЕЕО. При извършените проверки не са установени несъответствия с действащите разпоредби на екологичното законодателство.

- Излезли от употреба моторни превозни средства /ИУМПС/

През 2023 г. са извършени 22 броя планови проверки на обекти в чиито разрешителни за дейности с отпадъци са включени излезли от употреба моторни превозни средства /ИУМПС/. По време на проверките е констатирано съхранение на ИУМПС извън регламентираните площадки на 3 обекта, за което са дадени предписания с посочен срок и отговорник за изпълнението им. Осъществен е последващ контрол на две от дадените предписания, и е установено тяхното изпълнение в срок. Едно от дадените предписания е с неизтекъл срок за изпълнение.

На две юридически лица са дадени предписания за водене на редовна отчетност през НИСО, и същите са изпълнени в указания срок. Проверени обекти имат сключени договори с юридически лица притежаващи инсталации за шредирание на ИУМПС. При проверките е установено, че един от обектите на извършва дейност.

През отчетната година са извършени 2 извънредни проверки на физически лица във връзка с постъпили писма от РУ Бяла Слатина и РУ Оряхово. Констатирано е наличие на незначителни количества авто части от ИУМПС в дворно място към жилищен имот в с. Галиче, общ. Бяла Слатина, и 1 брой ИУМПС и части от разкомплектоване в дворно място на жилищен имот в гр. Оряхово. За констатираните несъответствия с нормативните разпоредби на физическите лица стопанисващи имотите са дадени предписания за почистването на констатираните отпадъци и предаването им на юридически лица, притежаващи необходимите документи по чл. 35 от ЗУО. Осъществен е последващ контрол и е установено, че предписанията са изпълнени. По разпореждане на Областна дирекция МВР – Враца за указване на съдействие и осъществяване на съвместен контрол са извършени проверки на 3 юридическо лица, 2 от които с издадени разрешения за дейности с отпадъци. Не са констатирани нарушения на екологичното законодателство при извършените съвместни проверки. Във връзка с постъпили жалби и сигнали в инспекцията, касаещи нерегламентирани дейности с отпадъци са извършени 5 броя проверки, от които е установено, че една жалба и един сигнал са неоснователни, по останалите три са дадени предписания. Две от дадените предписания са изпълнени едно е с неизтекъл срок.

- **Отработени масла и отпадъчни нефтопродукти**

През 2023 г. са извършени 9 броя планови проверки на обекти от чиято дейност се образуват отработени моторни масла и нефтопродукти във връзка със спазване и прилагане на разпоредбите и изискванията на Наредбата за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти. На територията на проверените обекти има обособени и обозначени зони, в които са поставени съдове за временно съхранение на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти. Съдовете са обозначени с надписи, указващи тяхното предназначение. При направени справки в национална информационна система за „Отпадъци“-НИСО е установено, че се води отчетност за количествата образувани и предадени отпадъци. Събраните количества отработени масла и отпадъчни нефтопродукти се предават на юридически лица притежаващи необходимите документи по чл. 35 от ЗУО на база договор. При всяко предаване се изготвят идентификационни документи в съответствие с изискванията на нормативните разпоредби, и след оформянето им от краен получател се предоставя формуляр в РИОСВ – Враца.

На територията на РИОСВ – Враца се експлоатира 1 брой инсталация за третиране на отпадъчни нефтопродукти, собственост на фирма „АСК БУЛ“ ЕООД, гр. Враца. Производствената площадка се намира в Източна индустриална зона в гр. Мездра. За дейността си дружеството притежава Комплексно разрешително /КР/ издадено от Изпълнителна агенция по околна среда и Регистрационен документ за извършване на дейности по събиране и транспортиране на отпадъци издаден от Директора на РИОСВ – Враца.

Дружеството „Анди“ ООД притежава и експлоатира 1 брой филтър преса, която се използва за обезмасляване на използвани маслени филтри, на основание издаден разрешителен документ по чл. 67 от ЗУО. Оператора извършва и дейности по събиране и транспорт на отработени масла в региона, за което притежава регистрационен документ по чл. 78 от ЗУО.

Дейности по събиране и транспортиране на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти извършва и ЕТ „Авто-ойлс – Петко Петков“ на основание издаден от РИОСВ – Враца Регистрационен документ.

- **Излезли от употреба гуми /ИУГ/**

През отчетната година е съществен текущ контрол на всички заложи в Плана за контролна дейност на РИОСВ – Враца за 2023 г. обекти от чиято дейност се генерират излезли от употреба гуми /ИУГ/. При проверките е констатирано, че на производствените площадки има обособени зони за временно съхранение на ИУГ. Същите се предават на лицензирани фирми за последващо третиране /оползотворяване/ на база сключени договори. Голяма част от количествата образувани ИУГ, се оползотворяват чрез изгаряне в пещите на „Холсим (България)“ АД, с. Бели Извор, общ. Враца. Води се отчетност за количествата образувани и предадени отпадъци.

По постъпило писмо от МОСВ с Изх. № 05-08-1135/11.04.2023 г. относно извършване на проверки на лица, пускащи на пазар гуми – членове на организации по оползотворяване на излезли от употреба гуми, от РИОСВ - Враца не са извършвани проверки, тъй като на контролираната от инспекцията територия няма такива обекти.

- **Брой проверки на обекти по чл. 10, ал. 5 от Наредбата за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми, брой установени нарушения, издадени предписания и съставени актове**

Извършени са проверки на 4 юридически лица, от които 2 автосервиза и две дружества извършващи транспортна дейност. При проверките е установено, че в автосервизите е осигурена площадка за събиране и временно съхранение на ИУГ, които клиентите искат да оставят. В проверените транспортни фирми е установено, че също има осигурени площадки за временно съхранение на сезонни гуми и ИУГ. При извършените проверки не са констатирани нарушения.

6. Болнични отпадъци

През 2023 г. е осъществен текущ контрол на 8 броя здравни заведения, медицински центрове и лаборатория, относно спазване разпоредбите на Наредба № 1/09.02.2015 г. за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения (обн., ДВ, бр. 13 от 17.02.2015 г.).

7. Контрол, свързан с изискванията на Регламент (ЕО) №1013/2006 относно превози на отпадъци.

През 2023 г. са извършени 4 броя планови проверки във връзка с прилагане изискванията на Регламент (ЕО) №1013/2006 относно извършване на трансграничен превоз на отпадъци. Проверени са следните юридически лица:

- „Холсим (България)“ АД, с. Бели Извор, общ. Враца;
- „Джиосайкъл България“ ЕООД, с. Бели Извор, общ. Враца;
- „Косаня“ ЕАД, гр. Мизия;
- „АСК БУЛ“ ЕООД, гр. Мездра.

При извършените проверки на място и от предоставените документи в инспекцията е констатирано, че три от дружествата имат издадени от МОСВ Решения по нотификации за извършването на дейности по внос на отпадъци с цел тяхното третиране и оползотворяване. Приетите отпадъци се оползотворяват в пещите на циментовия завод на „Холсим (България)“ АД след подлагане на предварително третиране от „Джиосайкъл България“ ЕООД, както и за третиране в инсталация за обезводняване на нефтопродукти със собственик и оператор „АСК БУЛ“ ЕООД.

Операторите предоставят в инспекцията документите за движение за отпадъци в съответствие с изискванията на Регламент (ЕО) №1013/2006. „Косаня“ АД, гр. Мизия извършва дейности по износ на отпадъци от метали попадащи в „Зеления списък“ на

Регламент (ЕО) № 1013/2006, за които се оформят единствено документи по Приложение VII по Регламент (ЕО) №1013/2006. По време на проверките не са констатирани несъответствия с действащите разпоредби на екологичното законодателство и поставените условия в издадените документи по чл. 35 от ЗУО на операторите.

8. Кратка обобщена оценка за състоянието и разрешаването на проблемите с отпадъците на територията на РИОСВ - положителни констатации, проблеми.

През 2023 г. е извършен контрол на местните администрации, физически и юридически лица във връзка със спазване и прилагане изискванията на Закона за управление на отпадъците и подзаконовите нормативни актове, спазване условията в издадени разрешителни и регистрационни документи за дейности с отпадъци, както и последващ контрол по изпълнение на дадени предписания.

Във връзка със спазване и прилагане изискванията на ЗУО и подзаконовите нормативни актове са извършени общо 315 бр. проверки, от които 152 бр. планови проверки, съгласно утвърдения от МОСВ План за контролна дейност на РИОСВ – Враца за 2023 г. Извършени са: 6 бр. проверки по условия на Комплексни разрешителни, 18 бр. комплексни проверки по компоненти и фактори на околната среда (вкл. и на фирми притежаващи разрешения и регистрационни документи за дейности с отпадъци), 47 бр. на фирми притежаващи разрешения и регистрационни документи за дейности с отпадъци, 8 бр. на фирми, чиято дейност е свързана с образуване на производствени отпадъци, 8 бр. на здравни заведения, медицински центрове и клинични лаборатории относно законосъобразното управление на опасни болнични отпадъци, 7 бр. на търговски обекти, 6 бр. на фирми чиято дейност е свързана с пускане на опаковани стоки на пазара, 50 бр. проверки на общинските администрации включително кметове на населени места относно законосъобразното управление на битови, строителни и биоразградими отпадъци и отпадъци от опаковки от страна на местните власти и 2 бр. на закрити общински депа.

Извънредните проверки са 163 бр., в т.ч. 117 бр. по изпълнение на дадени предписания, включително и изискана информация от общините относно управлението на строителните и текстилните отпадъци на съответната община и във връзка със спазване и прилагане разпоредбите на § 9 от Преходни разпоредби към Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци (обн., ДВ, бр.111 от 27 декември 2013 г., посл. изм. ДВ. бр.77 от 16 септември 2021 г.) и извършване на морфологични анализи на битовите отпадъци, 29 бр. във връзка с постъпили жалби и сигнали, включително постъпили сигнали в МОСВ препратени за предприемане на действия по компетентност от РИОСВ – Враца, 2 бр. във връзка с постъпили писма в инспекцията с Вх. № УООП-399 от 19.06.2023 г. и № УООП-772/07.12.2023 г. от дирекция НКЦ към МОСВ относно разглеждане на документи по предстоящо издаване на нотификации на юридически лица, 7 бр. във връзка с писма от МОСВ, за извършване на проверки на юридически лица /ЮЛ/, подизпълнители на колективни организации /КО/, обекти чиято продукция се пуска на пазара опакована и членуват КО, включително и по препратени сигнал за предприемане на действия по компетентност, 3 бр. във връзка с разпореждане на ОД на МВР – Враца, 2 бр. във връзка с постъпили писма „Районни управления“ Бяла Слатина и Оряхово към ОД на МВР – Враца за извършване на съвместни проверки с цел превенция и предотвратяване на нерегламентирани дейности с ИУМПС, 2 бр. във връзка с постъпили заявления за издаване на Разрешения за дейности по третиране на отпадъци и 1 бр. в изпълнение на Заповед № 82/23.06.2023 г.

и проследяване дейностите по извозване на нерегламентирано складираните излезли от употреба тонер касети на ул. „Складова“ № 14, в гр. Враца.

Във връзка с констатирани несъответствия с действащите разпоредби на екологичното законодателство и замърсени терени с отпадъци в населените места, през 2023 г. са дадени общо 92 бр. предписания, от които: 47 бр. за почистване на замърсени терени с отпадъци (33 бр. дадени с писма, включително 10 бр. до общините за почистване на речните легла и прилежащите територии и 9 бр. относно законосъобразното управление на строителните отпадъци генерирани от домакинствата), 2 бр. във връзка с предоставяне на месечни справки-декларации и платежни документи към тях за заплатена продуктова такса и удостоверения от колективни организации, 2 бр. за премахване на нерегламентирано складиран отпадъци от ИУМПС и предаването им на лицензирани фирми, 2 бр. за почистване на ИУМПС, разположени извън регламентираната площадка за дейности с отпадъци, 1 бр. за предприемане на действия за привеждане в съответствие с изискванията на екологичното законодателство на терен върху , който има складиран и ИУМПС или почистване на наличните ИУМПС, 1 бр. да не се извършва нерегламентирано разкомплектоване на ИУМПС и/или сваляне/разглобяване на части и компоненти и части от ИУМПС до издаване на Разрешение по чл. 35 от ЗУО за дейности по третиране на ИУМПС, 9 бр. за водене на отчетност посредством електронната платформа (НИСО), 3 бр. за изготвяне на работни листа за класификация на отпадъци, 1 бр. за подаване на заявление за прекратяване действието на регистрационен документ за дейности по третиране на отпадъци, 1 бр. за подаване на заявление за издаване на регистрационен документ за третиране на отпадъци, 1 бр. за подаване на уведомление за прекратяване образуването на отпадъци, 1 бр. за преустановяване изтичането на смесен поток от води в съседен имот, 9 бр. на общински администрации за предаване на строителни отпадъци, генерирани от домакинствата на фирми, притежаващи необходимите съоръжения и документи за дейности с отпадъци и 9 бр. за сключване на договори с юридически лица във връзка със спазване изискванията на чл. 19, ал. 3, т. 5 от ЗУО, 1 бр. за предоставяне на договор с лице, притежаващо необходимите документи за дейности по транспортиране на опасни болнични отпадъци, 1 бр. за предприемане на действия по преместване на тпадъци, съдържащи цианиди от корозиралите съдове в Б-Б куба в здрави и 1 бр. за осигуряване на нормална проходимост на дере за отвеждане на скатни води.

За периода са постъпили 48 бр. жалби и сигнали, от тях 15 бр. са изпратени по компетентност до отговорните институции. Извършени са общо 29 бр. проверки по постъпилите жалби и сигнали, и са дадени 13 бр. предписания. Констатирано е, че 7 от постъпилите сигнали са неоснователни.

Във връзка с констатирани несъответствия с действащите разпоредби на екологичното законодателство по отношение на управление на отпадъците и неизпълнение на дадени предписания са съставени 9 бр. АУАН на общини, длъжностни лица и юридически лица. Издадени са 5 бр. наказателни постановления за наложени имуществени санкции в размер на 40 900,00 лв. По три от съставените АУАН са сключени споразумения на основание чл. 58 г от Закона за административните нарушения и наказания /ЗАНН/ и са издадени 5 наказателни постановления за налагане на имуществени санкции в обща размер от 40 900,00 лв. Предстои издаване на наказателно постановление по един АУАН.

9. Съставени АУАН

От направление „Управление на отпадъците и опазване на почвите“ са съставени 8 броя АУАН за извършени нарушения по Закона за управление на отпадъците (ЗУО) и ЗООС, от които:

- 4 бр. АУАН са съставен за нарушение по чл. 156, ал. 1 от ЗУО, във връзка с чл. 113, ал. 3 от същия закон;

- 3 бр. АУАН са съставен за нарушение по чл. 166, ал. 3 от ЗООС, във връзка с чл. 165, ал. 2 от същия закон;

- 1 бр. АУАН са съставен за нарушение по чл. 112, ал. 1, т. 1 от ЗУО

III.2. ШУМ

1. Контрол на промишлените източници по отношение на излъчвания от тях шум в околната среда.

Съгласно Закон за защита от шума в околната среда (обн. ДВ., бр.74/2005г. с посл. изм. и доп.) РИОСВ- Враца организира извършване на измервания, оценка, управление и контрол на шума, излъчван в околната среда от промишлени инсталации и съоръжения, включително за категориите промишлени дейности по приложение №4 към чл. 117, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда. Осъществяваният контрол е превантивен, текущ и последващ. Контролът се осъществява:

- чрез контролни измервания/мониторинг по утвърден годишен график, извършван на производствените площадки на промишлени инсталации и съоръжения или извънредни при постъпили сигнали и жалби;

- по документи- чрез анализ и оценка на представени Доклад/и с резултати от извършени собствени периодични измервания на нивата на промишлен шум излъчван в околната среда от производствената площадка на съответния оператор.

Контролът по шума обхваща, граничните стойности на еквивалентното ниво на шума по: границите на производствената площадка и в мястото на въздействие (най-близко разположените спрямо промишления източник урбанизирани територии) в dB(A).

Операторите с издадени Комплексни разрешителни са задължени да провеждат собствен мониторинг на нивата на промишлен шум излъчван в околната среда и своевременно да представят резултатите от проведените измервания под формата на Доклади. Честотата на мониторинга е разписана в Условие №12. „Шум“ към съответните Разрешителни.

Контролните и собствените периодични измервания на нивата на промишлен шум излъчван в околната среда се извършват от Акредитирани лаборатории, в съответствие с изискванията на „Методика за определяне на обща звукова мощност, излъчвана в околната среда от промишлено предприятие и определяне нивото на шум в мястото на въздействие“ утвърдена със Заповед на Министъра на околната среда и водите.

РИОСВ- Враца контролира шума излъчван в околната среда от дейността на 41 броя оператори. През 2023г. са проверени на 100 % заложените в Плана за контролна дейност 19 броя проверки, включително 12 броя проверки/мониторинг във връзка с изпълнение на утвърден „Годишен график на РИОСВ- Враца и РЛ- Враца за извършване на контролни замервания на нивата на шум, излъчван в околната среда от промишлени източници през 2023г.“. Съвместно с Регионална лаборатория- Враца

мониторинг е извършен на следните оператори:

- ЕТ „КАМ- Никола Стойков“ база гр. Враца- специализирано в производство на мебели за офис обзавеждане;
- „Лесто Продукт“ ЕООД, гр. Враца (база №2)- специализирано в производство на метални изделия;
- „Центромет“ АД, гр. Враца- специализирано в производство на центробежно лети метални изделия;
- ТЕЦ „Градска“ към „Топлофикация- Враца“ ЕАД, гр. Враца- специализирано в производство на топло и електро- енергия;
- „Евробилд“ ООД, гр. Бургас (производствена площадка гр. Козлодуй, обл. Враца)- специализирано в производство на бетонови разтвори;
- „Галактика 03“ ЕООД, гр. Враца- специализирано в производство на бетонови разтвори и строителни изделия;
- „Теклас- България“ ЕАД, завод гр. Враца- специализирано в производство на каучукови и пластмасови изделия за автомобилната индустрия;
- „Людал Фрикшън“ ЕООД, с. Зверино, общ. Мездра, обл. Враца- специализирано в производство на безазбестови фриксионни изделия за автомобили;
- „Евро Строй Кънстракшън“ ЕООД, база гр. Мездра, общ. Мездра, обл. Враца- специализирано в производство на асфалтови и бетонови смеси;
- „Лана Мел“ АД, гр. Враца (мелница гр. Мездра), обл. Враца- специализирано в производство на брашна и трици;
- „Царевец Енерджи“ ООД и „Малиновец Енерджи“ ООД с обща площадка в с. Царевец, общ. Мездра, обл. Враца- специализирани в производство на биогаз, топлинна и електрическа енергия от биогаз;
- „Хемус- М“ АД, гр. Мездра, общ. Мездра, обл. Враца- специализирано в производство и обработка на облицовъчни изделия.

При извършените контролни измервания, не са установени нарушения на граничните стойности на еквивалентните нива на шум в dB(A) по границите на производствените площадки и местата на въздействие, съгласно изискванията на Наредба №6 за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, в помещенията на жилищни и обществени сгради, в зони и територии, предназначени за жилищно строителство, рекреационни зони и територии и зони със смесено предназначение, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението (обн. ДВ, бр.58/2006г., с изм. и доп.).

При съвместните контролни проверки на експерти от РИОСВ- Враца и РЛ- Враца мониторинга се извършва с интегрален шумомер „Mediator-2238“ на „Briel & Kjaer“.

От ИАОС- София се поддържа Националната система за мониторинг на околната среда с резултати от извършените измервания на нивата на промишлен шум.

Извършени са 7 броя планови проверки във връзка с изпълнение на Условие №12. „Шум“ от издадени Комплексни Разрешителни на следните оператори:

- „Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Враца и Мездра“ с оператор „Екопроект“ ООД, гр. Враца;

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

- „Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Оряхово, Козлодуй, Хайредин, Мизия, Бяла Слатина, Борован и Кнежа“ с оператор „Община Оряхово“, гр. Оряхово;
 - „Холсим (България)” АД, с. Бели Извор, общ. Враца- „Инсталация за производство на циментов клинкер”;
 - „АСК-БУЛ“ ЕООД, гр. Враца (производствена площадка гр. Мездра, общ. Мездра, обл. Враца, източна промишлена зона)- „Инсталация за преработка на отпадъчни нефтопродукти“ и „Инсталация за съхранение на опасни отпадъци (отпадъчни нефтопродукти)“;
 - „Яйца и птици” АД, гр. Мизия- „Инсталация за интензивно отглеждане на птици с повече от 40 000 места” площадка гр. Козлодуй, общ. Козлодуй, обл. Враца;
 - Подземно газово хранилище “Чирен”, землището на с. Чирен, общ. Враца към „Булгартрансгаз“ ЕАД, гр. София- "Горивни инсталации";
 - „Метизи“ АД, гр. Роман, общ. Роман, обл. Враца- „Инсталация за производство на стоманени телове, стоманени въжета, арматурни снопове, пирони, сита и сапани”.
- В проверените дружества, няма констатирани нарушения по изпълнения на Условие №12. „Шум“ от издадените им Комплексни разрешителни.

През 2023г. са анализирани и оценени 4 броя Доклади с Резултати от собствени периодични измервания на нивата на промишлен шум излъчван в околната среда от дейността на 4 броя оператори:

- 1 брой Доклад на „МД Електроник“ ЕООД, гр. Враца- специализирано в производство на коаксиални кабели и пластмасови изделия за автомобилната индустрия. Мониторинга е извършен от Регионална лаборатория Враца- Акредитирана лаборатория за изпитване;
- 1 брой Доклад на „Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Враца и Мездра“ с оператор “Екопроект” ООД, гр. Враца. Мониторинга е извършен от ЛИК „ЛИПГЕИ“ към „Пехливанов- Инженеринг“ ООД, гр. София- Акредитирана лаборатория за изпитване и калибриране;
- 1 брой Доклад на „Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Оряхово, Козлодуй, Хайредин, Мизия, Бяла Слатина, Борован и Кнежа“ с оператор „Община Оряхово“, гр. Оряхово. Мониторинга е извършен от ЛИК „ЛИПГЕИ“ към „Пехливанов- Инженеринг“ ООД, гр. София - Акредитирана лаборатория за изпитване и калибриране;
- 1 брой Доклад на „Яйца и птици” АД, гр. Мизия- „Инсталация за интензивно отглеждане на птици с повече от 40 000 места” площадка гр. Козлодуй, общ. Козлодуй, обл. Враца. Мониторинга е извършен от ЛИК „ЛИПГЕИ“ към „Пехливанов-Инженеринг“ ООД, гр. София- Акредитирана лаборатория за изпитване и калибриране.

Представените от страна на операторите Доклади с Резултати от собствени периодични измервания на нивата на промишлен шум излъчван в околната среда са изготвени в съответствие с изискванията на Наредба №54 за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда (обн. ДВ, бр. 3/2011г.).

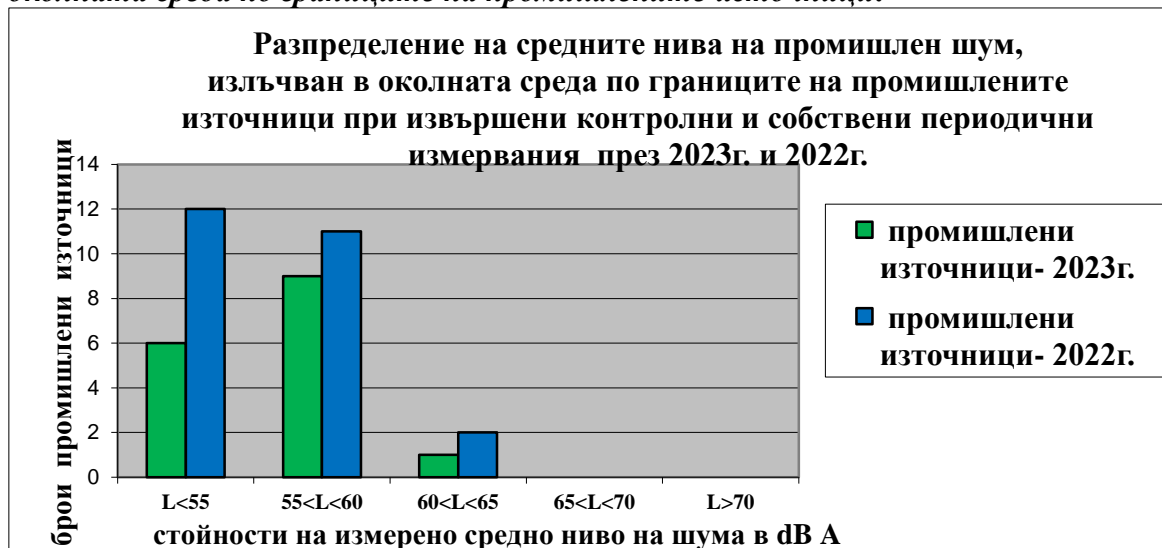
При анализ на резултатите от извършените собствени периодични измервания, не са установени нарушения на граничните стойности на еквивалентните нива на шум в dB(A) по границите на производствените площадки и местата на въздействие, съгласно изискванията на Наредба №6 за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, в помещенията на жилищни и

обществени сгради, в зони и територии, предназначени за жилищно строителство, рекреационни зони и територии и зони със смесено предназначение, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението и Условие №12. „Шум“ за операторите с издадени Комплексни разрешителни. На операторите извършили СПИ са изпратени заключения с резултатите от мониторинга.

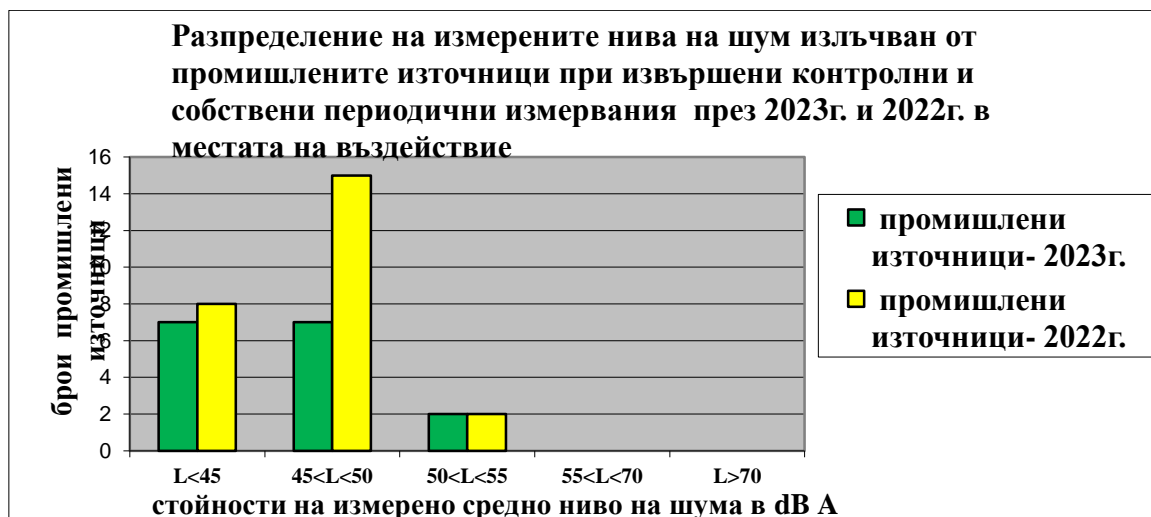
В ИАОС- София е представен Годишен доклад за 2022г. с резултатите от контролни и собствени периодични измервания на нивата на шума, излъчван в околната среда от промишлени източници в изпълнение изискванията на чл.33, ал.1 и ал.2 на Наредба № 54 за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда.

Графично са представени:

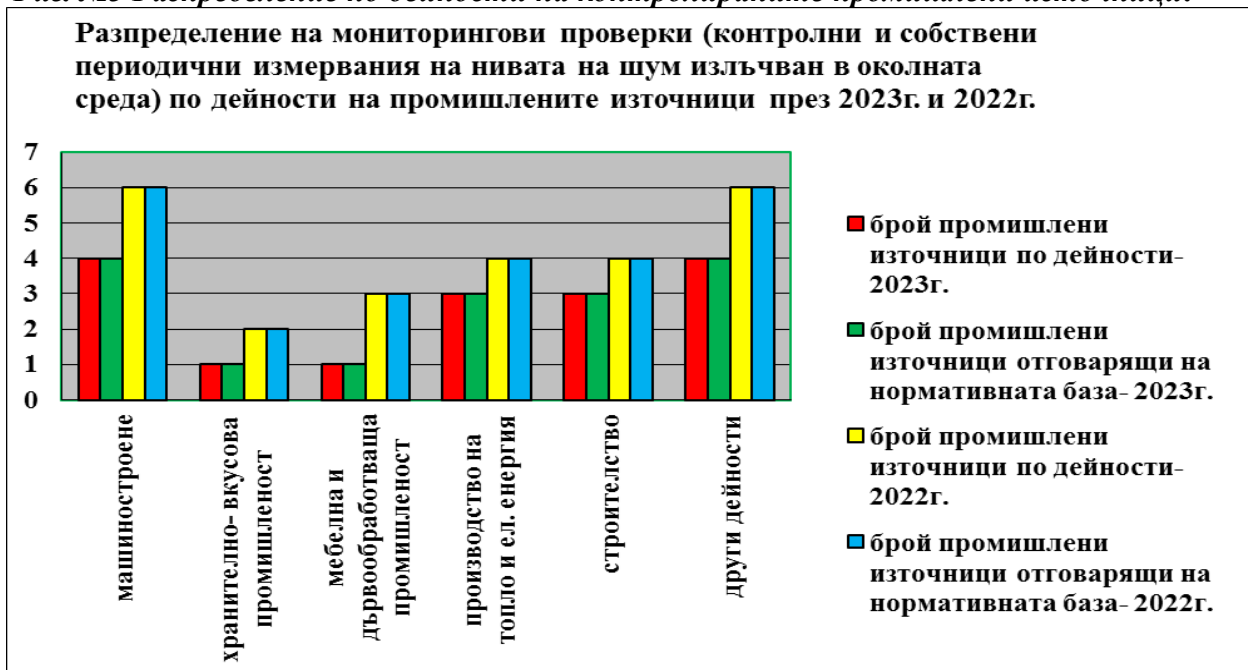
Фиг.№1 *Разпределение на средните нива на промишлен шум излъчван в околната среда по границите на промишлените източници:*

„Фиг.№2 *Разпределение на нивата на шум в местата на въздействие:*

Фиг. №3 Разпределение по дейности на контролираните промишлени източници:

По фактор „Шум“ от страна на РИОСВ- Враца през 2023г., както и през предходната 2022г. няма издадени предписания, наложени глоби или имуществени санкции на оператори източници на промишлен шум в околната среда. Няма постъпили основателни жалби и сигнали през 2023г.

Сравнение на контролната дейност през 2023г. с тази през 2022г.:

- планови проверки мониторинг: през 2023г.- 12 броя, през 2022г.- 15 броя;
- планови проверки във връзка с изпълнения на Условие №12. „Фактор Шум“ от издадени Комплексни разрешителни: през 2023г.- 7 броя, през 2022г.- 6 броя;
- представени, приети и оценени Доклади с резултати от извършени СПИ на нивата на промишлен шум излъчван в околната среда: през 2023г.- 4 броя, през 2022г.- 12 броя.

По вреден физичен фактор “Шум” през 2023г., както и през 2022г. е осъществен контрол на всички оператори източници на промишлен шум излъчван в околната среда, съгласно Плана за контролна дейност на РИОСВ- Враца за съответната година.

2. Кратка информация за разработените и одобрени общински планове за действие за ограничаване и намаляване на шума в околната среда на територията на РИОСВ- Враца.

На територията контролирана от РИОСВ- Враца няма агломерации с население над 250 хил. жители, както и: основни пътища с преминаващи над 6 млн. моторни превозни средства годишно, железопътни линии с над 60 хил. преминавания на влакови композиции годишно и летища, поради което не се изисква разработването на стратегически карти за шум в околната среда. Дейностите на Общините, свързани с контрол на шума излъчван в тихите зони и урбанизираните територии са определени с Наредби приети от съответните общински съвети.

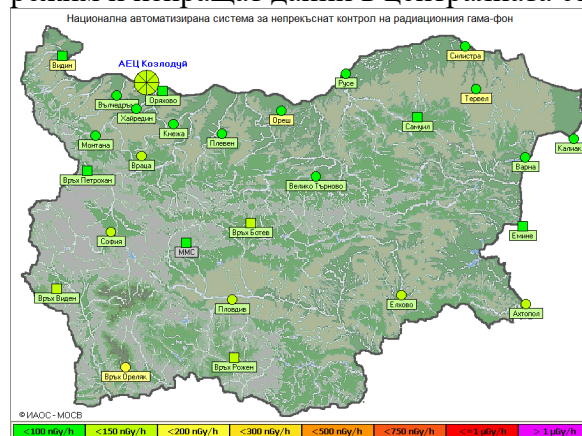
III. 3. РАДИАЦИОНЕН КОНТРОЛ

1. Радиационен гама фон и атмосферна радиоактивност.

Националната система за радиологичен мониторинг на околната среда има за цел откриване на отклонения от допустимите стойности на радиационните параметри в основните компоненти на околната среда – атмосферен въздух, води и почви и се осъществява чрез:

- автоматизирана система за on line наблюдение - Национална автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама - фон.
- лабораторно-аналитична дейност – в лабораториите за радиационни измервания — (ЛРИ) към ИАОС;

Системата разполага с 26 локални мониторингови станции, измерващи мощността на дозата. Станциите са разположени по цялата територия на страната, работят в непрекъснат режим и изпращат данни в централната станция в ИАОС.

На тази база се изготвя ежедневен бюлетин за състоянието на радиационната обстановка в страната:

Постоянно се следи състоянието на радиационния гама-фон в посочените пунктове на територията на област Враца.

На територията на РИОСВ – Враца радиометричните измервания, в условия на пробонабиране и последващи лабораторно-аналитични дейности, се осъществяват от лаборатория за радиационни измервания на Регионална лаборатория – Враца към Изпълнителна агенция по околна среда.

Фонов мониторинг:

Атмосферен въздух

С цел следене наличието на радионуклиди в атмосферния въздух през 2023 г. са набрани и анализирани 27 броя аерозолни филтъра от стационарна станция в гр. Враца. Не са регистрирани наднормени концентрации на естествени и техногенни радионуклеиди, съгласно Наредба за радиационна защита.

Почви

Извършено е пробонабиране и анализ на 3 броя годишни почвени проби от 3 – 100 км зона на „АЕЦ Козлодуй“. Мощността на еквивалентната доза на радиоактивния гама фон е в диапазона $0,15 \div 0,17 \mu\text{Sv/h}$. Активността на Cz -137 е в диапазона $5,4 \div 6,4 \text{ Bq/kg}$. Не се установява изменение на характерните за отделните пунктове стойности на естествените радионуклеиди в анализираниите проби.

Води

По показател обща алфа и обща бета активност, през 2023 г. са пробонабрани и анализирани 8 броя повърхностни водни проби в 3 – 100 км зона на „АЕЦ Козлодуй“. Не са констатирани отклонения от обичайните стойности за обща алфа и бета активност за пунктовете.

Продължава да се следи състоянието на радиационния гама - фон в постоянните пунктове за пробовземана на територията на област Враца. Направените измервания показват, че мощността на еквивалентната доза е в границите на характерните естествени стойности за съответните пунктове и конкретните метеорологични условия от $0,14 \div 0,19 \mu\text{Sv/h}$.

Седименти

Извършено е пробовземане и анализа на 3 броя седименти в 3 – 100 км зона на „АЕЦ Козлодуй“. Мощността на еквивалентната доза на радиационния гама –фон е от $0,16 \div 0,17 \mu\text{Sv/h}$. Активността на Cz-137 е в диапазона $1,0 \div 4,8 \text{ Bq/kg}$. Не се установява изменение на характерните за отделните пунктове стойности на естествените радионуклеиди в анализираниите проби.

Обекти с потенциална възможност при инциденти от различен характер за радиационно замърсяване на околната среда:

Почви

През всяко тримесечие на 2023 г. е извършено пробонабиране и анализ на тримесечни проби от 12-те пункта в 3-30 км зона на „АЕЦ Козлодуй“. Мощността на еквивалентната доза на радиоактивния гама фон е в диапазона $0,12 \div 0,20 \mu\text{Sv/h}$. Активността на Cz-137 е в диапазона $3,2 \div 23,9 \text{ Bq/kg}$. Не се установява изменение на характерните за отделните пунктове стойности на естествените радионуклеиди в анализираниите проби.

Извършено е пробовземане и анализ на 9 броя годишни почвени проби от 3 – 100 км зона на „АЕЦ Козлодуй“. Мощността на еквивалентната доза на радиоактивния гама фон е в диапазона $0,14 \div 8,6 \mu\text{Sv/h}$. Активността на Cs-137 е в диапазона $0,12 \div 14,7 \text{ Bq/kg}$. Не се установява изменение на характерните за отделните пунктове стойности на естествените радионуклеиди в анализираниите проби.

Води

По показател обща алфа и обща бета активност, през 2023 г. са пробонабрани и

анализирани 96 броя водни проби в 3 – 100 км зона на „АЕЦ Козлодуй“. Не са констатирани отклонения от обичайните стойности за обща алфа и бета активност за пунктовете.

Взети са и са анализирани по 4 броя (всяко тримесечие) водни проби за определяне съдържанието на Cs-137 от река Дунав при гр. Козлойд – пристанище и при гр. Оряхово – пристанище. Не са констатирани отклонения.

Всяко тримесечие са взети проби от река Дунав при гр. Оряхово – пристанище и отпадна вода от отводящия канал на АЕЦ за определяне съдържанието на тритий. Пробите се анализират от ЛРИ ИАОС – София. Не са констатирани отклонения.

През второ и четвърто тримесечие на 2023 г. са пробонабрани и анализирани общо 10 броя подземни води от Площадка 2 на „Нови ядрени мощности“ и площадка „Радиана“ на „АЕЦ Козлодуй“, по показатели обща алфа и бета активност и за определяне съдържанието на Cs-137. Не са констатирани отклонения от обичайните стойности. Пробите са анализирани в ЛРИ на ИАОС-София за определяне съдържанието на тритий и естествен уран. Не са констатирани отклонения.

Продължава да се следи състоянието на радиационния гама – фон в постоянните пунктове за пробовземане на територията на област Враца. Направените измервания показат, че мощността на еквивалентната доза е в границите на характерните естествени стойности за съответните пунктове и конкретните метеорологични условия от $0,12 \div 0,22 \mu\text{Sv/h}$.

Седименти

Извършено е пробонабиране и анализ на 9 броя седименти в 3 – 30 км зона на „АЕЦ Козлодуй“. Мощността на еквивалентната доза на радиационния гама –фон е в диапазона $0,13 \div 0,18 \mu\text{Sv/h}$. Активността на Cs-137 е в диапазона $1,2 \div 5,3 \text{ Bq/kg}$. Не се установява изменение на характерните за отделните пунктове стойности на естествените радионуклеиди в анализираниите проби.

Извършено е пробовземане и анализ на 1 брой седимент „АЕЦ – отводящ канал“ на „АЕЦ Козлодуй“. Мощността на еквивалентната доза на радиационния гама –фон е $0,13 \mu\text{Sv/h}$. Активността на Cs-137 е $5,1 \text{ Bq/kg}$. Не се установява изменение на характерните за отделните пунктове стойности на естествените радионуклеиди в анализираниата проба.

2. Обобщени изводи за радиационното състояние на околната среда.

Резултатите от радиологичния мониторинг на околната среда през 2023 г. показват, че радиационният гама - фон в област Враца е в границите на характерните за страната фонове стойности. Не са наблюдавани повишавания на специфичните активности на изследваните естествени и техногенни радионуклиди в атмосферния въздух, водите и почвите в пунктовете за наблюдение в обхвата на РИОСВ- Враца.

III. 4. ХИМИКАЛИ И УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА ОТ ГОЛЕМИ АВАРИИ

1. Кратко описание на състоянието в областта на управлението на химикалите

Управлението на химикалите има за цел постигане на високо ниво на защита на човешкото здраве и опазване на околната среда посредством засилване ролята и отговорността на индустрията, осигуряване на безопасната им употреба в условията на

свободно движение на химикалите на вътрешния Европейски пазар и предотвратяване на последствията от промишлени аварии. Националната политика по управление на химикалите се основава на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси (ЗЗВВХВС) и изискванията на Директива Севезо III, транспонирана в българското законодателство в Закона за опазване на околната среда (ЗООС) - Глава седма "Предотвратяване и ограничаване на промишленото замърсяване", Раздел I "Контрол на опасностите от големи аварии" и подзаконовите нормативни актове към тях.

РИОСВ-Враца провежда контрол, включващ прилагане на превантивен подход с цел предотвратяване на големи аварии в предприятия/съоръжения и контрол по ограничаване на последствията от аварии с опасни химични вещества/смеси в тях. Основното изискване към операторите на предприятия/съоръжения, попадащи в обхвата на Глава 7, раздел I на ЗООС е да се предприемат всички необходими превантивни мерки за предотвратяване на големи аварии и за ограничаване на последствията от тях за човека и околната среда и да ги докаже пред компетентния орган. През 2023 г. на територията на област Враца няма установени аварийни ситуации в обекти с нисък или висок рисков потенциал, не са констатирани аварии, водещи до замърсяване на компонентите на околната среда с опасни химични вещества.

РИОСВ - Враца извършва превантивен, текущ и последващ контрол на лицата - производители, вносители и потребители надолу по веригата на опасни химични вещества и смеси по прилагане на хармонизираното законодателство в областта на химикалите.

Всяко физическо или юридическо лице в Република България може да произвежда, пуска на пазара, употребява, съхранява и изнася химични вещества в самостоятелен вид или в смеси. Това трябва да става по начин, който да предотвратява или ограничава вредното им въздействие върху човешкото здраве и околната среда в съответствие с екологичното и химично законодателство.

Контролът върху химичните вещества се осъществява, съгласно изискванията на следните нормативни актове:

- ✓ Закон за опазване на околната среда;
- ✓ Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси (ЗЗВВХВС);
- ✓ Регламент (ЕО) 1907/2006 относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH);
- ✓ Регламент (ЕО) 1272/2008 относно класифицирането, етикетирането и опаковане на вещества и смеси (CLP);
- ✓ Регламент (ЕС) № 2019/1021 относно устойчиви органични замърсители;
- ✓ Регламент (ЕО) 648/2004 относно детергентите;
- ✓ Регламент (ЕО) 649/2012 относно износа и вноса на опасни химични вещества (PIC);

- ✓ Регламент (ЕС) 852/2017 относно живака;
- ✓ Наредба за предотвратяване на големи аварии с опасни химични вещества и ограничаване на последствията от тях;
- ✓ Наредба за реда и начина за съхранение на опасни химични вещества и смеси;

РИОСВ-Враца отговаря за прилагане и налагане на законодателството по химикали и предотвратяване на големи аварии с опасни вещества общо на 30 обекта на територията на област Враца, от които 4 бр. обекти са класифицирани като предприятия с нисък или висок рисков потенциал.

През годината бяха проверени складове за съхранение на химични вещества и смеси, по отношение на правилно съвместно съхранение и обозначаване с табели с категории на опасност, транспортна инфраструктура, информация за възможните опасности при работа с химични вещества, документация за наличието, разположението и количествата на опасните вещества и препарати, указанията и инструкциите за реагиране в случай на злополука, действия в случай на авария, пожар, индивидуални и колективни средства за защита, вътрешни заповеди правата за достъп до химикалите.

По фактор „Опасни химични вещества и смеси“ са планирани и извършени 20 бр. планови проверки на 20 обекта, които употребяват и/или съхраняват химични вещества и смеси. При проверките са дадени 1 бр. предписание, относно неутрализация и премахване на опасно химично

вещество, което е изпълнено в срок. Извършени са и проверки на 3 обекта относно проект REF 11 за информационни листове за безопасност като резултатите са представени в срок в МОСВ.

2. Кратко описание на основните приоритети при извършване на контрола през годината, съгласно различните нормативни актове

Относно управление на опасни химични вещества и предотвратяване на големи аварии с опасни химични вещества основните цели и приоритети през годината бяха:

- ✓ Контрол на оператори на предприятия/съоръжения, класифицирани с нисък и висок рисков потенциал по чл. 103, ал. 2 или ал. 5 от ЗООС 4 броя обекти;
- ✓ Контрол относно спазване на задълженията за регистрация по Регламент (ЕО) 1907/2006 (REACH), вкл. недопускане на производство, пускане на пазара и/или употреба на вещества без извършена регистрация, когато такава се изисква, и на задълженията за предоставяне на разширени информационни листове за безопасност и спазване на условията, посочени в тях – 20 обекта.

✓ Контрол за правилно съхранение и употреба на опасни химични вещества и смеси, в т.ч. изготвяне на собствена оценка за безопасността на съхранение – планирани са проверки на 20 обекта;

✓ Контрол относно пускането на пазара, употребата, съхраняването и износа на химични вещества в самостоятелен вид, в смеси или в изделия и смеси без спазване на изискванията на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси, посредством контролни проверки;

✓ Контрол в рамките на Единадесетия хармонизиран европейски проект на Форума на ЕСНА (REF-11) свързан с информационни листове за безопасност.;

✓ Контрол по Наредба за реда и начина на съхранение на опасни химични вещества и смеси.

Основно се планира контрол по отношение на:

✓ Контрол по Наредба за съхранение на опасни вещества;

✓ Контрол по Регламент (ЕО) 1907/2006 относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH) на целеви групи-производители, вносители и потребители по веригата и контрол по Регламент 1272/2008 (CLP) относно класификацията и етикетирането на химичните вещества и смеси – 20 бр., съгласно табл. 3.8. от приложението;

✓ Контрол на изискванията за разширени информационни листове за безопасност (ИЛБ) и сценариите на експозиция (СЕ), по отношение на правилата за класификация и етикетирание, съгласно Регламент CLP. Проверките за разширени ИЛБ обхваща всички фирми, включени в програмата за планирани проверки по ЗЗВХВС.

3. Кратко описание на резултатите от контролната дейност (за химикали и за управление на риска от големи аварии)

Химикали:

Риосв-Враца отговаря за прилагане и налагане на законодателството по химикали на 30 обекта на територията на област Враца. През отчетният период по

фактор „Опасни химични вещества и смеси“ са планирани и извършени планови проверки на 20 обекта, които употребяват и/или съхраняват химични вещества и смеси. При проверките са дадени на 1бр. предписание, относно неутрализация и премахване на особено опасно химично вещество, което е изпълнени в срок.

През годината няма съставени актове за установени административни нарушения (АУАН) и не са прилагани принудителни административни мерки.

✓ Регламент (ЕО) №1907/2006 относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH)

През 2023г. са извършени планови проверки на 20 броя обекти във връзка с изпълнение на изискванията на Регламента. Всичките обекта са потребители по веригата на химични вещества. При контрола на обектите не се установиха нарушения на задълженията за регистрация по Регламента. Не се установи производство или употреба на нерегистрирани вещества.

✓ Регламент (ЕО) №1272/2008 относно класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси (CLP)

При извършените проверки по този регламент през 2023г. няма констатирани нарушения.

✓ Регламент № 648/2004 относно детергентите.

Не са установени оператори в обхвата на Регламента

✓ Регламент № 649/2012 относно износа и вноса на опасни химикали(РІС)

На територията, контролирана от РИОСВ-Враца няма лица, извършващи дейности в обхвата на Регламента.

✓ Регламент № 2017/852 относно живака

На територията на РИОСВ-Враца не са налични производства, които използват живак, смеси на живака или живачни съединения за разрешена употреба (за производство на продукти или в производствени процеси). Поради тази причина не е извършван контрол по Регламент (ЕС) 2017/852 относно живака,

✓ Регламент (ЕС) № 2019/1021 относно устойчивите органични замърсители (УОЗ)

Не са установени, притежатели на УОЗ вещества, които да подлежат на контрол по Регламент 2019/1021

✓ Наредба за реда и начина на съхранение на опасни химични вещества и смеси

✓ През 2023г. са извършени планови проверки на 20 броя обекти във връзка с изпълнение на изискванията на Наредбата. При извършените проверки по наредбата за съхранение, на дружества, съхраняващи/употребяващи опасни вещества, попадащи в обхвата на приложение № 3 към ЗООС, са дадени 1брой предписания относно реда и начина на съхранение на опасни химични вещества и смеси.

В резултат на извършения контрол на обекти произвеждащи, употребяващи и съхраняващи опасни химични вещества и смеси е постигнато високо ниво на защита от вредното въздействие на опасните химични вещества и смеси върху околната среда и здравето на хората в района. Отчита се добра осведоменост от страна на дружествата спрямо екологичното законодателство. Изпълнени са целите и приоритетите, поставени в плана за контролна дейност за 2023 г.

СЕВЕЗО (обекти с висок и нисък рисков потенциал):

Провеждането на контролна дейност по прилагането на Глава Седма, Раздел I от Закона за опазване на околната среда през 2023 г., е свързано с контрол по прилагане на мерките, заложи в *Докладите за безопасност (ДБ)* на предприятията с висок рисков потенциал и с контрол по прилагането на *Политиките по предотвратяване на големи аварии (ППГА)*, чрез *Системите за управление на мерките за безопасност* за предприятията с нисък рисков потенциал.

На територията, контролирана от РИОСВ - Враца, попадат 4 броя предприятия и/или съоръжения, в които се използват и/или съхраняват опасни химични вещества и смеси. От тях 3 броя са класифицирани с висок рисков потенциал /ПВРП/ и 1 брой като предприятие с нисък рисков потенциал /ПНРП/.

Като местоположение, действащите Севезо предприятия се намират в населени и в непосредствена близост до населени места, което увеличава риска и последствията за околната среда и населението при възникване на голяма авария в тези предприятия. На тези площадки се извършват комплексни дейности, свързани с производството и поддръжката на оборудването, експлоатират се многофункционални съоръжения и инсталации, което обуславя необходимостта от постоянно вътрешно наблюдение и контрол на процесите. В това отношение тези предприятия се характеризират с повишена степен на опасност.

През годината са извършени проверки на всичките 3 бр. предприятия и съоръжения с висок рисков потенциал.

През 2023г. няма настъпили аварии с опасни химични вещества. Проведените проверки на оператори на предприятия/съоръжения, класифицирани съгласно чл. 103, ал. 2 от ЗООС, установиха спазване на условията за предотвратяване на рисковете от големи аварии и ограничаване на последствията от тях за човека и околната среда.

✓ „АЕЦ Козлодуй” ЕАД, гр.Козлодуй - висок рисков потенциал

“АЕЦ Козлодуй” ЕАД – гр. Козлодуй има актуално решение за одобрен доклад за безопасност Решение 114-А2/2023 г. на основание на чл. 116ж, ал. 4, предложение първо, във връзка с чл. 116, ал. 1 от ЗООС. Актуализацията е във връзка с изменение на ДБ, ДППГА и ВАП.

За производствената дейност на "АЕЦ Козлодуй" ЕАД има изготвен аварийен план, разработен на основание националната законодателна уредба, регламентираща безопасното използване на ядрената енергия, аварийното планиране и аварийната готовност, безопасността на ядрената централа, основните норми на радиационна защита, препоръките на международната агенция по атомна енергия в областта на аварийното планиране, както и международните конвенции за ядрена безопасност, по които РБългария участва.

От направената проверката се констатира, че операторът спазва експлоатационните изисквания за безопасност на съоръженията в предприятието.

Констатираните факти и обстоятелства във връзка с аварийната безопасност на предприятието отговарят на нормативните изисквания за пожарна и аварийна

безопасност.

✓ “Булгартрансгаз” ЕАД, гр. София - “Подземно газово хранилище “Чирен”-

с. Чирен, община Враца - висок рисков потенциал

„Булгартрансгаз” ЕАД за обект ПГХ-Чирен, има актуално решение за одобряване на Доклад за безопасност - Решение по ОВОС №2-2/2022 г. на МОСВ.

Дружеството е в процес на реализацията на инвестиционно предложение:

„Проектиране и изграждане на нови надземни съоръжения - компресорна станция с всичките ѝ прилежащи технически съоръжения за обезпечаване надеждна и непрекъсната работа в режим нагнетяване и добив на газ, както и нова газоизмервателна станция (ГИС), във връзка с разширение капацитета на подземно газохранилище (ПГХ) „Чирен“ и връзката им със съществуващите такива“. Към момента предвидените промени не са осъществени. Започнало е строителството на площадката по проекта за разрешение - наземна част.

За производствената дейност на “Булгартрансгаз“ ЕАД, ПГХ Чирен има изготвен вътрешен аварийен план, в които са предвидени съответните мерки в случай на възникване на аварии,

начините на оповестяване и информиране на засегнатото население и на външните структури и възлови звена от единната спасителна система, както и действията за справяне с последиците.

От направеният преглед при проверката се констатира, че операторът спазва експлоатационните изисквания за безопасност на съоръженията в предприятието.

✓ “Петролна база Враца“ с оператор „Петролен терминал Запад“ ЕООД, гр.Враца – висок рисков потенциал.

Извършена проверка по условията в Доклада за безопасност одобрен с Решение № 205-АО/2017г. на Изпълнителна агенция по околна среда - гр. София,

издаден на „Петролна база Враца“ с оператор „ДМВ“ ЕООД, гр. София.

С писмо на ИАОС-София и на основание чл.106 от ЗООС е потвърдена класификация по чл. 103, ал.5, т.5 от ЗООС на предприятието с висок рисков потенциал с новия оператор "Петролен терминал Запад" ЕООД. Съгласно указанията не следва да се подава ново заявление до ИАОС за одобряване на актуализиран доклад за безопасност по чл. 116ж от ЗООС, във връзка с промяна на собствеността.

За производствената дейност на “Петролна база Враца“ има изготвен вътрешен аварийен план, в които са предвидени съответните мерки в случай на възникване на аварии, начините на оповестяване и информирание на засегнатото население и на външните структури и възлови звена от единната спасителна система, както и действията за справяне с последиците. Операторът спазва експлоатационните изисквания за безопасност на съоръженията в предприятието.

При проверките се констатира, че операторите на проверяваните обекти спазват управленските и технически мерки, предвидени в документите, съгл. чл.110, ал.1 от ЗООС. Стриктно се спазват нормативните изисквания, свързани с безопасността на труда, противопожарната охрана и опазването на околната среда. Операторите са изготвили процедури за докладване в случай на аварии или нарушения на технологичния режим. Прави се оценка на всички необходими промени в технологичните съоръжения и процеси от гледна точка на предотвратяване на аварията. Поддържат се техническите съоръжения и транспортните средства на такова ниво, че рискът от авария да бъде сведен до минимум.

IV. ПРЕВАНТИВНА ДЕЙНОСТ

IV.1. ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХ ОКОЛНАТА СРЕДА (ОВОС) И ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА (ЕО)

В изпълнение на заложените цели по ОВОС и ЕО, и чрез поставените условия и мерки в издадените Решения/Становища по ОВОС и ЕО се постигат приоритетите за недопускане на замърсяване на околната среда над допустимите норми в региона.

С цел предотвратяване на възможността за възникване на отрицателно въздействие върху околната среда и имайки предвид заложените условия и мерки на най-ранен етап за съобразяване при реализиране на инвестиционното предложение, отнасящи се до опазване компонентите и ограничаване влиянието върху факторите на околната среда, едно от предизвикателствата е извършване на контрол във връзка с издадените Решения/Становища.

Извършват се проверки за правно действие на издадени Решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС/ЕО и Решения/Становища по ОВОС/ЕО, предвид посоченият 5 годишен срок от датата на издаването им и започване на осъществяването им, съгласно разпоредбите на ЗООС.

Прекратени са със съответните Решения няколко процедури, при които възложителите внесли уведомления за инвестиционни предложения, не са изпълнили дадените им указания от компетентния орган за продължаване на процедурата по ОВОС/преценка ОВОС. Решенията не отменят правата на възложителите за

иницииране на нова процедура по реда на нормативната уредба по околна среда.

Информацията във внесените преписки от възложителите, се изпраща по служебен път за становище до специализирани ведомства, включително и до съответната община/кметство по местоположение на ИП, БДДР-Плевен и РЗИ-Враца. От общините и кметствата на областта, които са пряко засегнати от реализирането на съответното инвестиционно предложение, се представят писмени становища. Становищата на специализираните ведомства, общините и кметствата се вземат предвид в мотивите на издаваните административни актове, в които се отразява и мнението на засегнатата общественост. Общественото мнение се изразява и чрез обявяването на ИП от страна на възложителя. При издаването на Решенията се отчитат особеностите на всеки конкретен случай по отношение на мащабност, капацитет, местоположение, кумулативно въздействие. Експертите по съответните компоненти и фактори на околната среда в инспекцията дават писмени становища по внесената информация, конкретно за всяко инвестиционно намерение.

Прилагането на процедурите по ЕО и ОВОС дава възможност на обществеността активно да участва в процесите на взимане на решение/становище на компетентния орган.

Чрез превантивната дейност се постигат целите на ОВОС и ЕО за осигуряване на високо ниво на защита и опазване на околната среда, респективно на човешкото здраве, в процеса на подготовка и одобряване на ИП/ПП.

► По отношение провеждането на процедурите по Оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС):

За периода на 2023 г. от компетентността на РИОСВ- Враца са издадени общо 78 бр. решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, от които:

- 77 бр. Решения за преценяване на необходимостта от извършване на Оценка на въздействието върху околната среда - с характер на решението „да не се извършва ОВОС“ и 1 бр. Решение за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС - с характер на решението „да се извърши ОВОС“, за инвестиционни предложения от следните категории на Приложение №2 от ЗООС:

- “Селско, горско и водно стопанство” - 3 бр., от тях:
 - Мелиоративни дейности в селското стопанство, включително напояване и пресушаване на земи – 1 бр., находящо се в община Козлодуй;
 - Интензивно животновъдство – 1 бр., находящо се в община Враца;
 - Интензивно развъждане на риба – 1 бр., находящо се в община Борован.
- „Енергийно стопанство“ – 56 бр.:
 - Промислени инсталации за производство на електроенергия, пара и топла вода – 56 бр, находящи се в общини Враца, Мездра, Криводол, Роман, Козлодуй, Оряхово, Хайредин, Борован, Бяла Слатина и Мизия;
- “Предприятия в хранителната промишленост“ – 3 бр., от тях:
 - Пакетиране и консервиране на растителни и животински продукти – 1 бр., находящо се в общини Мездра;
 - Производство на захарни изделия и сиропи – 2 бр., находящи се в община Враца;
- “Инфраструктурни инвестиционни предложения” – 12 бр., от тях:
 - За урбанизирано развитие, включително строителство на търговски центрове и паркинги - 11 бр., находящи се в общини Враца, Мездра, Козлодуй и Криводол;
 - Строителство на вътрешни водни пътища, изграждане на канали и аварийни съоръжения срещу наводнения (невключени в приложение № 1) - 1 бр., находящо се в община Хайредин;

- “Други инвестиционни предложения” – 3 бр.:
 - Депа за отпадъци и инсталации за обезвреждане и/или оползотворяване на отпадъци (невключени в приложение № 1) и/или площадки за извършване на дейности по оползотворяване с код R13 на отпадъци с код 19 12 04, 19 12 10 и 19 12 12 – 3 бр., находящи се в общини Враца и Мездра;

- „Туризм и отдих“ – 1 бр., от тях:

- Паркове със специално предназначение – 1 бр., находящо се в община Враца.

Две от инвестиционните предложения, за които има издадени Решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, с местоположение община Враца, обхваща дейности от две различни категории, както следва:

- „промишлени инсталации за производство на електроенергия, пара и топла вода“ и „за урбанизирано развитие, включително строителство на търговски центрове и паркинги“.

- „промишлени инсталации за производство на електроенергия, пара и топла вода“ и „депа за отпадъци и инсталации за обезвреждане и/или оползотворяване на отпадъци (невключени в приложение № 1) и/или площадки за извършване на дейности по оползотворяване с код R13 на отпадъци с код 19 12 04, 19 12 10 и 19 12 12“.

Две от инвестиционните предложения, за които има издадени Решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, с местоположение община Враца и община Мездра, представляват разширение или изменение на съществуващи обекти по Приложение №2 на ЗООС.

За изминалата 2023 г. на територията, контролирана от РИОСВ – Враца, се наблюдава огромен интерес на възложители към реализирането на инвестиционни намерения, касаещи изграждане на фотоволтаични електроцентрали. Друга категория инвестиционни предложения, който са със засилен интерес от възложителите са обектите за урбанизирано развитие.

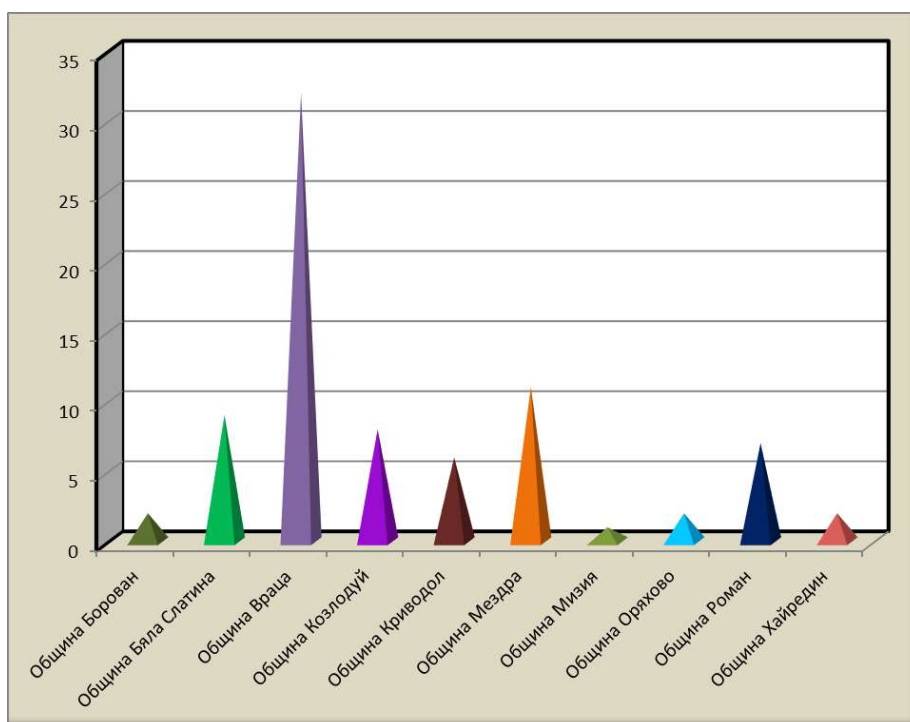
Графика 1.

Разпределение на инвестиционните предложения по категории

Графика 2

Разпределение на издадените Решения по ОВОС/Решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС за инвестиционни предложения по общини

► През 2023 г. са издадени 11 бр. Решения за прекратяване на процедура по реда на глава шеста от ЗООС, от които:

- На основание чл. 2а, ал. 1 и ал. 3 от Наредбата за ОВОС и чл. 56, ал. 1 от АПК – 9 бр. - по искане на възложител.
- На основание чл. 2а, ал. 1, ал. 2 и ал. 3 от Наредбата за ОВОС – 2 бр. - недопустимост на инвестиционните предложения спрямо действащи нормативни или административни актове.
- За издадените през 2023 г. Решения за прекратяване на процедура по ОВОС: за 4 бр. Решения за прекратяване на процедурата по ОВОС внесените уведомления за ИП са част от внесените уведомления за инвестиционни предложения през 2022 г. и за 1 бр. са част от внесени уведомления за ИП през 2021г.

- За периода на 2023г. са издадени:

- 4 бр. Решения за преценяване на необходимостта от извършване на ЕО - с характер на решението „да не се извършва ЕО“, за план/програма, попадащи в:

1. обхвата на чл. 2, ал. 2, т. 1 от *Наредбата за ЕО* – 3 бр., като:

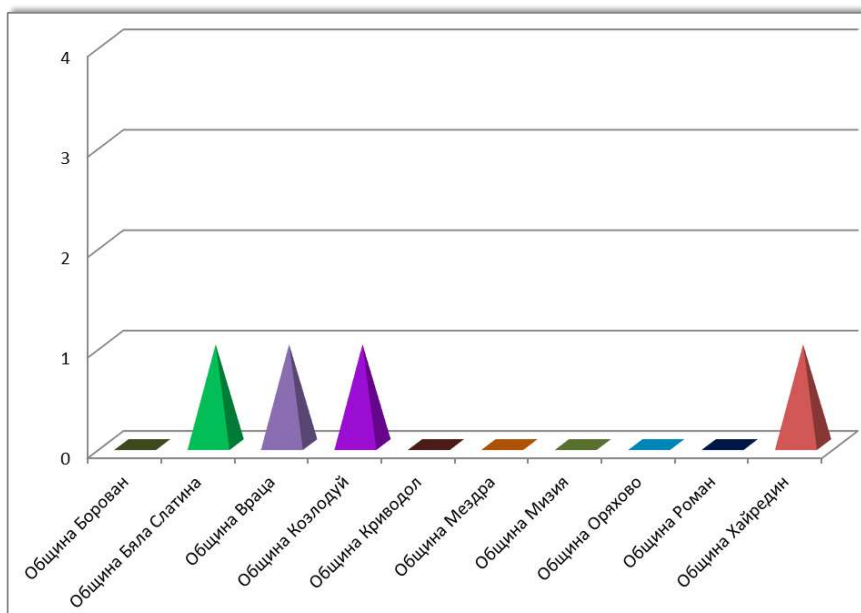
- 1 бр. попадат в т. 9.1. на приложение № 2 на *Наредбата за ЕО*:
 - за ПУП-ПЗ за поземлен имот с идентификатор 37798.86.4, кадастрален район 86, по кадастралната карта на гр. Козлодуй, общ. Козлодуй.
- 2 бр. попадат в т. 9.3. на приложение № 2 на *Наредбата за ЕО*:
 - за План за интегрирано развитие на община Хайредин 2021-2027 г.
 - за Актуализация на План за интегрирано развитие на община Враца за периода 2021-2027г.

2. обхвата на чл.2, ал.2, т. 2 от *Наредбата за ЕО* – 1 бр., за:

- Изменение на Общ устройствен план на община Бяла Слатина.

Графика 3

Разпределение на издадените Становища по ЕО/Решения за преценяване на необходимостта от извършване на ЕО за планове/програми по общини

През 2023 година не са издавани становища за неодобряване, решения за прекратяване на процедурата по ЕО, както и няма отменени становища/решения и обжалвани становища/решения.

• За периода в направлението своевременно са извършвани дейности, при които са разглеждани и/или процедурирани, в съответствие с нормативната уредба:

- Уведомления за инвестиционни предложения, подлежащи на процедура по реда на глава шеста на ЗООС;
- Искания за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС;
- Уведомления за план/програма подлежащи на процедура по реда на глава шеста на ЗООС;
- Искане за издаване на Становище по ЕО;
- Искане за преценяване на необходимостта от извършване на ЕО;
- Задание за определяне на обхвата и съдържанието на доклад за екологична оценка;
- Задание за обхват и съдържание на оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) на инвестиционно предложение (ИП);
- Доклади за ЕО/ОВОС от компетентността на МОСВ/РИОСВ;
- Писма за прекратяване на започнала процедура по ОВОС и др. писма от различно естество, които пряко или косвено са свързани с провеждане на процедурите по ОВОС/ЕО.

- От направлението са изготвени значителен брой писма от различен характер, във връзка провеждането на процедурите по ОВОС и ЕО, както и в оперативния порядък на изпълнение на заложените цели по ОВОС и ЕО (уведомителни писма, относно провежданите процедури по ОВОС/ЕО; по писмени консултации по определяне на обхвата, съдържанието и формата на доклади за ОВОС/ЕО и оценка качеството на ДОВОС; процедури от компетентност на МОСВ и РИОСВ; за допълнителна информация; за становища до БДДР-Плевен, РЗИ-Враца, ИАРА и др.; за

потвърждаване на влезли в сила административни актове, издадени от директора на РИОСВ-Враца; напомнителни писма за прекратяване на процедури и т.н./.

Във връзка с осъществяването на планов контрол по изпълнението на плана за контролната дейност за 2023 г. на РИОСВ-Враца са извършени всички заложен в направлението 25 планови проверки. Анализът показва, че се наблюдава изпълнение на заложените условия и мерки в решенията.

За предоставяне на информация от възложители и общини, във връзка с плановата контролна дейност, са изпратени 25 бр. писма.

- На основание чл. 100 от ЗООС и чл. 22 от Наредбата за ОВОС, по изпълнение на условия и мерки в Решения по ОВОС/Решенията за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, издадени от МОСВ/РИОСВ-Враца и касаещи ИП на територията контролирана от РИОСВ-Враца, са извършени 15 бр. проверки. При проверките е установено следното:

- При извършените проверки (8 бр.) на издадените Решения по ОВОС, няма нарушения в условията и мерките заложен в тях.

- За 4 бр. (от общо 7 бр.) от Решенията за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС е установено, че не е започнало осъществяването на ИП.

- Извършени са 5 бр. проверки във връзка с издадени от РИОСВ-Враца Становища по екологична оценка, от които: Становище по екологична оценка за ОУП на община Мездра, Становище по екологична оценка за ОУП на община Мизия, Становище по екологична оценка за ОУП на община Бяла Слатина, Становище по екологична оценка за ОУП на община Борован, Становище по екологична оценка за ОУП на община Оряхово. Констатирано че планове се прилагат съобразно заложените условия и мерки в постановените Становища по ЕО.

- Извършени са и 5 бр. проверки относно правното действие на издадени административни актове от РИОСВ-Враца, на основание чл. 93, ал. 8 от ЗООС.

При извършените проверки се констатира, че 2 бр. Решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС са загубили правно действие. За загубата на правно действие на решенията са уведомени възложителите и съответните общини.

През 2023 г. са извършени общо 7 бр. извънредни проверки, както следва:

- Извършена е 1 бр. извънредна проверка относно правното действие на Решение за преценяване на необходимостта от извършване на ЕО издадено от РИОСВ-Враца (след получено уведомление за ИП). Констатирано е, че решението не е изгубило правно действие.

- Извършена е 1 бр. извънредна проверка, във връзка с изпратено писмо от страна на възложителя, по отношение на правно действие на Решение по ОВОС, издадено от МОСВ. Констатирано е, че Решението е в правно действие. За извършената проверка са уведомени възложителят и МОСВ- органа издал решението.

- Извършени са 4 бр. извънредни проверки относно правното действие на Решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, издадени от директора на РИОСВ-Враца, във връзка с писма на възложителите. Констатирано е, че решенията са в правно действие.

- Извършена е 1 бр. извънредна проверка във връзка с назначена комисия със Заповед № ДК-08-Вр-51/28.09.2023 г. на Началника на РДНСК – Враца за строеж „Фотоволтаична централа - производство на ел. енергия до 30 kW“, находящ се в УПИ VII – 157, кв. 16, ул. „Божур“ №1 по плана на с.Хубавене, общ. Роман. При проверката е констатирано, че за реализираното инвестиционното предложение, не е подавано уведомление в инспекцията, съгласно изискванията на чл. 95, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда и чл. 4, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда, за което е съставен Акт

за установяване на административно нарушение.

- За резултатите от извършените проверки, са изпратени писма до възложителите и до съответният орган по одобряване/разрешаване на ИП.

- Взето е участие и в други планови и извънредни проверки, във връзка със спазване на изискванията на екологичното законодателство.

- Експерти от направлението са взели участие в:

- 51 бр. държавни приемателни комисии за строежи.

- 4 бр. Заседания на Междуведомствена комисия - специализиран състав на Висш експертен екологичен съвет /ВЕЕС/ към МОСВ.

► За всички ИП/ППП попадащи в обхвата на чл. 2, ал. 2 от *Наредбата за ОС* направлението е дало становища, с които възложителите са уведомени, че не попадат в обхвата на Глава шеста от Закона за опазване на околната среда (ЗООС), и не са предмет на процедура по Оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) или Екологична оценка (ЕО).

► Във връзка с достъпа на обществеността до процедурите по ОВОС/ЕО, на интернет страницата на РИОСВ- Враца се поддържат следните информационни масиви и регистри:

- Съобщения по чл.5, ал.2 от Наредбата за ОВОС;

- Издадени от РИОСВ- Враца Решения за преценяване на необходимостта от ОВОС;

- Издадени от РИОСВ-Враца Решения по ОВОС;

- Издадени от РИОСВ- Враца Решения за преценяване необходимостта от ЕО;

- Издадени от РИОСВ- Враца Становища по ЕО;

- Издадени от РИОСВ- Враца Решения за прекратяване на процедури по ОВОС/ЕО;

- Издадени от РИОСВ- Враца Решения за спиране на административно производство по чл. 54 от АПК;

- Обществени обсъждания и консултации с обществеността;

- Обществен достъп до доклади по ОВОС;

- Съобщения за неполучени писма и административни актове;

- Съобщения за загуба на правно действие на административни актове издадени по реда на глава по редна на глава шеста от ЗООС;

- Съобщения за осигурен обществен достъп до Уведомления за инвестиционни предложения.

- Съобщения за осигурен обществен достъп до Информацията по Приложение 2 от Наредбата за ОВОС.

- Съобщения за уведомяване по чл. 8, ал. 4 от Наредбата за ЕО.

- Съобщения за постъпило искане за издаване на решение за преценяване на необходимостта от извършване на ЕО;

- Регистър с процедурите по ОВОС;

- Регистър с процедурите по ЕО.

IV.2. КОМПЛЕКСНИ РАЗРЕШИТЕЛНИ

За комплексен подход към предотвратяване на замърсяването и осъществяване контрол на емисиите във въздуха, водите и почвата, управление на отпадъците, енергийната ефективност, предотвратяване на аварии, чрез прилагане на най-добри налични техники (НДНТ) от началото на 2003 г. в България се прилагат комплексни

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

разрешителни. Те са административен акт, разрешаващ експлоатацията на определена инсталация или част от нея при определени условия, които гарантират съответствието ѝ с изискванията на глава VII от Закона за опазване на околната среда (ЗООС). Издаването на комплексни разрешителни е задължително при изграждането и експлоатацията на нови и действащи промишлени инсталации и съоръжения за категориите дейности попадащи в обхвата на Приложение 4 на Закона.

РИОСВ- Враца е компетентният орган, който осъществява контрол по изпълнение на условията в издадените комплексни разрешителни на територията на област Враца.

На територията на РИОСВ- Враца извършват дейност 9 броя оператори с издадени 10 броя комплексни разрешителни за експлоатация на 17 броя инсталации и съоръжения попадащи в една или повече от изброените дейности в Приложение №4 от ЗООС:

№ ПО РЕД	НАИМЕНОВАНИЕ НА ОПЕРАТОРА	НАИМЕНОВАНИЕ НА ИНСТАЛАЦИЯТА И СЪОРЪЖЕНИЕТО	№ НА КОМПЛЕКСНО РАЗРЕШИТЕЛНО
1	2	3	4
1	„Екопроект” ООД, гр.Враца	Регионално депо за неопасни отпадъци на общините Враца и Мездра (т. 5.4 от Приложение № 4 на ЗООС)	№ 5-Н1/2010г. Актуализирано с Решение №5-Н1-И0-А1-ТГ1/2013г. и Решение №5-Н1-И0-А2-ТГ1/2022г.

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

2.	Община Оряхово	Регионално депо за неопасни отпадъци на общините Оряхово, Вълчедръм, Козлодуй, Хайледин, Мизия, Бяла Слатина, Борован, Кнежа (т. 5.4 от Приложение № 4 на ЗООС)	№ 249-Н0/2008г. Актуализирано с Решение № 249-Н0-И0-А1/ 2012г. и Решение № 249-Н0-И0-А2/2017г.
3.	„Холсим (България)“ АД, с.Бели извор	Инсталация за производство на циментов клинкер (т. 3.1 от Приложение № 4 на ЗООС)	№ 75-Н1/2009г. Актуализирано с Решение №75-Н1-И0-А1/2012г., Решение №75-Н1-И0-А2/2015г., Решение №75-Н1-И0-А3/2017г., Решение № 75-Н1-И0-А4/2021г., Решение №75-Н1-И0-А5/2022г., Решение №75-Н1-И0-А6/2023г. и Решение №75-Н1-И0-А7/2023г.
4.	“Булгартрансгаз” ЕАД, гр. София	І.Горивна инсталация с обща номинална инсталирана топлинна мощност 124,106 MW, включваща: А.Горивна инсталация с обща номинална инсталирана топлинна мощност 34,66 MW на действащата площадка на ПГХ „Чирен“; В.Горивна инсталация с обща номинална инсталирана топлинна мощност 89,446 MW на новопроектираната площадка, разширение на ПГХ „Чирен“ (т. 1.1 от Приложение № 4 на ЗООС)	№ 611-Н0/2022г.
5.	„Яйца и птици“ АД, гр.Мизия, площадка Козлодуй	Инсталация за интензивно отглеждане на птици (стокови носачки),	№ 259-Н1/2012г. Актуализирано с Решение №259-Н1-И0-А1/2012г. и Решение

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

		включваща: 6 броя халета с № 1, 2, 3, 4, 5 и 6 (т. 6.6 "а" от Приложение № 4 на ЗООС)	№259-Н1-ИО-А2/2018 г.
6.	„Стройкерамика” АД, гр.Мездра - цех Мездра	Инсталация за производство на тухли чрез изпичане в рингова пещ (т. 3.5 от Приложение № 4 на ЗООС)	№ 70/2005г.
7.	„Стройкерамика” АД, гр.Мездра - цех Враца	Инсталация за производство на тухли чрез изпичане в рингова пещ (т. 3.5 от Приложение № 4 на ЗООС)	№ 71/2005г.
8.	„Метизи” АД, гр.Роман	Инсталация за производство на стоманени телове, стоманени въжета, арматурни снопове, пирони, сита и сапани, включваща: - Повърхностна обработка на метали чрез химични процеси (т. 2.6 от Приложение № 4 на ЗООС) - Обработване на черни метали в 2 Агрегата за горещо поцинковане на телове и полуфабрикат (т. 2.3 (в) от Приложение № 4 на ЗООС)	№ 78/2005г. Актуализирано с Решение №78-Н0-ИО-А1/2011г.
9.	„ЕНТЕ 2017“ ООД, гр. Асеновград, общ. Асеновград, обл. Пловдив (предишен оператор „МЕЙ-ТУ” ЕООД, гр.Враца)	Инсталация за интензивно отглеждане на птици с повече от 40 000 места (т. 6.6 "а" от Приложение № 4 на ЗООС)	№ 256-Н0/2008г. изменено с Решение №256-Н0-И1-А0/2015г. Актуализирано с Решение №256-Н0-И1-А1/2022г.
10.	„АСК-БУЛ“ ЕООД, гр. Враца	Инсталация за преработка на отпадъчни	№580-Н1/2022г. изменено с Решение №580- Н1-ИО-А0/2022 г.

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

		нефтопродукти <i>(т. 5.1, буква „б“ от Приложение № 4 на ЗООС)</i> Инсталация за съхранение на опасни отпадъци (отпадъчни нефтопродукти) <i>(т. 5.5, буква „б“ от Приложение № 4 на ЗООС)</i>	
--	--	--	--

Дейностите по комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването (КПКЗ) са в две направления - участие на експертите на РИОСВ- Враца, в процедурите по издаване и преразглеждане на комплексните разрешителни (чрез изразяване на становища писмени и участия в ЕЕС на ИАОС) и контрол по изпълнение на условията в тях.

През 2023г. от страна на РИОСВ-Враца са планирани и осъществени проверки на всички инсталациите с издадени комплексни разрешителни.

„Инсталация за интензивно отглеждане на птици с повече от 40 000 места“ находяща се в с. Мраморен, община Враца, с издадено Комплексно разрешително № 256-Н0/2008 г., с последващи актуализации на оператора „Мей-Ту“ ЕООД, гр. Враца, област Враца която не извършва дейност от 2019 г., от декември 2023 г. е с нов оператор „ЕНТЕ 2017“ ООД, гр. Асеновград, община Асеновград, област Пловдив.

През годината има съставени два АУАН на:

- „Екопроект“ ООД, гр. Враца оператор на „Регионално депо за неопасни отпадъци - Враца и Мездра“, находящо се в местност „Пискавец“, община Враца, за неизпълнение на условие от КР № 5-Н1/2010г. с последващи актуализации за превишение на разрешения по Условие 4.1 капацитет на клетка 2.1 с 136,460 т. С оператора е сключено споразумение за приключване на административнонаказателното производство и той е заплатил определената санкция.

- „Холсим (България)“ АД, с. Бели извор, общ. Враца за неизпълнение на Условие 9.6.1.4 от издаденото КР № 75-Н1/2009г. с последващи актуализации и Инструкция №1 към Глава 6 от Наредба 6/26.03.1999г. за недопускане в рамките на календарната година експлоатация на съответната инсталация повече от 10 денонощия (240 часа) без функционираща апаратура за СНИ. На оператора е издадено наказателно постановление по което той е заплатил определената сума съгласно чл. 79б от Закона за административните нарушения и наказания.

От извършените проверки по изпълнение на условията от комплексните разрешителни, се установява, че операторите успешно прилагат системите за управление на околната среда. Прилагат и подходящи мерки за предотвратяване на замърсяването като използват избрани НДНТ.

Съгласно чл.154а, ал.9, т.2 на ЗООС на интернет страницата на РИОСВ- Враца са публикувани Доклади за извършените проверки, съдържащи констатираните факти и обстоятелства относно съответствието на инсталацията с условията на издадените разрешителни на съответните оператори.

Не е констатирана експлоатация на инсталация от Приложение № 4 на ЗООС без издадено КР.

Годишните доклади за изпълнение на дейностите, за които е издадено комплексно разрешително са представени в срок (до 31.03.2023 г.) и съгласно изискванията.

Операторите са докладвали данни за формираните емисии през 2022 г. в интегрираната информационна система на Европейския регистър за изпускане и пренос на замърсители (ЕРИПЗ), съгласно изискванията на Регламент (ЕО) №166/2006. В срок са докладвали и операторите, чиято дейност попада в Приложение № I на Регламента, за които не е необходимо издаване на КР, но имат задължение за предоставяне на данни за замърсители в ЕРИПЗ.

IV. 3. ЕКОЛОГИЧНА ОТГОВОРНОСТ И ОТСТРАНЯВАНЕ НА МИНАЛИ ЕКОЛОГИЧНИ ЩЕТИ

Осъществен контрол и предприети действия по прилагане на ЗОПОЕЩ

Екологичните щети са щетите върху защитените видове и природните местообитания, водите и водните тела и почвите.

През 2023 г. на територията контролирана от РИОСВ-Враца няма случаи, които са класифицирани като непосредствена заплаха за екологични щети и случаи на причинени екологични щети. През годината обект на проверки са били дружества, които имат издадени документи за дейности с отпадъци, съгласно изискванията на ЗУО, както и концесионери на находища на подземни богатства, оператори на депа за минни отпадъци. Извършени са общо 10 бр. проверки от които 6 бр. планови проверки и 4 бр. извънредни във връзка с последващ контрол по изпълнение на дадени предписания.

При проверките са дадени 4 бр. предписания за изготвяне на собствена екологична оценка на оператори включени в публичния регистър. Всички предписания са изпълнени.

През годината е предоставена в МОСВ информация за включване в публичния регистър на оператори, извършващи дейности по Приложение №1 от Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети.

На територията контролирана от РИОСВ-Враца няма оператори, които изпълняват програми за отстраняване на минали екологични щети.

V. ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ЗА АКТИВНО

ФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНО ПОВЕДЕНИЕ ЗА ГРИЖА КЪМ ОКОЛНАТА СРЕДА

През 2023г. е акцентирано върху подобряване на инструментите и начините за информиране и участие на обществеността в процеса на вземане на решения и прилагане на механизмите за контрол.

- Увеличаване на обема и качеството на информацията за околната среда, предоставяна чрез интернет страницата на инспекцията :

РИОСВ - Враца предоставя своевременно актуална информация за околната среда предвид компетентите си, чрез публикуване на интернет страницата си, с цел подобряване на достъпа до информация и участие на обществеността в процеса на вземане на решения. Информацията, която се публикува във връзка с изискванията на екологичното законодателство, се обновява ежедневно, като своевременно се

публикуват резултатите от контролната и превантивна дейност на инспекцията, предоставя се информация за инициативите, които организира инспекцията във връзка с национални и международни екологични кампании, авансова информация, обслужваща бизнеса: относно промени в законодателната и нормативната база, за срокове и изисквания, които операторите са задължени да спазват и др.

През периода във връзка с процедурите по ОВОС и ЕО е осигурен обществен достъп до:

- уведомления за инвестиционни предложения, попадащи в обхвата на глава шеста от ЗООС – 89 бр.;

- информация по приложение №2 от Наредбата за ОВОС, във връзка с постъпили искания за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС – 70 бр.;

- уведомяване за ИП по чл.5, ал.2 от Наредбата за ОВОС чрез съобщения – 85 бр.;

- издадени от РИОСВ- Враца Решения за преценяване на необходимостта от ОВОС – 78 бр.;

- издадени от РИОСВ- Враца Решения за преценяване необходимостта от ЕО – 4 бр.;

- издадени от РИОСВ- Враца Решения за прекратяване на процедури по ОВОС/ЕО – 11 бр.;

- уведомяване по чл. 8, ал. 4 от Наредбата за ЕО чрез съобщения - 5 бр.

- постъпили искания за издаване на решение за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка (ЕО) на планове/ програми – 5 бр.

Във връзка с процедурите по реда на Закона за биологичното разнообразие е осигурен обществен достъп до:

- постъпилите през периода в инспекцията уведомления за инвестиционни предложения, планове, програми и проекти, попадащи в обхвата на *Наредбата за ОС* - 735 бр.

- издадени от РИОСВ- Враца Решения по оценка за съвместимостта, по реда на ЗБР – 12 бр.;

- издадени писма по чл.2, ал.2 от *Наредбата за ОС* - 752 бр.

- осигурен е обществен достъп до изготвени от Министерството на околната среда и водите, съгласно разпоредбите на чл.12, ал.1 от Закона за биологичното разнообразие, проекти на заповеди за обявяване на защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна ВГ0000614 „Река Огоста“ и ВГ0000508 „Река Скът“. С цел изразяване в едномесечен срок на мотивирани писмени становища, възражения и предложения от заинтересовани страни относно посочените в проектите на заповед режими, пълният текст на заповедите, вкл. картен материал и границите на защитената зона в ГИС формат са публикувани на Интернет страницата на инспекцията.

Посещенията на интернет-страницата на инспекцията през 2023 г. са общо 16 498, от които уникални – 8 639. През периода са публикувани 36 бр. прессъобщения от различно естество.

• Поддържане и развитие на информационни центрове за обществеността, бр. центрове, както и бр. посетители:

В РИОСВ – Враца функционира информационен център за

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

обществеността в сградата на инспекцията, на който през 2023г е извършен ремонт и своевременно се поддържа и обновява с техника, информационни материали и др. Посетителите на инфоцентъра през отчетния период са **95 бр.** във връзка с проведени екологични инициативи.

На интернет страницата на инспекцията се поддържат и се актуализират своевременно публичните база данни с информация за околната среда (**4 бр**) и регистри (**8 бр.**), съгласно изискванията на екологичното законодателство. До информацията е осигурен достъп през Портала за отворени данни;

- Брой обсъждания с участието на обществеността- проведени и такива, в които е взето участие от служители на съответната структура на МОСВ: през периода инспекцията не е организираща и/или участвала в обществени обсъждания;

- От страна на РИОСВ – Враца, на 28.07.2023 г. е взето участие в проведено обществено обсъждане на изпълнението на Плана за управление на Природен парк „Врачански Балкан“, в изпълнение на разпоредбите на Закона за защитените територии. На срещата бяха представени изпълнените през 10 годишния период на действие на ПУ проекти и целите, към които са насочени, както и конкретни постигнати резултати от реализираните дейности.

- Осъществяване на информационни кампании за повишаване на екологичното съзнание и култура на различни групи от обществеността:

Организиращи са **9 бр.** инициативи:

- Във връзка с отбелязването на Световния ден на влажните зони - 2-ри февруари ученици от 5-и, 6-и и 7-и клас на еко клуб „Детелини“ към СУ „Христо Ботев“ в гр. Враца гостуваха в информационния център на РИОСВ - Враца, където бяха запознати със значението и ползите от опазването на влажните зони. На свой ред учениците представиха презентация за влажните зони в България и кратък видеофилм, а в края на мероприятиято е проведена интерактивна игра.

- Служители от Регионална инспекция по околна среда и водите - Враца и Регионална лаборатория – Враца към Изпълнителна агенция по околна среда отбелязаха Световния ден на водата – 22 март, с почистване на река Лева в района на Природна забележителност

„Вратцата“. Въпреки лошото време, в инициативата се включиха Областна дирекция „Земеделие“ –

Враца, „Напоителни системи“ ЕАД - клон Мизия, Басейнова дирекция „Дунавски район“ и Природен парк „Врачански балкан“. Почистени са отпадъците по бреговете на река Лева, както и района на алпийския заслон при прохода „Вратцата“ и подходите към алпийските маршрути за скално катерене. Събраните чували с отпадъци са извозени от Общинско предприятие БКС – Враца на Регионалното депо за неопасни отпадъци.

- Представители на профилирана езикова гимназия „Йоан Екзарх“ Враца съвместно с партньори по проект Green Youth in Action erasmus+ (Стратегическо партньорство 2021-2023 Еразъм+) от Италия, Турция, Румъния, България, Германия, Испания гостуваха в информационния център на Регионална инспекция по околната среда и водите – Враца. Експерти от отдел

отпадъци представиха презентация на тема „Управление на отпадъците, отговорност на всеки“. Акцентира се на видовете отпадъци и йерархията на управлението им, развитие на кръгова икономика-модел на производство и потребление, ограничаващ до минимум отпадъците и пестене на природните ресурси. Тази инициатива даде чудесна възможност за участниците да се запознаят с провежданите политики по опазване на околната среда в Република България, в частност в община Враца. РИОСВ-Враца зарадва всички участници като раздаде подаръци от рециклирани материали.

- Ученици от 5-ти, 6-ти клас в СУ „Васил Кънчов“, гр. Враца гостуваха в информационния център на Регионална инспекция по околната среда и водите - Враца, по повод Международния ден на Земята – 22 април. Експерти от инспекцията представиха презентация на тема „Инвестираме в нашата планета“, каквото е и мотото на деня на

Земята тази година. Основната цел е да се привлече вниманието на подрастващите върху опазването на планетата и съхраняването на живота върху нея. Специално внимание се отдели на всеки компонент на околната среда, йерархията при управление на отпадъците, както и практични съвети какво може да направи всеки за планетата

Земя. Тази инициатива даде възможност на участниците да се запознаят с основната мисия на инспекцията, а именно опазване на околната среда. РИОСВ-Враца зарадва всички участници с подаръци от рециклирани материали.

- По повод ежегодното отбелязване на 22 май - Международния ден на биологичното разнообразие и 20 май - Световния ден на пчелите, ученици от 6-ти клас на СУ „Васил Кънчов“, гр. Враца, гостуваха в инспекцията, където експерти изнесоха урок под формата на презентация. Учениците бяха запознати със същността на биологичното разнообразие, основните проблеми и мерки, свързани с неговото опазване, съхранение и възстановяване, както и с огромното значение на пчелите като опрашители

и биоиндикатори и ролята на тези насекоми за поддържането на екологичния баланс в природата.

- На 18 май в аулата на училище „Христо Ботев“ се проведе инициатива по повод отбелязване на Европейския ден на „Натура 2000“. В инициативата взеха участие ученици от екоклуб „Детелина“ към училището, както и други ученици, служители на РИОСВ – Враца и представители на Читалище „Развитие“ в града. От страна на инспекцията беше представена презентация за целите на изграждане на Европейската екологична мрежа „Натура 2000“, защитените зони на територията на област Враца и ползите от съвместното съществуване между човека и природата. От училището бяха организирани викторини и игра – онлайн квиз в платформата Kahoot, като квизът бе разработен от библиотечен специалист от предоставените от инспекцията материали. Учениците показаха интерес към темата и много добри познания в областта на опазване на природата, и получиха награди от служители на РИОСВ-Враца.

- Експерти от РИОСВ - Враца и Регионална лаборатория – Враца към ИАОС отбелязаха Деня на околната среда с преход по пътеки за посетители, преминаващи през територията на резерват „Врачански карст“ и природен парк „Врачански балкан“. Извършен е преход от Защитена местност Вола - водопад Скакля – Кривите – гр. Враца, като едновременно с това са почистени прилежащите терени. В района на резервата е забранена всякаква дейност нарушаваща самобитния характер на природата. Посещенията на територията са възможни само по определени със Заповед на министъра на околната среда и водите пътеки за посетители. Те са седем на брой.

Преходът включва част от пътеките „Ботев път“, „Кривите“, Войводин дол - Скакля“, които са обявени със Заповед № РД-928/07.09.2004 г.

- По повод 29 юни – Деня на Дунав, експерти от РИОСВ-Враца се включиха в

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

инициатива, организирана от „АЕЦ-Козлодуй“ ЕАД. Инициативата включи почистване на участък от бреговата ивица на р. Дунав в района на пристанище Козлодуй.

- На 21.09.2023 г. експерти от РИОСВ - Враца и Регионална лаборатория – Враца към Изпълнителна агенция по околна среда отбелязаха Европейската седмица на мобилността (ЕСМ), която се провежда в периода 16 – 22 септември, с пешеходен преход до Природна забележителност „Вратцата“ и почистване на района. Почистени са отпадъците по бреговете на река Лева, както и района на алпийския заслон при прохода „Вратцата“ и подходите към алпийските маршрути за скално катерене.

- Изготвяне и издаване на информационни материали – За популяризиране на защитените природни обекти в област Враца са изработени: 100 бр. значки, 50 бр. ключодържатели, 50 бр. торби-ранички и 25 бр. хартиени торби; Във връзка с проведени мероприятия с ученици са изработени общо 37 бр. еко-бележници с химикалки;

- Провеждане на открити уроци със студенти, ученици и деца от детски градини: не са провеждани;

- Организиране и провеждане на форуми, семинари, конференции, кръгли маси, изложби и др.: не са организирани от инспекцията, но е взето участие в:

- онлайн експертна среща във връзка с престъпленията срещу дивата природа и утвърдения от министъра на околната среда и водите „Национален план за действие за борба срещу незаконното използване на отрови в дивата природа 2021 – 2030 г.“;

- организиран от МОСВ и "Фортис Визио" ЕООД Първи тридневен международен форум „Научни аспекти при определянето на местообитания от европейска значимост в България“, организиран в рамките на проект BG16M10P002-3.006-0001-C04 "Знания за Натура 2000", финансиран от ОП "Околна среда 2014 - 2020 г.", съфинансирана от ЕФРР на ЕС;

- междуведомствена комисия, назначена от заместник-министъра на културата за предоставяне на статут и режими за опазване - териториален обхват (граници и охранителна зона) и предписания за опазване на обект „Участък от римски път“, землище на с. Долни Вадин, общ. Оряхово, обл. Враца и с. Байкал, общ. Долна Митрополия;

- трета национална среща по проект „Знания за Натура 2000“ с бенефициент МОСВ;

- трета регионална среща по проект „Знания за Натура 2000“ с бенефициент МОСВ;

- Взето е участие в онлайн среща, организирана от МОСВ във връзка със зачестили сигнали за щети от мечки и появата на животни от този вид в близост до населените места.

- Взето е участие в 2 бр. заседания на комисии по ловно стопанство в ДГС-Враца и ДГС-Мездра.

- Предвид епизоотичната обстановка в страната относно заболяването АЧС и констатирано огнище на болестта, е взето участие в извънредни заседания на комисии в Областна администрация – Враца и в Общинска администрация – Враца.

✓ Интервюта:

- За радио Видин - във връзка с 40 години от обявяването на резерват „Врачански карст“;

- Дадено интервю за радио Видин относно участието на РИОСВ-Враца в проведеното 47-о среднозимно преброяване на водолюбивите птици в България.

- Дадено интервю за ТВ-Враца относно постъпил сигнал за намерени костенурки, които са отглеждани в частни домове в гр. Враца и гр. Оряхово.

- Процедури по достъп на обществеността до информация за околната среда (постъпили заявления, издадени решения, откази и обжалвания на откази)

В РИОСВ – Враца се спазват Вътрешни правила за условията и реда за достъп до обществена информация. Поддържа се електронен регистър на постъпилите писмени заявления и устни запитвания по ЗДОИ, който се публикува ежегодно в секция „Достъп до информация“ на сайта на администрацията <https://giosv.vracakarst.com>

Секция „Достъп до информация“ е разположена в началното меню на уеб-страницата. В нея е публикувана подробна информация за правната рамка при предоставянето на достъп до обществена информация, както и процедурата, начина на формиране на такса и заплащането ѝ.

През 2023 г. в РИОСВ – Враца са постъпили 16 броя заявления за достъп до обществена информация, като 12 от заявителите са граждани, 1 – представители на неправителствени организации (НПО) и 3– друг тип, като те най-често са общински администрации и фирми.

За отчетния период 14 броя заявления са получени чрез електронна поща, 1 брой е получено чрез Платформата за достъп до обществена информация, а 1 брой е получено по пощата.

Няма регистрирани устни запитвания. Исканата информация е предоставяна по електронен път винаги, когато това е поискано от заявителя и/или когато заявлението е постъпило по електронен път (съгл. чл. 41е, ал. 2 от ЗДОИ).

В 14 броя от заявленията е поискан достъп до служебна информация, а в 2 – до официална. Всички постъпили заявления са разгледани.

На 10 броя от заявителите е предоставен свободен достъп до исканата информация, като са издадени Решения на директора на РИОСВ – Враца за предоставяне на пълен достъп до обществена информация и/или за предоставяне на обществена информация от общественения сектор за повторно използване.

На 4 броя от заявленията е отговорено, че РИОСВ-Враца не разполага с исканата информация.

На 1 брой от заявленията е отговорено, че исканата информация е формулирана много общо и съгласно чл. 29, ал. 1 от ЗДОИ има право да се уточни предмета на исканата обществена информация.

На 1 брой от заявленията е отговорено, че информацията е предоставена на заявителя с решение, издадено по-рано.

Информацията е предоставяна на заявителите в законоустановения срок без изключение, а именно - в 14-дневен срок от постъпването на заявлението.

През разглеждания период в РИОСВ – Враца не са постъпвали жалби срещу решения за предоставяне по ЗДОИ. Няма и установени нарушения на длъжностни лица.

- Брой училища и детски градини, обхванати в информационно-образователни инициативи – 3 бр. училища, както и с участието на Природен парк „Врачански балкан“, АЕЦ-Козлодуй“ ЕА, Областна дирекция „Земеделие“ – Враца, „Напоителни системи“ ЕАД - клон Мизия, Басейнова дирекция „Дунавски район“;

- Брой обхванати деца и ученици в информационно-образователни инициативи – **160 бр.**;

- Брой обществени организации (бизнес, образователни, научни, НПО, местни общности), ангажирани към дейности за изпълнение на политиката за опазване на околната среда - няма.

VI. АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНА ОТГОВОРНОСТ И ПРИНУДИТЕЛНИ АДМИНИСТРАТИВНИ МЕРКИ

В Република България опазването на околната среда е регламентирано в национални нормативни актове и международните правни актове, към които нашата страна се е присъединила или които са приети с нейно участие, съдържащи правни норми, регулиращи обществените отношения, свързани с опазването на околната среда.

Обществените отношения в областта на околната среда са регламентираны както в Закона за опазване на околната среда, съдържащ основните принципи на съвременната политика и законодателство в областта на околната среда, така и в секторните закони и подзаконовни нормативни актове по прилагане на екологичното законодателство. Обществените отношения, които тези закони защитават са с особена важност, поради това нарушенията срещу околната среда са с висока степен на обществена опасност, тъй като пряко касаят здравето на хората и на тяхното потомство, животните и растенията, техните съобщества и местообитания, природните и културни ценности и се третират от законодателя като тежки.

При установяване своевременно на извършените административни нарушения и налагане на съответните им административни наказания, води до повишаване на доверието на обществото в институцията и постигане целите на административното наказание спрямо нарушителите и дисциплиниране на останалите граждани към спазване на установения правен ред.

РИОСВ-Враца прилага ефективно екологичните норми с оглед постигане на високо ниво на опазване на околната среда.

Във връзка с констатирани нарушения на екологичното законодателство през 2023 г. в Регионална инспекция по околната среда и водите – Враца са съставени 20 броя акта за установяване на административни нарушения (АУАН).

След проверка на актовете с оглед на тяхната законосъобразност и обосновааност и извършена преценка на възраженията, събраните доказателства и спорните обстоятелства са издадени 14 броя наказателни постановления, с които са наложени глоби и имуществени санкции на обща стойност 49 400 лв., от които глобите на физически лица са 7 броя в размер на 1400 лв., а имуществените санкции са 7 броя в размер на 48 000 лв.

На основание чл. 58 „г“ от ЗАНН са сключени 7 броя споразумения между нарушителя и наказващия орган за приключване на административнонаказателното производство, които са платени в срок и са влезли в сила.

През 2023 г. са издадени два броя наказателни постановления въз основа на съставени актове за установяване на административни нарушения през 2022 г.

По един брой съставен АУАН през 2023 г. предстои да се издаде НП през 2024 г.

През отчетния период са налагани административни наказания за нарушения на следните закони:

Единадесет броя АУАН са съставени за извършени нарушения по Закона за опазване на околната среда (ЗООС), от които:

- Пет АУАН са съставени за нарушение на чл. 40 от ЗООС във връзка с §1, т. 16, буква „в“ от ДР на ЗООС;

-Три АУАН са съставени за неизпълнение на задължение по чл. 166, т. 3 от ЗООС;

-Два АУАН са съставени за нарушение на чл. 123в, т. 2, във връзка с чл. 164,ал. 1

от ЗООС;

-Един АУАН е съставен за установено нарушение на чл. 95, ал. 1 от ЗООС.

Шест броя АУАН са съставени за установени нарушения на Закона за управление на отпадъците (ЗУО), от които:

- Пет АУАН са съставени за нарушение на чл. 156, ал.1 във връзка с чл. 113, ал. 3 от ЗУО;

- Един АУАН е съставен за нарушение на чл. 112, ал. 1, т. 1 от ЗУО;

- Един брой АУАН е съставен за установено нарушение на чл. 200, ал. 1, т. 6 от Закона за водите (ЗВ).

- Един брой АУАН е съставен за констатирано нарушение на чл. 38, ал. 1, т. 7 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР).

- Един брой АУАН е съставен за констатирано нарушение на чл. 31, ал. 2, т. 2 на Закона за лечебните растения (ЗЛР).

По - голяма част от предприетите административнонаказателни действия са за извършени нарушения на Закона за опазване на околната среда и Закона за управление на отпадъците.

По отношение съставените АУАН и издадените НП през 2023 г. се констатира повишаване на броя на съставените АУАН и издадените НП, в сравнение с предходната 2022 г.

И през 2023 г. се наблюдава използването на институтите на споразумението по чл. 58 „г“ и редукцията на глобата или имуществената санкция по чл. 79 „б“, ал. 1 от ЗАНН, от страна на нарушителите.

Обжалвани Наказателни постановления:

От издадените Наказателни постановления през 2023 г. са обжалвани два броя НП, които са в съдебна процедура;

През 2023 г. в съдебна процедура са два броя НП издадени през 2022 г. и 2021 г., както следва:

- един брой НП издадено през 2022 г. за налагане на имуществена санкция в размер на 12 000 лв. по ЗУО;

- един брой НП издадено през 2021 г. за налагане на имуществена санкция в размер на 5000 лв. за нарушение по ЗУО;

Постановени съдебни решения, с които са потвърдени два броя НП издадени през 2022 г.:

- НП за наложена глоба в размер на 3000 лв. за нарушение на ЗУО и 200 лв. юрисконсултско възнаграждение;

- НП за наложена имуществена санкция в размер на 20 000 лв. за нарушение по ЗООС и 100 лв. юрисконсултско възнаграждение;

Потвърдено от съда е един брой НП издадено през 2021 г., с което е наложена имуществена санкция по ЗООС в размер на 10 000 лв.;

Постановени съдебни решения, с които са отменени два броя НП издадени през 2020 г. – както следва:

- отменено НП с което е наложена имуществена санкция по ЗУО в размер на 10 000 лв.

- отменено НП с което е наложена глоба в размер на 2000 лв. по ЗЧАВ;

През 2023 г. е постановено съдебно решение, с което е отменено един брой НП издадено през 2021 г. за налагане на глоба в размер на 1000 лв. за нарушение на ЗООС;

По отношение на обжалваните наказателни постановления през 2023 г., спрямо обжалваните такива през 2022 г., се наблюдава тенденция към намаляване броя на

обжалваните наказателни постановления.

Наложени имуществени санкции по чл. 69, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда:

Издадено е един брой наказателно постановление за налагане на текуща санкция за замърсяване на воден обект, в размер на 347, 90 лв.

Издадена е един брой заповед за спиране на текуща санкция по чл. 69в от ЗООС за воден обект.

Издадени са два броя заповеди за намаляване на текущи санкции по чл. 69б, ал. 6 от ЗООС на водни обекти.

По отношение наложените текущи имуществени санкции по реда на чл. 69, ал. 1 от ЗООС през 2023 г., се констатира запазване броя на наложените санкции, спрямо наложените санкции през 2022 г.

Издадени принудителни административни мерки по ЗООС:

През годината няма издавани принудителни административни мерки.

През предходната 2022 г. е издаден един брой ПАМ, то през 2023 г. се наблюдава намаляване в техния брой.

Сигнали:

През 2023 г. в РИОСВ – Враца са постъпили 12 броя сигнали, заведени в деловодството на хартиен носител, от тях 4 броя са основателни, 7 броя са препратени по компетентност.

Всички са своевременно проверени, издадени са 3 броя предписания, които са изпълнени.

Сигналите, получени по електронна поща в РИОСВ – Враца са общо 31 броя, от които 12 броя са основателни и 19 броя от сигналите са препратени по компетентност.

Извършени са своевременно проверки по сигналите. В резултат на това са издадени 6 броя предписания, като 1 брой от предписанията не е изпълнено.

Съставени са 2 броя актове за установяване на административни нарушения. Издадено е 1 брой наказателно постановление, на стойност 12 000 лв. за установено нарушение на ЗУО. Предстои да се издаде наказателно постановление по ЗУО през 2024 г.

Сигналите, получени на "Зелен телефон" в РИОСВ – Враца са общо 70 броя, от които 25 броя са основателни и 40 броя от сигналите са препратени по компетентност.

Извършени са своевременно проверки по сигналите. В резултат на това са издадени 6 броя предписания, от които 1 брой не е изпълнено.

Съставени са 5 броя актове за установяване на административни нарушения по Закона за опазване на околната среда. Издадени са 4 броя наказателни постановления на стойност 800 лв. за нарушения на ЗООС. Издадено е наказателно постановление за нарушение на ЗООС, като нарушителя се е възползвал от редуцията на глобата по чл. 79 "б" от ЗАНН и е заплатил сума в размер на 1600 лв.

Ежемесечно на интернет страницата на РИОСВ - Враца се публикуват резултатите от извършените проверки и мерките във връзка с регистрираните сигнали в РИОСВ - Враца с цел информизиране на обществеността.

VII. ПРОЕКТИ/ОБЕКТИ С ЕКОЛОГИЧНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ

Наименование на проекта	Кратка характеристика	Източници на финансиране	Стойност на проекта	Етап на изпълнение
1	2	3	4	5
„Детски кът сред природата“ на ДГ „Дружба“, гр. Оряхово	Детски кът сред природата, в т. ч. дейности по почистване на терен и доставка на детски съоръжения	ПУДООС	7 500,00 лв.	реализиран
„Зелена аптека-създаване на био градинка за засаждане на билки, цветя и сезонни зеленчуци“, на ДГ „Знаме на мира“ гр. Враца	Създаване на био градинка, закупуване и доставка на съоръжения, уреди и инструменти	ПУДООС	10 190,41 лв.	реализиран
„Играя безопасно на чисто и красиво място“, на ДГ „Калина Малина“, с. Ракево, общ. Криводол	Дейности по почистване на терен, закупуване на детски съоръжения, доставка на дървена беседка, дървена детска къщичка с пързалка и др.	ПУДООС	7 500,00 лв.	реализиран
„Играем, учим и творим на двора“, на ДГ „Незабравка“, гр. Бяла Слатина	Създаване на зеленчукова градинка, алпинеум, изграждане на детски кът, доставка на детски инструменти.	ПУДООС	6 438,58 лв.	реализиран
„Еко занималня“, на ДГ „Първи юни“, с. Бутан, общ. Козлодуй	Създаване на класна стая на открито - беседка, сензорна пътека и площадка за ударопоглещаща каучукова настилка	ПУДООС	7 295,92 лв.	реализиран
„Обичам природата – и аз участвам ДГ Славейче, сграда с различен от основния	Дейности по почистване, залесяване, засаждане на	ПУДООС	7 852,66 лв.	реализиран

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

адрес с. Манастирище“, на ДГ „Славейче“, с. Манастирище, общ. Хайредин	цветя, доставка и поставяне на терен на детски съоръжения, пейки и др.			
„Обичай природата – избягвай екраните“, на ДГ „Слънце“, филиал кв. „Бистрец“, гр. Враца	Дейности по озеленяване, изграждане на детска беседка с маса и пейки, поставяне на комбинирано детско съоръжение, контейнер за компостиране и др.	ПУДООС	7 414,10 лв.	реализиран
„С уважение към природата – с грижа за здравето“ на кметство с. Бъркачево, с. Бъркачево, общ. Бяла Слатина	Дейности по почистване, засаждане на цветя, закупуване на пейки, маси, барбекю, изграждане на баскетболно игрище, ограждане на терен и др.	ПУДООС	14 886,45 лв.	реализиран
„Изграждане на зона за отдих и почивка за жителите на село Малорад, общ. Борован“ на кметство с. Малорад, общ. Борован	Изграждане на детска и фитнес площадка със съоръжения, дейности по зелесяване.	ПУДООС	15 098,68 лв.	реализиран
„Спорт сред природата – облагородена жизнена среда за здраве и отдих в с. Попица“ на кметство с. Попица, общ. Бяла Слатина	Дейности по почистване на зелени площи, поставяне на фитнес уреди, паркови пейки, озеленяване.	ПУДООС	12 128,00 лв.	реализиран
„Село Царевец – обичам природата и аз участвам“ на кметство с. Царевец, общ. Мездра	Играждане на дребномащабна туристическа инфраструктура: кът за отдих с беседка, кошчета за отпадъци, дървен парапет и др.	ПУДООС	14 116,00 лв.	реализиран
„Обичам природата и аз участвам“, на НУ „Петко Рачов Славейков“, гр. Роман	Почистване на терен, доставка и монтаж на класна стая на открито с пикник маси.	ПУДООС	7 500,00 лв.	реализиран
„Облагородяване на замърсена площ и създаване на зона за отдих и почивка за жителите на с. Борован, община Борован“ на община Борован	Създаване на зона за отдих, изграждане на детска площадка, поставяне на детски съоръжения, беседка, пейки, залесяване.	ПУДООС	14 978,65 лв.	реализиран
„Обичам природата – и аз участвам –	Дейности по почистване,	ПУДООС	17 576,94 лв.	реализиран

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

възстановяване на детска площадка с. Хайредин“ на община Хайредин	залесяване и засаждане на цветя, поставяне на детски съоръжения, пейки и др.			
„Уча природосъобразно в екокът – класна стая на открито“, на ОУ „Отец Паисий“, с. Софрониево, общ. Мизия	Почистване на терен, доставяне и монтаж на класна стая на открито, маси, пейки с гръб и др.	ПУДООС	7500,00 лв	реализиран
„Обичам природата - и аз участвам“, на ОУ „св. св. Кирил и Методий“, гр. Мездра	Изграждане на „Еко занималня“ с беседка, пейки, създаване на градина с билкови и медоносни растения.	ПУДООС	7 235,18 лв.	реализиран
„Училищния двор – желана територия за игри и спорт“, на ОУ „св. св. Кирил и Методий“, с. Добролево, общ. Борован	Изграждане на зона за спорт с фитнес уред и зона за отдих и за провеждане на открити уроци с беседка.	ПУДООС	7 495,00 лв.	реализиран
„Зелена класна стая на открито“, на СУ „Христо Ботев“, с. Габаре, общ. Бяла Слатина	Създаване на класна стая на открито с маса, пейки, дейности по залесяване и др.	ПУДООС	7 430,00 лв.	реализиран
„Изграждане на инсталация за предварително третиране и инсталации за компостиране, в рамките на Регионалната система за управление на отпадъците в Регион Оряхово“	Акцентът на проекта е поставен върху възможностите за разделяне и оползотворяване на зелени и биоразградими отпадъци и рециклируеми отпадъци	Оперативна програма „Околна среда 2014-2020“	2 087 145,58 лв.	Въведен в експлоатация
"Проектиране и изграждане на компостираща инсталация за разделно събрани зелениотпадъци от община Козлодуй"	Разделяне и оползотворяване на зелени отпадъци	Оперативна програма „Околна среда 2014-2020“	1 980 768 лв.	Въведен в експлоатация

VIII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

☹️ За периода 01.01.2023г.- 31.12.2023г. са регистрирани 5 броя превишения на средноденоношната норма (СДН) $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ по показателя ФПЧ₁₀ при нормативно установен допустим брой от 35 превишения годишно, съгласно Наредба №12 за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух. През 2023г., за четвърта поредна година броят на регистрираните превишения на средноденоношна норма по показателя ФПЧ₁₀ са под нормативно установения допустим брой от 35 превишения годишно (брой регистрирани превишения по години: 2020г.- 23 броя, 2021г.- 12 броя и 2022г.- 14 броя).

За 2023г. средногодишната концентрация по показателя ФПЧ₁₀ е $21,57 \mu\text{g}/\text{m}^3$, което е по-малко от нормативно установената средногодишна норма (СГН) $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (съгласно Наредба №12). В сравнение с предходните години се забелязва тенденция към намаляване нивата на средногодишна концентрация по показателя ФПЧ₁₀ (през 2022г. е $22,72 \mu\text{g}/\text{m}^3$, 2021г. е $22,10 \mu\text{g}/\text{m}^3$, а през 2020г. е $25,50 \mu\text{g}/\text{m}^3$).

😊 В пълна степен е изпълнен мониторинга на Дружествата съгласно утвърдените: „График за извършване на контролни измервания на емисии от неподвижни източници през 2023 година“ и „Годишен график на РИОСВ- Враца и РЛ-Враца за извършване на контролни замервания на нивата на шум, излъчван в околната среда от промишлени източници през 2023г.“. При извършените проверки няма констатирани нарушения на нормите за допустими емисии и нивата на промишлен шум излъчван в околната среда при проверените оператори.

😊 В срок са извършени оценки на представените в РИОСВ- Враца от страна на операторите Доклади с резултати от извършените: собствени непрекъснати и собствени периодични измервания на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух и нивата на промишлен шум излъчван в околната среда. Няма констатирани нарушения свързани с неспазване изискванията на екологичното законодателство.

😊 Употребата на озоннарушаващите вещества в хладилните и климатични инсталации е силно ограничена, за сметка на флуорираните парникови газове (ФПГ), като тенденцията е използването на хладилни агенти с все по-нисък потенциал на глобално затопляне.

От извършения контрол на обекти и фирми, използващи контролирани вещества и флуорирани парникови газове, могат да се направят следните изводи: лицата и фирмите, които извършват монтиране, поддръжка и проверки за течове притежават необходимите документи –за квалификация и правоспособност, издадени от ББКМ.

😊 При оценката на представените планове за управление на разтворителите и информацията за количествата на вложените органични разтворители, през 2023г. не са регистрирани превишения на нормите за допустими емисии и праговете стойности за консумация на разтворители за съответните дейности и инсталации, източници на емисии на летливи органични съединения на територията на РИОСВ- Враца.

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

 Годишния план за контролната дейност за 2023 г. е изпълнен на 100 %, въпреки малкия брой експерти. Извършени са всички планирани комплексни проверки и проверки на оператори с издадени комплексни разрешителни, както и тези класифицирани с „висок“ и „нисък“ рисков потенциал.

 В пълна степен е извършен контролният мониторинг на обектите, формиращи отпадъчни води и заустващи във водни обекти, включени в „Информационната система за разрешителни и мониторинг при управление на водите“, утвърдени със Заповед № РД-1188/22.12.2022 г. на министъра на околната среда и водите. Осъществен е контролният мониторинг.

 Спазват се условията в издадените разрешителни за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води, издадени по реда на ЗВ и комплексните разрешителни, издадени по реда на ЗООС.

 По-голяма отговорност от юридическите лица по отношение на документирането на дейностите с отпадъци.

 Подобрена е ефективността на контролната дейност с въвеждане на ротационен принцип на работа и денонощен телефон за подаване на сигнали от граждани.

 Извършени са всички предвидени дейности за постигане на целите за опазване и съхраняване на защитените територии, защитените зони от мрежата Natura 2000 и биологичното разнообразие в региона като национално и общочовешко богатство.

 В защитените територии от област Враца, се наблюдава тенденция към намаляване на нарушенията по отношение на режимите, съгласно заповедите за обявяването им и Закона за защитените територии.

 В изпълнение на заложените цели по ОВОС и ЕО, с извършване на превантивния контрол заложен в условията на издадените Решения/Становища по ОВОС/ЕО са постигнати приоритетите за недопускане на замърсяване на околната среда над допустимите норми в региона. Постигнато е осигуряването на високо ниво на защита и опазване на околната среда, респективно на човешкото здраве, допринасяне постигането на екологичните съображения в процеса на подготовка и одобряване на ИП/ПП.

 Наличието на нерегламентирани замърсявания с отпадъци, предимно на терени в близост до урбанизираните територии на населените места.

 Липса на общински площадки за събиране, съхранение и третиране на строителни отпадъци.

 Наличие на нерегламентирани площадки за дейности по разкомплектоване с ИУМПС, предимно от физически лица в частни имоти, което затруднява контрола.

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА
ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

Минимална натовареност и неизползване на пълния капацитет на компостиращата инсталация на РДНО Враца/Мездра, поради неизградени системи за разделно събиране на зелени и биоразградими отпадъци.

Новоизградена компостираща и сепарираща инсталация за общините от РСУО -Оряхово, които не функционират, поради недостатъчна обезпеченост от страна на общините с необходимите съдове, съоръжения и инфраструктура за експлоатацията им.

С увеличаване броя на получените сигнали на „зеления“ или дежурния телефон в инспекцията относно намерени бедстващи екземпляри от защитени видове, за които в повечето случаи е необходима незабавна реакция по изпращането им в спасителен център, възникват проблеми, свързани с тяхното транспортиране, липсата на подходящи условия и помещения за временното им настаняване в инспекцията, както и липсата на разположени в близост спасителни центрове или ветеринарни клиники, към които да бъдат препратени ранените индивиди за своевременна диагностика и лечение. Въпреки тези проблеми, РИОСВ – Враца предприема навременни действия по осигуряване на транспорт на видовете до ветеринарна клиника и/или директно до спасителен център за оказване на първа помощ от специалисти.